

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо виконання студентами
індивідуальних завдань (рефератів) очної
і контрольних робіт заочної
форм навчання
циклу гуманітарної підготовки
з вибіркової навчальної дисципліни
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО
(для студентів
усіх напрямів підготовки і спеціальностей)

З а т в е р д ж е н о на
засіданні кафедри філософії
Протокол № 01 от 29.08.2013 р.

Донецьк ДонНТУ 2013

Методичні рекомендації щодо виконання студентами індивідуальних завдань (рефератів) очної і контрольних робіт заочної форм навчання циклу гуманітарної підготовки з вибіркової дисципліни «Релігієзнавство» (для студентів усіх напрямів підготовки і спеціальностей) / Укл. : В. І. Пашков, Г. О. Лемешко. – Донецьк: ДонНТУ, 2013. – 106с.

Містять для студентів очної і заочної форм навчання відповідно тематику *рефератів / контрольних робіт* із переліком рекомендованої літератури до кожної теми; методичні вказівки з виконання реферату / контрольної роботи, що включають правила їх вибору, основні вимоги до написання й оформлення; завдання до заліку з курсу «Релігієзнавство» для студентів очної і заочної форм навчання, завдання до модульних контролів з курсу «Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка)» для студентів очної форми навчання та екзамену з цього ж курсу для студентів очної (якщо складають екзамен) і заочної форм навчання, завдання до модульних контролів з курсу «Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика, естетика)» для студентів очної форми навчання та екзамену з цього ж курсу для студентів очної (якщо складають екзамен) і заочної форм навчання, окремий перелік рекомендованої літератури (підручники і навчальні посібники, хрестоматії, словники, довідники, енциклопедії, періодичні видання), пропонований як для додаткового використання при розкритті вибраної теми реферату / контрольної роботи, так і для самостійної роботи в період підготовки до заліку.

Укладачі:

В. І. Пашков, доц. (розділи: 1, 2, 3, 4;
теми: 1, 2, 8-17, 20-29, 35,
38-43, 45-47, 52, 54, 55, 57,
58, 67, 70, 71, 73, 75-77,
82-85)

Г. О. Лемешко, ст.викл., (розділи: 2, 4;
теми: 3-7, 17-19, 30-34, 36,
37, 44, 48-51, 53, 56, 59-66,
68, 69, 72, 74, 78-81)

Відповідальний за випуск:

Д. Є. Муза, проф.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ВИКОНАННЯ РЕФЕРАТУ / КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	6
1.1. Правила вибору теми реферату / контрольної роботи.....	6
1.2. Основні вимоги до реферату / контрольної роботи.....	7
1.3. Структура і оформлення реферату / контрольної роботи.....	8
2. ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ / КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ.....	11
3. ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ з курсу «РЕЛІГІЄЗНАВСТВО».....	94
4. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛІВ (ЕКЗАМЕНУ) з курсу «ФІЛОСОФІЯ (філософія, релігієзнавство, логіка).....	96
5. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛІВ (ЕКЗАМЕНУ) з курсу «ФІЛОСОФІЯ (філософія, релігієзнавство, логіка, етика, естетика)»...	99
6. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	103

ВСТУП

Дані «Методичні рекомендації» підготовлені відповідно розробленої на кафедрі нової Програми з вибіркової навчальної дисципліни «Релігієзнавство» та Робочої програми з цієї ж навчальної дисципліни.

Особливістю цього методичного видання є те, що воно поєднує у собі методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних завдань (рефератів) студентів очної (бо вони можуть надаватися Навчальним планом) і контрольних робіт студентами заочної форм навчання з навчальної дисципліни «Релігієзнавство». Це пов'язано з тим, що методичні вказівки з виконання цих видів роботи (тобто правила вибору, основні вимоги, структура й оформлення) ідентичні. Це стосується і переліку рекомендованої літератури. Але студенти очної форми навчання отримують залік за результатами їх участі у всіх організаційних формах з даної навчальної дисципліни. А для контролю засвоєння навчальної дисципліни «Релігієзнавство» студентами заочної форми навчання Навчальним планом передбачений залік, якому передують обов'язкове виконання певної контрольної роботи з даної дисципліни. На заліку за матеріалами навчальної дисципліни студентам пропонується відповісти на два теоретичних питання.

Однак у будь-якому разі виконання і індивідуальних завдань студентами стаціонару, і написання контрольних робіт студентами-заочниками дозволить навчитись працювати з відповідною літературою різного ступеня узагальнення: монографіями, збірками статей, статтями, підручниками і навчальними посібниками, хрестоматіями, словниками, довідниками та енциклопедіями, періодичними виданнями. Оскільки вирішення того чи іншого питання пов'язане із звертанням до його витоків, із дослідженням процесу його трансформації протягом всієї історії становлення релігієзнавства як галузі наукового знання, остільки студенти мають можливість ознайомитися з різними поглядами. Поглиблене їх вивчення, ґрунтовне розкриття теми взагалі дозволить студенту активізувати самостійний пошук і розумову активність, сприятиме продукуванню власної точки зору, формуватиме вміння її аргументувати, толерантно відноситися до протилежних поглядів і думок, тобто опановувати мистецтвом полеміки як конструктивного діалогу. Тому виконання цих видів роботи створюватиме сприятливе підґрунтя для самореалізації студента. А поза цим процесом неможливий інтелектуальний і культурний розвиток людини, її самовизначення у світі.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета і завдання методичних рекомендацій до виконання індивідуальних завдань студентами очної та контрольних робіт студентами заочної форм навчання:

Мета навчальної дисципліни – формування світоглядної культури студента, який би вмів бачити сутність природних і суспільних явищ, а також знаходити форму їх теоретичного вираження; міг відшукати принципові можливості практичного впровадження теоретичних висновків; був здатен не лише передбачати найближчі та віддалені наслідки, до яких можуть привести ці висновки, але й знайти певну позицію, яка йде з внутрішніх спонукань; прагне до заснованих на моральних підвалинах об’єктивно-вірних вирішень проблем, що виникають у житті.

Завдання навчальної дисципліни:

- подати та пояснити розділи академічного релігієзнавства, предмет який ним вивчається, зміст і функції, а також його місце і роль у системі вищої освіти й розвитку суспільства взагалі;
- розглянути проблему походження релігії, різні підходи її тлумачення, розкрити сутність релігійного феномену, його структуру та особливості функціонування, показати тенденції і перспективи релігійного процесу;
- ознайомити студентів з різними типами релігійних вірувань, починаючи з ранніх форм, родоплемінних релігій, аж до етнічних і світових, а також нових релігійних течій;
- розглянути процес виникнення і розвитку вільнодумства, показати, що його становлення є закономірним наслідком суспільно-історичної практики людей та притаманне їх духовному світу, починаючи з найдавніших періодів людської історії;
- показати якісну своєрідність виявлення вільнодумства на рівні атеїзму на відміну від інших його історичних форм;
- розкрити історію розвитку вільнодумства як іманентно притаманного моменту переважно філософсько-матеріалістичного (теоретичного) осягнення світу і дійсного (практичного) утвердження в ньому людини;
- проаналізувати місце і роль релігії і вільнодумства, знання релігієзнавчої проблематики в інтелектуальному і культурному розвитку людини, в її самовизначенні.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: зміст релігієзнавчої проблематики, такі соціально-історичні явища, що аналізуються у предметному полі релігієзнавства, як релігія: процес її походження, різноманітні підходи до трактування цього процесу, сутності релігійного феномену, його структури, історичних типів і функціонального спектру, а також вільнодумство: виникнення, природу та історичні форми.

Вміти: змістовно і логічно, науково і толерантно обґрунтовувати особисту думку щодо вирішення питань, що стосуються переконань людей, враховувати різноманітність існуючих підходів до них, не вагатися у випадку необхідності відстоювання власної позиції, яка буде співвідноситися з життєвими реаліями і знаходитися у межах законодавства України про свободу совісті та права людини.

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ / РЕФЕРАТУ

Відповідно з навчальним планом технічного університету **студенти очної і заочної форм навчання повинні освоїти курс «Релігієзнавство»**. Перелік тем, завдань і літератури визначені в Навчальній програмі даної дисципліни. З нею можна ознайомитися *в кабінеті соціально-гуманітарних дисциплін (3-й навч. кор., ауд. 239) або в читальних залах бібліотеки ДонНТУ (2-й або 3-й навч. кор.)*.

Після закінчення вивчення курсу **СТУДЕНТИ-ЗАОЧНИКИ всіх спеціальностей складають залік**. Завдання для підготовки до заліку дивиться на стор. **94-96**. **Право на здачу заліку дає позитивна оцінка (залік) з контрольної роботи**. Навчальним планом з курсу «Релігієзнавство» для *студентів-заочників визначена одна контрольна робота*. Вона повинна бути виконана і здана протягом семестру *в кабінет соціально-гуманітарних дисциплін (3.239)*, але не пізніше ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії. Це дозволить викладачу своєчасно прорецензувати роботу, а у разі потреби, студент матиме можливість її доопрацювати або виконати наново.

СТУДЕНТИ СТАЦІОНАРУ отримують залік з курсу «Релігієзнавство» за результатами їх участі у всіх видах роботи з цього курсу. Якщо Навчальним планом передбачено складання заліку, то завдання до заліку дивиться на стор. **94-96**, а якщо і написання реферату, то *вибравши тему реферату, студенти зобов'язані у встановлений лектором термін здати його*. Одержавши з реферату позитивну оцінку, студент стаціонару, якщо не має інших заборгованостей з курсу, допускається до складання заліку з даного курсу. **Кількість рефератів з курсу «Релігієзнавство» встановлюється Навчальним планом за фахом**. *Студенти стаціонару можуть також самі визначитися з темою реферату з курсу, що вивчається, але вона обов'язково повинна бути узгоджена з викладачем, який здійснює у них заняття з даного курсу*. У цьому випадку необхідно буде також самостійно виробити план до теми (2-4 питання) і підібрати для його виконання відповідну літературу.

1.1. ПРАВИЛА ВИБОРУ ТЕМИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ / РЕФЕРАТУ

Ознайомитися з темами контрольної роботи / реферату можна *в кабінеті соціально-гуманітарних дисциплін (3.239) або в читальних залах бібліотеки*

ДонНТУ (2-й або 3-й навч. кор.). Перш ніж зробити вибір уважно ознайомтеся зі всіма вимогами до контрольних робіт / рефератів.

Студентам пропонується **85 тем контрольних робіт / рефератів**, які включають історичне і теоретичне релігієзнавство. До кожної теми визначені план і література. Вибравши одну з них, *студент зобов'язаний відповідно до запропонованого плану виконати контрольну роботу / реферат*. При необхідності можна змінити тільки перелік рекомендованої літератури, але він не може бути менше чотирьох джерел, які повинні охоплювати і розкривати всі питання вибраної теми. Крім літератури, що рекомендується до кожної теми, на стор. **103-106** пропонується перелік підручників і навчальних посібників, хрестоматій, словників, довідників, енциклопедій і періодичних видань. Їх також можна використовувати при написанні контрольної роботи / реферату. Текстологічною базою можуть бути першоджерела, монографії, збірки статей і статті, видані як окремими працями, так і в різних серіях: «Атеистические чтения», «Библиотека атеистической литературы», «Библиотека всемирной истории естествознания», «Віща освіта ХХІ століття», «Вопросы научного атеизма», «Духовні скарби України», «Из истории отечественной философской мысли», «Научно-атеистическая библиотека», «Новое в жизни науки и техники», «Памятники философской мысли», «Релігійна свобода», «Философское наследие» та ін.

Номер теми контрольної роботи / реферату вибирається відповідно до останньої цифри номера своєї залікової книжки (шифру). Наприклад, якщо номер залікової книжки (шифру) закінчується на цифру 0 або на цифру 5, то і номер теми контрольної роботи в першому випадку буде 10, 20, 30 і т.д., а в другому – 5, 15, 25...

1.2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ / РЕФЕРАТУ

1. Контрольна робота / реферат повинні бути виконані самостійно, на основі вивчення наукової і навчальної літератури.

2. Осяг контрольної роботи / реферату – **20-24 сторінки** учнівського зошиту **або 12 сторінок** на листах паперу формату А 4 (210x297) з наступними параметрами: Times New Roman, 14 пт, через один інтервал, поля (верхнє, нижнє, праве, лїве) 2 см.

3. Зміст контрольної роботи / реферату має відповідати вибраній темі і запропонованому до них плану. Назва теми і питання плану зміні не підлягають.

4. Теоретичний аналіз теми слід пов'язувати з сучасним соціально-економічним станом суспільства, його духовно-етичними проблемами. По можливості необхідно враховувати дані соціологічних досліджень в регіоні, країні у цілому.

5. Матеріал теми повинен бути викладений логічно, послідовно і доказово, грамотною, літературною мовою.

1.3. СТРУКТУРА І ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ / РЕФЕРАТУ

Контрольна робота / реферат складаються з титульного листа, теми і плану, який включає *вступ, основну частину – питання плану, висновок і перелік використаної літератури*.

1. Контрольна робота / реферат виконуються в учнівському зошиті або на листах паперу формату А 4 відповідно до необхідного обсягу. Зовнішня сторона обкладинки зошита або І-го листа паперу вказаного формату оформляється як титульний лист, зразок якого додається:

Зразок титульного листа контрольної роботи студента-заочника

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра філософії
Контрольна робота
з курсу «Релігієзнавство»
Тема 25
Історичні типи релігії

Виконав:
Володимиров Юрій Петрович
студент ІІ курсу
заочно-вечірнього факультету
гр. ОА-05 а, шифр 123075

Донецьк – 2013

Зразок титульного листа реферату студента стаціонару

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра філософії
Реферат
з курсу «Релігієзнавство»
Тема 47
Філософія православ'я

Виконав:
Суєтін Олег Миколайович
студент ІІ курсу
механічного факультету
гр. Мех-05 б, шифр 015237
Перевірив:
_____ В.Г.Роцин, доц.

Донецьк – 2013

2. Всі сторінки контрольної роботи / реферату мають бути пронумеровані.
3. На першій сторінці фіксуються тема контрольної роботи / реферату і питання плану.
4. З другої сторінки починається виклад змісту контрольної роботи / реферату відповідно до плану.

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми, розкривається ступінь її відображення в літературі, показується значення даної теми, формулюються мета і завдання контрольної роботи / реферату.

В **основній частині** відповідно до питань плану викладається зміст теми. Кожне питання плану, перш ніж буде розкрито, необхідно виділити окремим заголовком. Спочатку виділяється перше питання, після його розгляду – друге і т.д.

У **висновку**, виходячи із змісту викладених питань плану, формулюються основні положення контрольної роботи / реферату.

5. На всі приведені в контрольній роботі / рефераті виписки (цитати) і факти необхідно зробити посилання на джерело інформації (книгу, статтю тощо).

5.1. Посилання можна винести в кінець сторінки під ризиком, яка відокремлює його від основного тексту. Воно може бути не одним, на одне і те ж джерело або на різні джерела. При цьому нумерація посилань може бути посторінковою або наскрізною. Якщо нумерація посторінкова, то перше посилання на будь-якій сторінці тексту починається з цифри 1. При наскрізній нумерації порядковий номер посилань від сторінки до сторінки збільшується. У даному випадку у виносці під ризиком вказуються прізвище та ініціали автора, назва джерела, видавництво і рік видання, номер тому, випуску, частини, цитована сторінка.

Приклад оформлення посилань на книги і статті

1. Основы религиоведения : учебник / Ю. Ф. Борунков, И. Н. Яблоков, К. И. Никонов и др.; под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высшая школа, 2006. – С.113-114.

3. Єленський В. Скільки релігій в Україні? / В. Єленський // Людина і світ. – 1996. – № 6. – С.3.

4. Мандрыка В. Религия – не панацея / В. Мандрыка // Правда Украины. – 1996. – 26 сент. – С.2.

См.: Національні релігії // Релігієзнавчий словник / за ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.209.

6. Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.395.

5.2. Якщо посилання робиться відразу після цитованого положення з якого-небудь джерела, то дане джерело може вказуватися в дужках повністю (див. вимоги в пункті 5.1) або цифрами: перша цифра позначає його порядковий номер у переліку використаної літератури, друга – сторінку або сторінки цитати (1,

25-26). При цьому в переліку використаної літератури також повинні бути вказані всі необхідні дані про джерело. Якщо це багатотомне видання, то при будь-яких варіантах посилань необхідно вказати прізвище автора, якщо він є, назву роботи... з якого тому (припустимо, вибраних філософських творів) ця робота (Фейербах Л. Сущность христианства / Л. Фейербах // Фейербах Л. Избр. филос. произв. : в 2 т. – Т.2 / Л. Фейербах. – М. : Госполитиздат, 1955. – С.7-405). Тому при вказівці джерела цифрами в дужках достатньо буде тільки дві цифри.

5.3. Вказівка на джерело може бути також здійснена і наскрізною нумерацією наприкінці цитати після лапок відповідною цифрою, яка (як і у разі 5.1) буде наполовину свого розміру вище за рядок, але відповідати джерелу, розташованому в переліку використаної літератури, з тією лише різницею, що у ньому указуватиметься не повний обсяг твору, а тільки цитована сторінка.

Крім того, коли те або інше положення не цитується, а передається своїми словами, потрібно також зробити посилання на його джерело. У даному випадку перед джерелом ставиться *див.*, як це показано в одному з пунктів оформлення посилань. У подібній ситуації *див.* ставиться і перед цифрою в дужках, яка указує на джерело даного перефразованого положення (див.: 4, 55).

У контрольній роботі / рефераті необхідно дотримуватися тільки одного якогось варіанту посилань.

6. До контрольної роботи / реферату обов'язково додається *перелік використаної літератури*. Він складається залежно від вибраного варіанту посилань. При варіантах, описаних у пунктах 5.1 і 5.2, перелік використаної літератури складається в алфавітному порядку, 5.3 – у послідовності цитування. Перелік використаної літератури виноситься на останню сторінку контрольної роботи / реферату.

7. Наприкінці контрольної роботи / реферату ставиться дата і підпис.

Студент одержує залік (позитивну оцінку) з контрольної роботи / реферату лише у тому випадку, якщо виконає всі вимоги, що пред'являються до їх написання.

Студенти-заочники, одержавши в кабінеті соціально-гуманітарних дисциплін (3.239) рецензію на свою роботу, повинні ознайомитися з її змістом, щоб надалі врахувати побажання і зауваження викладача. Одержану рецензію (про зараховану контрольну роботу) необхідно принести на залік.

Студенти стаціонару результат перевірки дізнаються у свого лектора.

Якщо контрольна робота / реферат не зараховані, треба, залежно від вказівок рецензента, або її доопрацювати, або написати нову на цю ж тему, або іншу відповідно до шифру або запропоновану викладачем.

Студенти-заочники можуть одержати залік з теми контрольної роботи й усно, під час співбесіди з викладачем перед заліком з курсу. Правила вибору теми контрольної роботи залишаються тими ж, як і при здачі її письмово. У студентів **стаціонару** такої можливості немає.

2. ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ / РЕФЕРАТІВ

ТЕМА 1. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ

1. Донауковий етап у формуванні релігієзнавства.
 - 1.1. Витоки релігієзнавства: ідеї, підходи, концепції про релігію в історії стародавньої філософії.
 - 1.2. Філософська думка про релігію у Середні віки, епоху Відродження і Новий час (XVI-XVIII ст.ст.): від філософсько-богословських учень про релігію до формування наукового релігієзнавства.
2. Становлення релігієзнавства у XIX-XX ст.ст. як галузі наукового знання.
3. Проблеми дисциплінарного релігієзнавства: постановка, природа і роль їх вирішення у самовизначенні особи і суспільства.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000.– С.17-173, 238-255.
- Гараджа В. И. Социология религии / В. И. Гараджа. – 3-е изд., перераб. и доп.– М. : ИНФРА-М, 2005. – С.65-88, 113-196.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.16-52.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.11-30.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.7-20.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение: социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996.– С.5-68.
- Свободомыслие и атеизм в древности, средние века и в эпоху Возрождения / Под ред. А. Д. Сухова. – М. : Мысль, 1986. – 285 с.
- Угринович Д. М. Введение в религиоведение. – 2-е изд., доп. – М. : Мысль, 1985. – С.13-58.
- Яблоков И. Н. Религиоведение : учеб. пособие // Религиоведение : учеб. пособие и учеб. словарь-минимум по религиоведению / И. Н. Яблоков. – М. : Гардарики, 2002. – С.26-220.
- Яблоков И. Н. Социология религии / И. Н. Яблоков.– М. : Мысль, 1979. – С.34-93.

ТЕМА 2. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Релігієзнавство: об'єкт і предмет дослідження.

2. Структура релігієзнавства і специфічні особливості його структуроутворюючих дисциплін.
3. Понятійно-категоріальний апарат релігієзнавства.
4. Принципи і методи релігієзнавства.
5. Основні риси і функції релігієзнавства і значення його вивчення для інтелектуального і культурного розвитку людини.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.17-173, 238-255.
- Гараджа В. И. Социология религии : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2005. – С.9-64.
- Гегель Г.-В.-Ф. Философия религии : В 2 т. – М. : Мысль, 1976.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М.: Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.13-127.
- Дейвіс Б. Вступ до філософії релігії / Б. Дейвіс. – К. : Основи, 1996. – 270 с.
- Кимелев Ю. А. Современная западная философия религии / Ю. А. Кимелев. – М.: Мысль, 1989. – 285 с.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.42-76.
- Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. – К. : Академвидав, 2002. – С.9-21.
- Мечковская Н. Б. Язык и религия : Лекции по философии и истории религии : учеб. пособие / Н. Б. Мечковская. – М. : Фаир, 1998. – 352 с.
- Митрохин Л. Н. Философия религии / Л. Н. Митрохин. – М. : Республика, 1993. – 414 с.
- Павлов С. В., Мезенцев К. В., Любицева О. О. Географія релігій : навч. посібник / С. В. Павлов, К. В. Мезенцев, О. О. Любицева. – К. : Арттек, 1999. – 503 с.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.20-44.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. П. К. Лобазова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – С.5-21, 259-277.
- Релігієзнавство // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.271-272 (Див. також: Географія релігій, Історіософія релігії, Історія релігії, Психологія релігії, Релігієзнавство порівняльне (компаративне), Соціологія релігії, Філософія релігії и др.).
- Филипович Л. О. Етнологія релігії : теоретичні проблеми, вітчизняна традиція осмислення / Л. О. Филипович. – К. : Світ Знань, 2000. – 333 с.
- Харьковщенко С. А. Релігієзнавство : підручник / С. А. Харьковщенко. – К. : Наук. думка, 2007. – С.5-21.

- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.7-20.
- Чорненький Я. Я. Релігієзнавство : теоретико-практичний курс : навч. посібник / Я. Я. Чорненький. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – С.35-58.
- Яблоков И. Н. Религиоведение : учеб. пособие // Религиоведение : учеб. пособие и учеб. словарь-минимум по религиоведению / И. Н. Яблоков. – М. : Гардарики, 2002. – С.10-24.
- Яблоков И. Н. Социология религии / И. Н. Яблоков. – М.: Мысль, 1979. – С.6-33.

ТЕМА 3. З.ФРЕЙД ПРО ПРИРОДУ І СУТНІСТЬ РЕЛІГІЇ

1. Психологічний редукціонізм З.Фрейда. Релігія як різновид колективного неврозу.
2. З.Фрейд про виникнення первісних релігійних уявлень.
3. Релігія як різновид інфантильного світосприйняття. Протилежність релігії і науки.
4. З.Фрейд про шляхи подолання релігії. «Терапевтична» роль позитивного знання.

Перелік рекомендованої літератури

- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.45-47.
- Попова М. А. Фрейдизм и религия / М. А. Попова. – М. : Наука, 1985. – 200 с.
- Фрейд З. // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / З. Фрейд/Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.4. – М. : Мысль, 2001. – С.275.
- Фрейд З. Будущее одной иллюзии / З. Фрейд // Сумерки богов / Сост. и общ. ред. А. А. Яковлева. – М. : Политиздат, 1989. – С.94-142.
- Фрейд З. Психический генезис религиозных представлений / З. Фрейд // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.328-334.
- Фрейд З. Психология первобытной культуры и религии / З. Фрейд. – СПб. : Алетейя, 1997. – 221 с.
- Фрейд З. Человек по имени Моисей и монотеистическая религия / З. Фрейд. – М. : Наука, 1993. – 176 с.
- Черненко В. А. Реакционная сущность учения Фрейда о религии / В. А. Черненко. – Л. : О-во «Знание» РСФСР, Ленингр. орг-ция, 1972. – 32 с.

ТЕМА 4. Е.ФРОММ ПРО РЕЛІГІЮ ЯК ФАКТУ ІСТОРІЇ

1. Вчення про фундаментальну екзистенціальну суперечність між тілом і розумом у людині – основа релігієзнавчої концепції Е.Фромма.
2. Е.Фромм про релігію як систему ціннісних орієнтирів людського буття. Релігійна природа філософії, політики і моралі.
3. Релігії авторитарні і гуманістичні, теїстичні і нетеїстичні.

4. Критика Е.Фроммом традиційного християнства як способу зберігання існуючого соціального порядку.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.513-514.
- Добреньков В. И. Неофрейдизм в поисках «истины» (Иллюзии и заблуждения Эриха Фромма) / В. И. Добреньков. – М. : Мысль, 1974. – 144 с.
- Фромм Э. // Новая философская энциклопедия: В 4 т. / Науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.4. – М. : Мысль, 2001. – С.277-278.
- Фромм Э. Бегство от свободы / Э. Фромм. – М. : Прогресс, 1990. – 272 с.
- Фромм Э. Иметь или быть? / Э. Фромм. – 2-е изд., доп. – М. : Прогресс, 1990. – 330 с.
- Фромм Э. Психоанализ и религия / Э. Фромм // Сумерки богов / Сост. и общ. ред. А. А. Яковлева. – М. : Политиздат, 1989. – С.143-221.
- Фромм Э. Типы религии и религиозного опыта / Э. Фромм// Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.364-375.
- Фромм Э. Человеческая ситуация / Э. Фромм. – М.: Мысль, 1995. – 238 с.
- Яблоков И. Н. Религиоведение : учеб. пособие // Религиоведение : учеб. пособие и учеб. словарь-минимум по религиоведению / И. Н. Яблоков. – М. : Гардарики, 2002. – С.175-179.

ТЕМА 5. СОЦІОЦЕНТРИСТСЬКА КОНЦЕПЦІЯ РЕЛІГІЇ Е.ДЮРКГЕЙМА

1. Е.Дюркгейм про релігію як універсальний суспільний феномен.
2. Особливості дюркгеймівського визначення релігії.
3. Е.Дюркгейм про дихотомію священного (сакрального) і мирського (профанного) як основу релігії.
4. Місце і роль релігійного ритуалу в дюркгеймівській концепції релігії.

Перелік рекомендованої літератури

- Гараджа В. И. Социология религии : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2005. – С.71, 73-75, 81-82, 84, 117-137.
- Дюркгейм Э. // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1. – М. : Мысль, 2000. – С.720-721.
- Дюркгейм Э. Коллективный ритуал / Э. Дюркгейм // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.438-441.
- Дюркгейм Э. Священные объекты как символы Э. Дюркгейм// Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.469-470.

- Дюркгейм Э. Социология религии и теория познания / Э. Дюркгейм // Религия и общество: Хрестоматия по социологии религии / Сост.: В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.111-145.
- История теоретической социологии. Социология XIX века : (Профессионализация социал.-науч. знания) / Отв. ред. Ю. Н. Давыдов. – М. : Магистр, 1998. – 448 с.
- Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.72-74, 86-90.
- Осипова Е. В. Социология Эмиля Дюркгейма : Критический анализ теорет.-методол. концепций / Е. В. Осипова. – М.: Наука, 1977. – 279 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.38-40.
- Парсонс Т. Современный взгляд на дюркгеймову теорию религии Т. Парсонс / Т. Парсонс // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.172-186.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская.– Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – С.32-33, 38.
- Яблоков И. Н. Религиоведение : учеб. пособие // Религиоведение : учеб. пособие и учеб. словарь-минимум по религиоведению И. Н. Яблоков. – М. : Гардарики, 2002. – С.149-153.

ТЕМА 6. М.ВЕБЕР ПРО РЕЛІГІЮ ЯК ЧИННИК СУСПІЛЬНИХ ЗМІН

1. Протестантизм і розвиток капіталізму в Західній Європі.
2. Дослідження М.Вебером трудової етики світових релігій.
3. М.Вебер про типи релігійних організацій.

Перелік рекомендованої літератури

- Вебер М. // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1. – М. : Мысль, 2000. – С.373-374.
- Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму / М. Вебер. – К. : Основи, 1994. – 296 с.
- Вебер М. Религиозное неприятие мира / М. Вебер // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.562-595.
- Вебер М. Религиозные идеи и интересы / М. Вебер // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.313-328.
- Вебер М. Религия и социальный статус / М. Вебер // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.266-312.

- Вебер М. Социальная психология мировых религий / М. Вебер // Религия и общество: Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.441-468.
- Гайденко П. П., Давыдов Ю. Н. История и рациональность. Социология М. Вебера и веберовский ренессанс / П. П. Гайденко, Ю. Н. Давыдов. – М.: Политиздат, 1991. – 366 с.
- Гараджа В. И. Социология религии : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2005. – С.65-67, 69-71, 83, 150-168.
- Давыдов Ю. Н. Вебер и Булгаков (христианская аскеза и трудовая этика) / Ю. Н. Давыдов // Вопросы философии. – 1994. – № 2. – С.54-73.
- Кустарев А. Начало русской революции: версия Макса Вебера / А. Кустарев // Вопросы философии. – 1990. – № 8. – С.119-130.
- Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.76-82, 85-86.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.35-38.
- Патрушев А. И. Макс Вебер: дух и этос капитализма / А. И. Патрушев // Философские науки. – 1990. – № 6. – С.37-45.
- Плотников Н. С., Колеров М. А. Макс Вебер и его русские корреспонденты / Н. С. Плотников, М. А. Колеров // Вопросы философии. – 1994. – № 2. – С.74-78.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение: социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская.– Ростов н/Д. : Феникс, 1996. –С.39-40, 514-515, 533-534, 548-549.

ТЕМА 7. МАРКСИЗМ ПРО СУТНІСТЬ РЕЛІГІЇ

1. Марксизм про релігію як форму суспільної свідомості.
2. К.Маркс і Ф.Енгельс про корені релігії.
3. Соціальна роль релігії: марксистський погляд.
4. Місце проблеми історичної спрямованості релігійного процесу в марксизмі.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.79, 110, 182-183, 495-499.
- Левада Ю. А. Социальная природа религии /Ю. А. Левада. – М. : Наука, 1965. – 263 с.
- Маркс К. Запись беседы К.Маркса с корреспондентом газеты «Chicago Tribune» / К. Маркс // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. – Т.45. – С.474-477.
- Маркс К. К еврейскому вопросу / К. Маркс // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. – Т.1. – С.382-413.
- Маркс К. К критике гегелевской философии права. Введение / К. Маркс // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. – Т.1. – С.414-429.

- Маркс К. Религиозное отчуждение / К. Маркс // Религия и общество: Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.80-88.
- Маркс К. Тезисы о Фейербахе / К. Маркс // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. – Т.3. – С.1-4.
- Маркс К., Энгельс Ф. Немецкая идеология / К. Маркс, Ф. Энгельс // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. – Т.3. – С.7-544.
- Пищик Ю. Б. Марксизм об исторической природе религии / Ю. Б. Пищик. – Л. : Лениздат, 1983. – 104 с.
- Пищик Ю. Б. Становление атеизма К.Маркса и Ф.Энгельса / Ю. Б. Пищик. – М. : Мысль, 1983. – 173 с.
- Токарев С.А. Религия в истории народов мира. – 4-е изд., испр. и доп. – М.: Политиздат, 1986. – С.20-24.
- Штайгервальд Р. Марксизм, религия, современность / Р. Штайгервальд. – М. : Политиздат, 1976. – 190 с.
- Энгельс Ф. Людвиг Фейербах и конец классической немецкой философии / Ф. Энгельс // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. – Т.21. – С.269-317.

ТЕМА 8.

РЕЛІГІЙНА СВІДОМІСТЬ

1. Релігійна свідомість: поняття, сутність, передумови і умови виникнення.
2. Структура релігійної свідомості: рівні, сфери, форми.
3. Суб'єкт і об'єкт релігійної свідомості. Суб'єкт-об'єктне відношення релігійного відображення.
4. Специфіка і функції релігійної форми суспільної свідомості.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство: підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.142-143, 203-206, 541-543.
- Борунков Ю. Ф. Особенности религиозного сознания / Ю. Ф. Борунков.– М. : Знание, 1972. – 48 с.
- Борунков Ю. Ф. Структура религиозного сознания / Ю. Ф. Борунков. – М. : Мысль, 1971. – 176 с.
- Добренев В. И., Радугин А. А. Методологические вопросы исследования религии : спецкурс / В. И. Добренев, А. А. Радугин. – М. : Изд-во МГУ, 1989. – С.95-106, 121-125.
- Ерышев А. А. Религиоведение : учеб. пособие / А. А. Ерышев. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : МАУП, 2001. – С.30-36, 42-55.
- Колодный А. М. Феномен релігії : Природа, структура, функціональність, тенденції / А. М. Колодный. – К.: Світ Знань, 1999. – 52 с.
- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – 247 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.72-78.

- Попов А. С. Социальное значение религии и атеизма : история, современность / А. С. Попов. – М. :Знание, 1989. – 63 с.
- Релігійна свідомість // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.275-276 (Дим. також: Богослов'я, Теологія, Догмати релігійні, Ідеологія релігійна, Психологія віруючих и др.).
- Филипович Л. О. Етнологія релігії: теоретичні проблеми, вітчизняна традиція осмислення / Л. О. Филипович. – К. : Світ Знань, 2000. – С.76-92.

ТЕМА 9. РЕЛІГІЙНА СВІДОМІСТЬ: ТЕНДЕНЦІЇ КОНСЕРВАТИЗМУ І МОДЕРНІЗМУ

1. Релігійна свідомість: постійність і багатоманітність її тенденцій консерватизму і модернізму.
2. Релігійний консерватизм як відображення природи релігійної свідомості.
3. Модернізм релігійної свідомості як вияв об'єктивної необхідності переосмислення і пристосування релігійної віри до сучасності.
4. Консерватизм і модернізм – головний зміст внутрішніх колізій релігійної свідомості у сучасному світі.

Перелік рекомендованої літератури

- Глаголев В. С. Религиозный модернизм и культура / В. С. Глаголев. – М. : Знание, 1988. – 63 с.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.385-413.
- Добреньков В. И. Современный протестантский модернизм в США : его замыслы и результаты / В. И. Добреньков. – М. : Изд-во МГУ, 1980. – 248 с.
- Калинин Ю. А. Модернизм русского православия / Ю. А. Калинин. – К. : Политиздат Украины, 1988. – 75 с.
- Католицизм в Белоруссии: традиционализм и приспособление / Под ред. А. С. Майхровича, Е. С. Прокошиной. – Мн. : Наука и техника, 1987.– 238 с.
- Колодний А. М. Феномен релігії : Природа, структура, функціональність, тенденції / А. М. Колодний. – К. : Світ Знань, 1999. – 52 с.
- Кузмицкас Б. Ю. Философские концепции католического модернизма / Б. Ю. Кузмицкас. – Вильнюс : Минтис, 1982. – 208 с.
- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – С.28-29, 209-226.
- Малушков В. Г., Хромова К. А. Поиски путей реформации в исламе : опыт Ирана / В. Г. Малушков, К. А. Хромова. – М.: Наука, 1991. – 204 с.
- Мельник В. І. П'ятидесятництво: нові тенденції / В. І. Мельник. – К. : Знання, 1988. – 47 с.
- Модернізм релігійний // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.200.

- Мчедлов М. П. Религия и современность / М. П. Мчедлов. – М. : Политиздат, 1982. – 272 с.
- Новиков М. П. Тупики православного модернизма : (критический анализ богословия XX века) / М. П. Новиков. – М. : Политиздат, 1979. – 167 с.
- Релігійна свідомість // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.275-276.
- Сухих А. А. Современное православие и наука / А. А. Сухих.– К. : Выща шк., 1990. – С.95-115.
- Традиціоналізм релігійний // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.339-340.

ТЕМА 10. РЕЛІГІЙНИЙ СВІТОГЛЯД

1. Релігійний світогляд: поняття, причини виникнення і умови існування.
2. Структура релігійного світогляду. Віра у надприродне – основоположний принцип обґрунтування релігійного світогляду.
3. Основні ознаки релігійного світогляду. Фантастичне і реалістичне у релігійному світогляді.
4. Релігійний світогляд у теоретичному і практичному осягненні реальної дійсності.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство: Підручник /За наук. ред. А.Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – С.203-206, 539-541, 543-548.
- Гараджа В. И. Социология религии : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2005. – С.101-112.
- Доля В. Е. Иллюзия духовности : О превратном характере религиозного мировоззрения / В. Е. Доля. – Львов : Вища шк. Изд-во при Львов. ун-те, 1985. – 224 с.
- Дулуман Е. К., Заглада А. А. Методологическая несостоятельность обоснования религиозного мировоззрения / Е. К. Дулуман, А. А. Заглада // Вопросы атеизма.– Вып.23. – К., 1987. – С.74-81.
- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – С.7-24, 61-104.
- Лупарев Г. П. Правосознание верующих и его особенности / Г. П. Лупарев. – Алма-Ата : Казахстан, 1989. – 207 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб.: Изд-во «Лань», 2003. – С.117-132.
- Світогляд релігійний // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.293 (Див. також: Бог, Віра релігійна, Надприродне та ін.).
- Угринович Д. М. Введение в религиоведение / Д. М. Угринович. – 2-е изд., доп. – М. : Мысль, 1985. – С.215-228.

Угринович Д. М. Психология религии / Д. М. Угринович. – М. : Политиздат, 1986. – С.92-132.

ТЕМА 11. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА РЕЛІГІЇ

1. Релігійні погляди.
2. Релігійні почуття.
3. Релігійний культ.
4. Релігійні організації.
5. Динаміку розвитку і взаємодії основних елементів релігії, їх місце і роль у релігійному комплексі та у житті віруючого.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.143-145, 147-148, 152-157, 182-192, 264-266, 269-275, 336-338, 405-411, 522-527, 532-534, 543-552.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.166-179.
- Добренев В. И., Радугин А. А. Методологические вопросы исследования религии : спецкурс / В. И. Добренев, А. А. Радугин. – М. : Изд-во МГУ, 1989. – С.40-75, 106-118.
- Капустин Н. С. Особенности эволюции религии (на материалах древних верований и христианства) / Н. С. Капустин. – М. : Мысль, 1984. – С.119-134.
- Колодный А. М. Феномен релігії : Природа, структура, функціональність, тенденції / А. М. Колодный. – К. : Світ Знань, 1999. – С.5-20.
- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – С.33-34, 38, 72-79, 104-112.
- Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. – К. : Академвидав, 2002. – С.22-43.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.71-85.
- Поснов М. Э. История Христианской Церкви (до разделения Церквей – 1054 г.) / М. Э. Поснов. – К. : Путь к истине, 1991. – С.199-225, 471-517.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии: курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.31-52.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.45-68.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение: социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996.– С.69-97, 354-499.

- Структура релігії // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.323 (Див. також: Бог, Відношення релігійне, Культ релігійний, Надприродне, Організації релігійних типів, Організація релігійна, Почуття релігійні, Релігійна група та ін.).
- Токарев С. А. Ранние формы религии / С. А. Токарев. – М. : Политиздат, 1990. – С.38-44, 404-506.
- Угринович Д. М. Введение в религиоведение / Д. М. Угринович. – 2-е изд., доп. – М. : Мысль, 1985. – С.20-58, 228-259.
- Угринович Д. М. Психология религии / Д. М. Угринович. – М. : Политиздат, 1986. – С.133-218.
- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.21-40.
- Яблоков И. Н. Религиоведение : учеб. пособие // Религиоведение : учеб. пособие и учеб. словарь-минимум по религиоведению / И. Н. Яблоков. – М. : Гардарики, 2002. – С.264-284.
- Яблоков И. Н. Социология религии / И. Н. Яблоков. – М.: Мысль, 1979. – С.93-114.

ТЕМА 12.

РЕЛІГІЙНІ ПОГЛЯДИ

1. Релігійні погляди: поняття виникнення, форми і рівні існування. Віра у надприродне – головна і неодмінна риса релігійних поглядів.
2. Релігійна ідеологія як інтелектуальний компонент релігійного світорозуміння.
3. Богослов'я – концептуальний рівень існування релігійних поглядів.
4. Місце і роль релігійних поглядів у релігійному комплексі та у житті віруючого.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.182-186, 191-192, 522-523.
- Вера религиозная // Атеистический словарь / Под общ. ред. М. П. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1985. – С.85 (Див. також статті: Бог, потребности религиозные, сверхъестественное та ін.).
- Колодний А. М. Феномен релігії : Природа, структура, функціональність, тенденції / А. М. Колодний. – К. : Світ Знань, 1999. – С.5-20.
- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – С.72-75, 77-79, 104-112.
- Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.11-13.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.31-39.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – С.30-33.

ТЕМА 13.

РЕЛІГІЙНІ ПОЧУТТЯ

1. Релігійні почуття: поняття, виникнення, способи вияву і форми спливання.
2. Релігійні почуття у контексті морально-психологічних станів віруючої людини.
3. Місце і роль релігійних почуттів у релігійному комплексі ті у житті віруючого.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.152-157, 182-183, 186-188, 191-192.
- Капустин Н. С. Особенности эволюции религии (на материалах древних верований и христианства) / Н. С. Капустин. – М. : Мысль, 1984. – С.119-128.
- Колодний А. М. Феномен релігії : Природа, структура, функціональність, тенденції / А. М. Колодний. – К. : Світ Знань, 1999. – С.5-20.
- Куценок Б. М. Эмоции и религия / Б. М. Куценок. – 2-е изд.– К. : Политиздат Украины, 1987. – 166 с.
- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – С.72, 75-76, 104-112.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.31-39.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – С.30-33.
- Релігійна психологія // Релігієзнавчий словник /За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.275 (Див. також: Потреби релігійні, Почуття релігійні, Релігійний досвід та ін.).
- Угринович Д. М. Введение в религиоведение / Д. М. Угринович. – 2-е изд., доп. – М. : Мысль, 1985. – С.228-254.
- Угринович Д. М. Психология религии / Д. М. Угринович.– М. : Политиздат, 1986.– С.133-186.

ТЕМА 14.

РЕЛІГІЙНИЙ КУЛЬТ

1. Релігійний культ: поняття, походження та історія становлення. Різновиди релігійного культу, їх зміст, смисл і значення.
2. Суб'єкт і об'єкт культової діяльності.
3. Засоби і способи культової практики і її результат.
4. Місце і роль релігійного культу в релігійному комплексі та у житті віруючого.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.143-145, 188-192, 264-266, 269-275, 336-338, 405-411, 523-527, 532-534, 543-552.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.353-372.
- Добренев В. И., Радугин А. А. Методологические вопросы исследования религии : спецкурс / В. И. Добренев, А. А. Радугин. – М. : Изд-во МГУ, 1989. – С.40-75, 106-118.
- Колодний А. М. Феномен релігії : Природа, структура, функціональність, тенденції / А. М. Колодний. – К. : Світ Знань, 1999. – С.5-20.
- Культ релігійний // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.172 (Див. також: Види позакультової релігійної діяльності, Діяльність релігійна, Потреби релігійні, Установа релігійна та ін.).
- Поснов М.Э. История Христианской Церкви (до разделения Церквей – 1054 г.) / М. Э. Поснов. – К. : Путь к истине, 1991. – С.199-225, 471-517.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.39-45.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – С.30-34.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996.– С.354-499.
- Токарев С. А. Ранние формы религии / С. А. Токарев. – М. : Политиздат, 1990. – С.41-42, 404-506.
- Угринович Д. М. Психология религии / Д. М. Угринович.– М. : Политиздат, 1986.– С.187-218.

ТЕМА 15.

РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Релігійні організації: поняття, умови утворення та існування. Специфіка релігійних організацій та їх позаконфесійні вияви.
2. Види релігійних організацій та їх типологізація. Особливості утворення і функціонування релігійних організацій.
3. Місце і роль релігійних організацій у релігійному комплексі та у житті віруючого.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.147-148, 190-192, 485-490, 548-552.
- Гараджа В. И. Социология религии : учеб. пособие. – 3-е изд., перераб. и доп.– М. : ИНФРА-М, 2005.– С.201-224.

- Колодний А.М. Феномен релігії: Природа, структура, функціональність, тенденції. – К.: Світ Знань, 1999. – С.5-20.
- Організація релігійна // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.224 (Див. також: Громада релігійна, Деномінація, Організації релігійних типів, Потреби релігійні, Релігійна група, Секта релігійна, Церква та ін.).
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.83-85.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение : теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.45-52.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – С.30-32, 34-35.

ТЕМА 16. ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ РЕЛІГІЇ

1. Полі функціональність релігії: зміст, особливості і соціальний смисл функцій релігії.
2. Місце і роль релігії та церкви у державно-політичній та ідеологічній сферах життя суспільства.
3. Релігія і церква у культурно-історичному процесі.
4. Духовно-моральне становлення суспільного життя і релігії.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.148-149, 513-519, 554-614, 624-663, 715-724, 756-767, 834-854.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.319-384, 567-584, 594-624, 652-690.
- Колодний А. М. Феномен релігії : Природа, структура, функціональність, тенденції / А. М. Колодний. – К. : Світ Знань, 1999. – 52 с.
- Лобазова О. Ф. Религиоведение : учебник / О. Ф. Лобазова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Изд.-торг. корпорац. «Дашков и К°», 2004. – С.41-80,245-250.
- Митрохин Л. Н. Религия в системе культуры / Л. Н. Митрохин // Наука и религия. – 1987. – № 8. – С.14-17; № 10. – С.2-5; 1988. – № 1. – С.22-25.
- Митрохин Л. Н. Религия и политика / Л. Н. Митрохин.– М. : О-во «Знание» РСФСР, 1991.–77 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.86-97.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.53-72.

- Религия и свободомыслие в культурно-историческом процессе : Межвуз. сб. / Под ред. С. Н. Савельева. – СПб. : Изд-во С.-Петербург. ун-та, 1991. – 183 с.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – С.532-635.
- Тендряков В. Н. Нравственность и религия / В. Н. Тендряков // Наука и религия. – 1987. – № 2. – С.46-48; № 3. – С.5-7; № 4. – С.51-53; № 6. – С.22-24; № 7. – С.9-11.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.539-557.
- Угринович Д. М. Введение в религиоведение / Д. М. Угринович. – 2-е изд., доп. – М. : Мысль, 1985. – С.87-117.
- Филипович Л. О. Етнологія релігії : теоретичні проблеми, вітчизняна традиція осмислення / Л. О. Филипович. – К. : Світ Знань, 2000. – С.76-92, 120-314.
- Функції релігії // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.36 (Див також: Амбівалентність релігії, Функції і роль церкви (релігійних організацій), Функції молитви, Функціональність релігії та ін.).
- Шердаков В. Н. Иллюзия добра: моральные ценности и религиозная вера / В. Н. Шердаков. – М. : Политиздат, 1982. – 287 с.

ТЕМА 17. СВОБОДА СОВІСТІ

1. Свобода совісті як духовна цінність: від віротерпимості до духовної свободи совісті.
2. Свобода совісті: поняття, зміст і структура.
3. Держава і релігія.
 - 3.1. Можливості, умови і гарантії практичного здійснення свободи совісті з боку держави.
 - 3.2. Форми відносин між державою і релігією.
 - 3.3. Конституція і закони про релігію закордонних країн.
4. Законодавство України про свободу совісті і основні параметри, принципи і пріоритети української державної політики у відношенні релігії і релігійних організацій.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.474-477, 598-614, 665-680, 858-861.
- Бурянов С. А. Правовые основания, сущностное содержание и гарантии свободы совести / С. А. Бурянов // Государство и право. – 2001. – № 2. – С.21-26.
- Єленський В. Є. Державно-церковні взаємовідносини на Україні (1917-1990) / В. Є. Єленський. – К. : Б. в., 1991. – 71 с.

- Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації». – К. : Юрінком, 1998.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – С.655-672.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.260-282.
- Клочков В. В. Религия, государство, право / В. В. Клочков. – М. : Мысль, 1978. – 287 С.
- Козленко В. Свобода совісті та віросповідання як головний чинник духовної свободи / В. Козленко // Філософська думка. – 1999. – №№ 1-2. – С.139-160.
- Конституція України. – К. : Юрінком, 1996. – 80 с.
- Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. – К. : Академвидав, 2002. – С.392-414.
- Модели церковно-государственных отношений стран Западной Европы и США: Сб. науч. тр. / Отв. ред. А. Колодный, В. Еленский.– К. : Б. и.– 1996.–151 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.534-550.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.61-67.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. М. Ф. Рибачука. – К. : Освіта, 1997. – С.204-212.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. О. П. Сидоренка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – С.398-443.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.333-474.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – С.360-381.
- Релігійна свобода: природа, правові і державні гарантії: Науковий щорічник / Гол. ред. А. М. Колодний. – К. : Б. в., 1999. – 178 с.
- Савельев В. Н. Свобода совести: история и теория / В. Н. Савельев.–М. : Высш. шк., 1991.– 143 с.
- Свобода віровизнання. Церква і держава в Україні: Матеріали міжнародної наукової конференції. – К. – 28-30 вересня 1994 р. – К. : Право, 1996. – 215 с.
- Федосик В. А. Церковь и государство : Критика богословских концепций / В. А. Федосик. – Минск : Наука и техника, 1988. – 203 с.
- Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Є. А. Харьковщенко. – К. : Наук. думка, 2007. – С.291-335.
- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.273-303.

**ТЕМА 18. СВОБОДА СОВІСТІ В УКРАЇНІ:
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

1. Поняття «свобода совісті», його філософський і конституційно-правовий аспекти.
2. Конституційні норми свободи совісті та реальні можливості її забезпечення в Україні.
3. Українське законодавство про свободу совісті і міжнародні документи про права людини.
4. Державні гарантії свободи совісті в Україні.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.854-861.
- Бурянов С. А. Правовые основания, сущностное содержание и гарантии свободы совести / С. А. Бурянов // Государство и право. – 2001. – № 2. – С.21-26.
- Ерышев А. А. Религиоведение : учеб. пособие / А. А. Ерышев. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : МАУП, 2001. – С.245-258.
- Єленський В. Є. Державно-церковні взаємовідносини на Україні (1917-1990) / В. Є. Єленський. – К. : Б. в. – 1991. – 71 с.
- Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації». – К. : Юрінком, 1998.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.260-307.
- Клочков В. В. Религия, государство, право / В. В. Клочков. – М. : Мысль, 1978. – 287 с.
- Козленко В. Свобода совісті та віросповідання як головний чинник духовної свободи / В. Козленко // Філософська думка. – 1999. – №№ 1-2. – С.139-160.
- Конституція України. – К. : Юрінком, 1996. – 80 с.
- Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. – К. : Академвидав, 2002. – С.392-414.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.303-433.
- Савельев В. Н. Свобода совести: история и теория В. Н. Савельев. – М. : Высш. шк., 1999 – 143 с.
- Федосик В. А. Церковь и государство : Критика богословских концепций / В. А. Федосик. – Минск : Наука и техника, 1988. – 203 с.
- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.273-334.

ТЕМА 19.

РЕЛІГІЯ І КУЛЬТУРА

1. Поняття культури. Релігійна культура, її особливості і структура.
2. Релігія і загальнолюдські цінності.
3. Місце і роль релігії у духовній культурі людства.
4. Вплив християнства на формування української національної культури.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.565-579, 762-767.
- Баллестрем К. Г. Церковь и демократическая культура: проблемы адаптации и конфликты / К. Г. Баллестрем // Вопросы философии. – 2002. – № 1. – С.67-76.
- Воронкова Л. П. Из классификации культурологических учений : теория культуры / Л. П. Воронкова // Вестник МГУ. – 1997. – № 1. – С.80-93.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.319-384.
- Ерасов Б. С. Культура, религия и цивилизация на Востоке / Б. С. Ерасов. – М. : Наука, 1990. – 207 с.
- Культура. Религия. Атеизм / Отв. ред. А. Н. Колодный, Б. А. Лобовик. – К. : Наукова думка, 1991. – 299 с.
- Лобазова О. Ф. Религиоведение : учебник / О. Ф. Лобазова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Изд.-торг. корпорац. «Дашков и К^о», 2004. – С.41-80.
- Лобковиц Н. Христианство и культура / Н. Лобковиц // Вопросы философии.– 1993. – № 3.– С.71-81.
- Митрохин Л. Н. Религия в системе культуры / Л. Н. Митрохин // Наука и религия. – 1987. – № 8. – С.14-17; № 10. – С.2-5; 1988. – № 1. – С.22-25.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.86-92.
- Рашковский Е. Б. Европейская культура нового времени : библейский контекст / Е. Б. Рашковский // Вопросы философии. – 1996. – № 2. – С.80-92.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.432-517.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.353-406.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. П. К. Лобазова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – С.319-334.
- Религия в истории и культуре : учебник / Под ред. М. Г. Писманика. – М. : Культура и спорт: ЮНИТИ, 1998. – С.264-372.
- Религия и свободомыслие в культурно-историческом процессе : Межвуз. сб. / Под. ред. С. Н. Савельева. – СПб. : Изд-во С.-Петербург. ун-та, 1991. – 183 с.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.64-113.

- Релігія в духовному житті українського народу / Колодний А. М., Лобовик Б. О., Филипович Л. О. та ін. – К. : Наук. думка, 1994. – С.121-192.
- Розанов В. В. Религия и культура / В. В. Розанов // Розанов В. В. Соч.: В 2 т. – Т.1. – М. : Правда, 1990. – 636 с.
- Тендряков В. Н. Нравственность и религия / В. Н. Тендряков // Наука и религия. – 1987.– № 2. – С.46-48; № 3. – С.5-7; № 4. – С.51-53; № 6. – С.22-24; № 7. – С.9-11.

ТЕМА 20.

РЕЛІГІЯ І МОРАЛЬ

1. Релігія і мораль як духовно-культурні явища в історії суспільного життя: виникнення і еволюція, сутнісні характеристики і значення.
2. Релігія як моральний фактор: підходи, оцінки.
3. Релігійне і наукове розуміння смисложиттєвих проблем.
4. Моральні концепції різних типів релігії: принципи, настанови і рекомендації, їх зміст і специфіка.
5. Традиціоналізм і тенденції модернізації сучасних релігійно-етичних вчень.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.399-405, 490-494, 534-543, 632-663.
- Гальбиати Э., Пьяцца А. Трудные страницы Библии (Ветхий Завет) / Э. Гальбиати, А. Пьяцца. – Милан-Москва : Христианская Россия, 1992. – С.238-257.
- Закон Божий: ...о православной вере : В 5 кн. – М. : Изд. центр «Терра», 1991.
- Культура. Нравственность. Религия. (Материалы «круглого стола») // Вопросы философии. – 1989. – № 11. – С.30-63.
- Мораль релігійна // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.203-204 (Див. також: Заповіді релігійні, Нагорна проповідь, Норми релігії та ін.).
- Половинкин А. И. Нравственно-этические законы и правила в Нагорной проповеди Иисуса Христа : Цикл дискуссионных бесед / А. И. Половинкин. – Волгоград : Универсал, 1991. – 39 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.518-559.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.353-366.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. П. К. Лобазова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – С.335-373.
- Религия в истории и культуре : учебник / Под ред. М. Г. Писманника. – М. : Культура и спорт : ЮНИТИ, 1998. – С.57-69.
- Религия и мораль // Справочник атеиста / А. С. Онищенко, П. И. Косуха, А. С. Косянчук и др. – К. : Наук. думка, 1986. – С.243-280.

Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.79-91, 218-227.

Тендряков В. Н. Нравственность и религия / В. Н. Тендряков // Наука и религия. – 1987. – № 2. – С.46-48; № 3. – С.5-7; № 4. – С.51-53; № 6. – С.22-24; № 7. – С.9-11.

Шердаков В. Н. Иллюзия добра : моральные ценности и религиозная вера / В. Н. Шердаков. – М. : Политиздат, 1982. – 287 с.

ТЕМА 21. РЕЛАГІЯ І ЦЕРКВА В УКРАЇНІ

1. Багатоконфесійність і зміни релігійної конфігурації в історії України.
2. Релігія і церква в житті українського суспільства.
 - 2.1. Державно-церковні відношення в історії України.
 - 2.2. Релігійний чинник у політичному житті України.
 - 2.3. Національне і релігійне в історії українського народу.
 - 2.4. Релігія і церква у національній (українській) історії культури.
3. Міжконфесійні, міжцерковні і внутрішньоцерковні відношення у багатонаціональній і багатоконфесійній Україні: колізії, шляхи і перспективи гармонізації.

Перелік рекомендованої літератури

Академічне релігієзнавство: Підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – С.441-477, 603-614, 628-630, 665-630, 665-680, 702-709, 829-861.

Ерышев А. А. Религиоведение : учеб. пособие / А. А. Ерышев. – 2-е изд., перераб и доп. – К. : МАУП, 2001. – С.182-205.

Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К.: Знання, 1999. – 735 с.

Історія церкви та релігійної думки в Україні : У 3 кн. – К. : Либідь, 1994.

Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.347-424.

Колодний А. М. Феномен релігії : Природа, структура, функціональність, тенденції / А. М. Колодний. – К. : Світ Знань, 1999. – С.32-49.

Колодний А. М., Филипович Л. О. Релігійна духовність українців : вияви, по-статі, стан / А. М. Колодний, Л. О. Филипович. – К. : Логос, 1996. – 182 с.

Лещинский А. Н. Время новых подходов. О советских государственно-церковных отношениях / А. Н. Лещинский. – М. : О-во «Знание» РСФСР, 1990. – 79 с.

Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.248-324.

Москалець В. Релігійність як риса українського національного характеру / В. Москалець // Філософська і соціологічна думка. – 1993. – № 1. – С.67-79.

- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. П. К. Лобазова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – С.425-451.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.259-300.
- Релігія в духовному житті українського народу / Колодний А. М., Лобовик Б. О., Филипович Л. О. та ін. – К. : Наук. думка, 1994. – 203 с.
- Українська церква між Сходом і Заходом / Наук. ред. П. Яроцький. – К. : Укр. центр духов. культури, 1996. – 224 с.
- Филипович Л.О. Етнологія релігії: теоретичні проблеми, вітчизняна традиція осмислення. – К.: Світ Знань, 2000. – С.120-314.
- Харьковченко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Є. А. Харьковченко. – К. : Наук. думка, 2007. – С.187-289.
- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.239-273.
- Шуба О. В. Релігія в етнонаціональному розвитку України : (Політологічний аналіз) / О. В. Шуба. – К. : Криниця, 1999. – 324 с.

ТЕМА 22.

ПОХОДЖЕННЯ РЕЛІГІЇ: ВАРІАНТИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ

1. Проблема витоків релігії у контексті теологічних і релігійно-ідеалістичних вирішень.
2. Світські варіанти вирішення проблеми витоків релігійного феномену.
3. Наукові концепції походження релігії.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.149-150, 197, 295-309.
- Гараджа В. И. Религиоведение : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 2-е изд., доп. – М. : Аспект Пресс, 1995. – С.12-62.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.534-566.
- Зиммель Г. Религиозный элемент в отношениях между людьми / Г. Зиммель // Религия и общество: Хрестоматия по социологии религии / Сост.: В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.209-226.
- Зыбковец В.Ф. Дорелигиозная эпоха. К истории формирования общественного сознания / В. Ф. Зыбковец. – М. : Изд-во АН СССР, 1959. – 248 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.4-18.
- Панфилов О. М., Панфилова Н. Г. Первобытный труд и проблема происхождения религии / О. М. Панфилов, Н. Г. Панфилова // Религия и свободо-мыслие в культурно-историческом процессе : Межвуз. сб. / Под ред. С. Н. Савельева. – СПб. : Изд-во С.- Петербург. ун-та, 1991. – С.16-25.

- Пищик Ю. Б. Марксизм об исторической природе религии / Ю. Б. Пищик. – М. : Мысль, 1983. – 173 с.
- Происхождение религии // Атеистический словарь / Под ред. М. П. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1985. – С.366 (Див. також: Дорелигиозна епоха, Корни религии, Происхождение человека та ін.).
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.69-79.
- Религия // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.3. – М. : Мысль, 2001. – С.436-442.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – С.11-68.
- Сухов А. Д. Философские проблемы происхождения религии / А. Д. Сухов. – М. : Мысль, 1967. – 287 с.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.9-24.
- Угринович Д. М. Психология религии / Д. М. Угринович. – М. : Политиздат, 1986. – С.45-91, 219-296.
- Чертихин В. У истоков религии / В. Чертихин. – М. : Политиздат, 1977. – 96 с.
- Чорненький Я. Я. Релігієзнавство : теоретико-практичний курс : навч. посібник / Я. Я. Чорненький. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – С.7-34.

ТЕМА 23. ПОХОДЖЕННЯ РЕЛІГІЇ: ЧАС, УМОВИ І ПРИЧИНИ

1. Основні віхи в історії розвитку людини: час і умови виникнення релігії.
2. Причини виникнення та існування релігії:
 - 2.1. Соціумні основи.
 - 2.2. Гносеологічні передумови.
 - 2.3. Психологічні чинники.
3. Передумови, причини і канали виробництва, відтворення і модернізації сучасних релігійних вірувань.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.100-111, 157-163, 197-201.
- Корни религии // Атеистический словарь / Под общ. ред. М. П. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1985. – С.215-216 (Див. також: Дорелигиозна епоха, Происхождение религии, Происхождение человека та ін.).
- Кривелев И. А. Гносеологические корни религии / И. А. Кривелев // Вопросы истории религии и атеизма : Сб. ст. – Т.6 /Редкол. : Н. А. Смирнов (отв. ред.) и др. – М. : Изд-во АН СССР, 1958. – С.261-290.

- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – С.61-79, 95-104, 113-172.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.18-25.
- Мельник В. И. Молодежь в пятидесятничестве : поиски идеала / В. И. Мельник. – Львов : Свит, 1992. – С.92-127.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.52-71.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.79-89.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. М. Ф. Рибачука. – К. : Освіта, 1997.– С.17-35.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – С.20-30.
- Сухов А. Д. Социальные и гносеологические корни религии / А. Д. Сухов. – М.: Изд-во АН СССР, 1961. – 139 с.
- Угринович Д. М. Психология религии / Д. М. Угринович. – М. : Политиздат, 1986. – С.45-91, 219-296.

**ТЕМА 24. РЕЛІГІЙНИЙ ФЕНОМЕН:
СТАНОВЛЕННЯ І ЕВОЛЮЦІЯ УЯВЛЕНЬ ПРО
НАДПРИРОДНЕ**

1. Дорелігійна епоха в історії людства і час, передумови й умови зародження уявлень про надприродне.
2. «Чуттєво-надчуттєвий» тип надприродного (фетишистські, анімістичні та інші уявлення про надприродне) періоду ранньородового суспільства.
3. Демонічний тип надприродного (віра в духів, або демонів) у розвитку первіснообщинному устрою.
4. Теїстичний тип надприродного (віра в богів) в епоху рабовласництва і його подальша еволюція.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.162-163, 207-216, 326-336, 510-513.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.128-145.
- Зыбковец В. Ф. Дорелигиозная эпоха. К истории формирования общественного сознания / В. Ф. Зыбковец. – М. : Изд-во АН СССР, 1959. – 248 с.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – С.31-86.
- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – С.104-112, 163-208.

- Лубський В.І., Лубська М.В. Історія релігій: Підручник. – К.: Центр навч. літ-ри, 2004. – С.32-42.
- Надприродне // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.207-208 (Див також: Анімізм, Бог, Віра релігійна, Демони, Демонізм, Дух, Фетишизм та ін.).
- Сухов А. Д. Философские проблемы происхождения религии / А. Д. Сухов. – М. : Мысль, 1967. – 287 с.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.27-39.
- Угринович Д. М. Введение в религиоведение / Д. М. Угринович. – 2-е изд., доп. – М. : Мысль, 1985. – С.215-228.
- Шахнович М. И. Тайна бога : Глобальные проблемы современности и модернизация идеи бога / М. И. Шахнович. – К. : Политиздат Украины, 1990. – С.5-32.

ТЕМА 25. ІСТОРИЧНІ ТИПИ РЕЛІГІЇ

1. Форми релігій ранньородового суспільства, їх сутність і характерні особливості.
2. Родоплемінні релігії, особливості їх традицій, обрядів і ритуалів.
3. Етнічні (народностно-національні) релігії, їх основні риси і особливості.
4. Світові релігії: загальне й особливе у процесі їх еволюції.
5. Нові релігійні течії, їх зміст і особливості виявлення.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.325-440, 778-795.
- Ерышев А. А. Религиоведение : учеб. пособие / А. А. Ерышев. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : МАУП, 2001. – С.65-180, 208-214.
- История религии : учебник: В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – 464 с.; Т.2. М.: Высш. шк., 2004. – 676 с.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 1997. – С.40-229.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.77-476.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – 696 с.
- Основы религиоведения : учебник /Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.98-425.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.90-276.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. М. Ф. Рибачука. – К. : Освіта, 1997. – С.36-172.

- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005.–448 с.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – С.210-320.
- Типи релігій // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К.: Четверта хвиля, 1996. – С.337 (Див. також: Анімізм, Магія, Національні релігії, Неорелігії, Нетрадиційні культури, Світові релігії, Фетишизм та ін.).
- Токарев С. А. Ранние формы религии / С. А. Токарев. – М.: Политиздат, 1990. – 622 с.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – 576 с.
- Филипович Л. О. Етнологія релігії : теоретичні проблеми, вітчизняна традиція осмислення / Л. О. Филипович. – К. : Світ Знань, 2000. – С4-76.

ТЕМА 26. РАННІ ФОРМИ РЕЛІГІЙНИХ ВІРУВАНЬ

1. Виникнення і формування ранніх форм релігійних вірувань, їх сутність і характерні особливості. Співвідношення і генетичний зв'язок релігійних вірувань в історії їх розвитку.
2. Магія: поняття, джерела виникнення, її види і типи, їх зміст, спрямованість і функції, місце і роль магічних дій та їх розповсюдженість виявлення.
3. Фетишистські уявлення: поняття фетишизму, його походження, види і смисл. Фетишизм як універсальне явище в історії релігійних вірувань.
4. Анімістичні вірування: поняття анімізму, його корені і види виявлення, їх ступінь розвиненості. Анімізм – невід'ємний елемент.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.295-306, 325-341.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.145-159, 238-256.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – С.48-57.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.40-44.
- Касавин И. Т. Магия: ее мнимые открытия и подлинные тайны / И. Т. Касавин // Заблуждающийся разум? : Многообразие вненаучного знания / Отв. ред. и сост. И. Т. Касавин. – М. : Политиздат, 1990. – С.58-81.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.77-103.

- Лобазова О. Ф. Религиоведение : учебник / О. Ф. Лобазова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Изд.-торг. корпорац. «Дашков и К^о», 2004. – С.81-103.
- Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1986. – С.163-208.
- Малиновский Б. Магия и религия / Б. Малиновский // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.509-534.
- Происхождение религии // Атеистический словарь / Под общ. ред. М. П. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1985. – С.400-401 (См. также статьи: анимизм, магия, фетишизм и др.).
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.134-151.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.90-96.
- Сухов А. Д. Философские проблемы происхождения религии / А. Д. Сухов. – М. : Мысль, 1967. – 287 с.
- Тайлор Э. Б. Первобытная культура / Э. Б. Тайлор. – М. : Политиздат, 1989. – С.17-34, 205-456.
- Токарев С. А. Ранние формы религии / С. А. Токарев. – М. : Политиздат, 1990. – С.14-38, 299-302, 376-387, 392-398, 404-506.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.9-232.
- Фрезер Дж. Типы религии / Дж. Фрезер // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.486-509.
- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.59-74.

ТЕМА 27. РОДОПЛЕМІННІ РЕЛІГІЇ

1. Генезис і особливості формування родоплемінних форм релігії, їх сутність і характерні риси. Співвіднесеність і спадкоємність релігійних вірувань в історії релігії.
2. Тотемізм – найдавніша форма релігії. Поняття тотемізму, його походження, характерні риси тотемістичних вірувань і їх відгомін у сучасних релігійних системах.
3. Землеробські культури, їх корені, особливості і призначення. Вияв землеробських культів у більш пізніших і складних формах релігії.
4. Шаманські вірування й обряди. Поняття шаманізму, його зародження і формування, типічні особливості і функції. Пережитки та елементи шаманізму в сучасних релігіях.

Перелік рекомендованої літератури

- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.219-239.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.44-50.
- Касавин И. Т. Магия: ее мнимые открытия и подлинные тайны / И. Т. Касавин // Заблуждающийся разум?: Многообразие вненаучного знания /Отв. ред. и сост. И. Т. Касавин. – М. : Политиздат, 1990. – С.58-81.
- Михайлов Т. М. Бурятский шаманизм: история, структура и социальные функции / Т. М. Михайлов. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1987. – 287 с.
- Потапов Л. П. Алтайский шаманизм / Л. П. Потапов.– Л. : Наука. Ленингр. отд-ние, 1991.– 319 с.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.97-100.
- Родо-племенные религии // Атеистический словарь / Под общ. ред. М. П. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1985. – С.386-387 (Див. також: Аграрные культы, Земледельческие культы, Тотемизм, Шаманство та ін.).
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская.– Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – С.272-287.
- Смоляк А. В. Шаман: личность, функции, мировоззрение : (Народы Нижнего Амура) / А. В. Смоляк. – М. : Наука, 1991. – 276 с.
- Токарев С. А. Ранние формы религии / С. А. Токарев. – М. : Политиздат, 1990. – С.38-83, 232-236, 266-294, 360-374, 387-391, 398-403, 484-486, 564-576.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.9-232.
- Торчинов Е. А. Религии мира : Опыт запредельного. Трансперсональные состояния и психотехника / Е. А. Торчинов. – СПб. : Центр «Петербург. Востоковедение», 1998. – С.82-107.

ТЕМА 28 ЕТНІЧНІ (НАРОДНОСТНО-НАЦІОНАЛЬНІ) РЕЛІГІЇ

1. Історичні умови виникнення і формування етнічних релігій, їх ознаки і різновиди.
2. Ранні етнічні (народні) релігії: умови їх виникнення та існування, основні риси і специфічні особливості.
3. Пізні національні (етнодержавні) релігії, їх походження, історія становлення, характерні риси і специфіка.
4. Місце і роль етнічних релігій у культурі, традиціях і звичаях народів, що їх сповідують.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.343-364, 616-630.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.174-344.
- Гараджа В. И. Религиоведение : учеб. пособие В. И. Гараджа. – 2-е изд., доп. – М. : Аспект Пресс, 1995. – С.76-106, 142-162.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.179-219.
- Индуизм : традиции и современность : Сб. ст. / Отв. ред. А. Д. Литман, Р. Б. Рыбаков. – М. : Наука, 1985. – 284 с.
- История религии: Учебник: В 2 т. /Под общ. ред. И.Н.Яблокова. – Т.1. – М.: Высш. шк., 2004. – С.58-463.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.50-95.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.111-164.
- Лобазова О. Ф. Религиоведение : учебник / О. Ф. Лобазова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Изд.-торг. корпорац. «Дашков и К°», 2004. – С.120-126, 140-164.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.61-210, 247-310.
- Народно-национальные религии // Атеистический словарь / Под общ. ред. М. П. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1985. – С.293 (Див. також: Древнегерманская религия, Древнегреческая религия, Древнеегипетская религия, Древнеиндийская религия, Древнекитайская религия, Древнеримская религия, Индуизм, Иудаизм, Конфуцианство, Синтоизм та ін.).
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.107-163.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004.– С.90-118.
- Религиоведение : учеб. пособие /Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.152-254.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.101-144.
- Религия в истории и культуре : учебник / Под ред. М. Г. Писманика. – М. : Культура и спорт : ЮНИТИ, 1998. – С.124-143.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.115-138.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – С.47-50, 52-184.

- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.122-138, 166-264, 270-312, 395-401.
- Светлов Г. Е. Путь богов : (Синто в истории Японии) / Г. Е. Светлов. – М. : Мысль, 1985. – 240 с.
- Сміт Е. Д. Національна ідентичність / Е. Д. Сміт. – К. : Основи, 1994. – 222 с.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.235-444.
- Филипович Л. О. Етнологія релігії: теоретичні проблеми, вітчизняна традиція осмислення / Л. О. Филипович. – К. : Світ Знань, 2000. – 333 с.
- Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Є. А. Харьковщенко. – К. : Наук. думка, 2007. – С.44-85.
- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.74-82, 87-104.

ТЕМА 29.

ІУДАЇЗМ

1. Іудаїзм: виникнення і етапи еволюції віровчення, культу та організаційних основ.
2. Релігійно-культува система, морально-правові норми і організаційна структура сучасного іудаїзму.
3. Модернізація ідеології сучасного іудаїзму.

Перелік рекомендованої літератури

- Алов А. А., Владимиров Н. Г., Овсиенко Ф. Г. Мировые религии / А. А. Алов, Н. Г. Владимиров, Ф. Г. Овсиенко. – М. : ПРИОР, 1998. – С.395-470.
- Беленький М. С. Иудаизм / М. С. Беленький. – М. : Политиздат, 1966. – 239 с.
- Бубер М. Два образа веры / М. Бубер. – М. : Республика, 1995. – 464 с.
- Вихнович В. Л. Иудаизм / В. Л. Вихнович. – СПб. : Питер, 2006. – 224 с.
- Еленский В. Иудаизм на Украине : Исторический очерк / В. Еленский. – К. : Знание, 1991. – 58 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – С.448-463.
- Иудаизм // Религия: Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.412-429 (Див. також: Консервативный иудаизм, Реконструктивистский иудаизм, Реформистский иудаизм, Талмуд, Танах, Тора та ін.).
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К.: Знання, 1999. – С.419-444.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.115-137.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.128-171.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира / З. Миркина, Г. Померанц. – М. : Рипол, 1995. – С.79-109.

- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.149-163.
- Пилкингтон С. М. Иудаизм / С. М. Пилкингтон.–М. : Фаир-Пресс, 1998. – 400 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.200-217.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.114-122.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. П. К. Лобазова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – С.51-70.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.270-312.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.349-381.
- Фишбейн М. Религиозные традиции иудаизма / М. Фишбейн // Религиозные традиции мира: В 2 т. – Т.1. – Ч.5. – М. : КРОН-ПРЕСС, 1996. – С.472-570.

ТЕМА 30.

ІНДУЇЗМ

1. Індуїзм: історичні умови виникнення і етапи розвитку, джерела віровчення, кількісні показники та географія поширення.
2. Особливості віровчення, культу і філософських поглядів індуїзму.
3. Основні напрями індуїзму: вішнуїзм і шиваїзм.
4. Індуїзм у політичному і культурному житті сучасної Індії.

Перелік рекомендованої літератури

- Альбедиль М. Индуизм. Главная религия мира / М. Альбедиль. – СПб. : Питер, 2006. – 208 с.
- Альбедиль М. Ф. Индуизм : Творящие ритмы / М. Ф. Альбедиль. – 2-е изд. – СПб. : Азбука-классика; Петербург : Востоковедение, 2004. – 256 с.
- Боги, брахманы, люди. Четыре тысячи лет индуизма. – М. : Наука, 1969. – 416 с.
- Бонград-Левин Г. М. Древнеиндийская цивилизация. Философия, наука, религия / Г. М. Бонград-Левин. – М. : Гл. ред. восточ. лит-ры изд-ва «Наука», 1980. – С.130-155, 269-314.
- Бхагаватгита / Под ред. В. В. Антонова.– 2-е изд., с уточн.–М. : Б. и., 1991.–63 с.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.213-247.
- Древнеиндийская философия : Начальный период / Подгот. текстов, вступ. ст. и коммент. В. В. Бродова. – 2-е изд. – М. : Мысль, 1972. – 271 с.
- Древо индуизма / Сост. И. П. Глушкова. – М. : Восточ. лит-ра : РАН, 1999. – 558 с.
- Индия : религия в политике и общественном сознании : Сб. ст. / Отв. ред. Б. И. Клюев, А. Д. Литман. – М. : Наука, 1990. – 201 с.

- Индуизм // Религия : Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.372-379.
- Индуизм. Джайнизм. Сикхизм : Словарь / Под общ. ред. М. Ф. Альбедиль, А. М. Дубянского. – М. : Республика, 1996. – 574 с.
- Индуизм : традиции и современность : Сб. ст. / Отв. ред. А. Д. Литман, Р. Б. Рыбаков. – М. : Наука, 1985. – 284 с.
- История религии : учебник: В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – С.302-322.
- Каниткар В. П. (Хемант), Коул У.Оуэн. Индуизм / В. П. (Хемант) Каниткар, У. Оуэн. Коул – М. : Фаир-Пресс, 1999.– 320 с.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.147-164.
- Кнотт Ким. Индуизм / Ким Кнотт / Пер. с англ. – М. : Изд-во «Весь Мир», 2001. – 192 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.184-202.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира / З. Миркина, Г. Померанц. – М. : Рипол, 1995. – С.181-197, 218-241.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.184-200.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.166-173.
- Роль индуизма в идеологической борьбе современной Индии. – М. : Наука, 1985. – 175 с.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996.– С.233-239, 465-482.
- Степанянц М. Т. Лотос на ладонях. Заметки о духовной жизни индийцев / М. Т. Степанянц. – М. : Наука, 1971. – 142 с.
- Ткачева А. А. Индуистские мистические организации и диалог культур / А. А. Ткачева. – М. : Наука, 1989. – 137 с.
- Шри Шримад А. Ч. Бхактиведанта Свами Прабхупада. Бхагавад-Гита как она есть / А. Ч. Шри Шримад. – Москва-Ленинград-Калькутта-Бомбей-Нью-Дели : Бхактиведанта Бук Траст, Б. г. – 832 с.

ТЕМА 31.

КОНФУЦИАНСТВО

1. Витоки конфуціанства і його історичний розвиток.
2. Основи віровчення і культу конфуціанства.
3. Соціально-етичні погляди конфуціанства.
4. Конфуціанство і формування китайської національної культури.

Перелік рекомендованої літератури

- Будда. Конфуций. Магомет. Франциск Ассизский. Савонаролла : Биографические очерки. – М. : Республика, 1995. – 348 с.
- Буланже П. А. Будда. Конфуций. Жизнь и учение / П. А. Буланже. – М. : Искусство, 1995.– 319 с.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.259-282.
- Васильев Л. С. Культы, религии, традиции в Китае / Л. С. Васильев.– М. : Наука, 1970. – 484 с.
- История китайской философии / Общ. ред. и послесл. М. Л. Титаренко. – М. : Прогресс, 1989. – 551 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – С.389-423.
- История современной зарубежной философии : Компаративистский подход : учеб. пособие / Отв. ред. М. Я. Корнеев. – СПб. : Лань, 1997. – С.109-129.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.73-83.
- Конфуцианство // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.2. – М. : Мысль, 2001. – С.303-306.
- Конфуцианство в Китае : Проблемы теории и практики : Сб. ст. / Отв. ред. Л. П. Делюсин. – М. : Наука, 1982. – 264 с.
- Конфуций. Беседы и суждения Конфуция / Сост., подгот. текста, прим. и общ. ред. Р. В. Грищенко; предисл. Л. С. Переломов. – СПб. : Кристалл, 2001. – 1119 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М, В, Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.247-258.
- Мартынов А. С. Конфуцианство : классический период / Пер. с кит. – СПб. : Азбука-классика; Петербург. Востоковедение, 2006. – 384 с.
- Мартынов А. С. Конфуцианство : этапы развития. Конфуций. «Лунь юй» / Пер. с кит. – СПб. : Азбука-классика; Петербург. Востоковедение, 2006.– 352 с.
- Овермайер Д. Л. Религии Китая / Д. Л. Овермайер // Религиозные традиции мира : В 2 т. – Т.2. – Ч.9. – М. : КРОН-ПРЕСС, 1996. – С.413-415, 429-430.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.229-242.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К.: Кондор, 2005. – С.182-191.

ТЕМА 32.

ДАОСИЗМ

1. Даосизм, його витоки та історичний розвиток.
2. Основи віровчення і культу даосизму.

3. Місце даосизму в системі релігійно-ідеологічних цінностей Китаю.

Перелік рекомендованої літератури

- Бонг Е. Даосизм / Е. Бонг. – М. : Гранд, 2001. – 347 с.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.287-297.
- Даосизм // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1. – М. : Мысль, 2000. – С.586-589.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – С.382-388.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.83-87.
- Костюкович П. И. Религиоведение : учеб. пособие П. И. Костюкович. – Мн. : Новое знание, 2001. – С.134-138.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.254-261.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.243-254.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.191-199.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.251-257, 262-263.
- Торчинов Е. А. Даосизм : Дао-де цзин / Е. А. Торчинов. – СПб. : Петербург. Востоковедение, 1999. – 288 с.
- Торчинов Е. А. Даосизм : Опыт историко-религиозного описания : учеб. пособие / Е. А. Торчинов. – СПб. : Лань, 1998. – 445 с.

ТЕМА 33.

СИНТОЇЗМ

1. Історія формування синтоїзму і його релігійні джерела.
2. Віровчення і культ синтоїзму.
3. Синтоїзм і буддизм.
4. Роль синтоїзму у формуванні японської національної культури.

Перелік рекомендованої літератури

- Арсеньев В. Р. Звери – боги – люди / В. Р. Арсеньев. – М. : Политиздат, 1991. – 158 с.
- Арутюнов С. А., Светлов Г. Е. Старые и новые боги Японии / С. А. Арутюнов, Г. Е. Светлов. – М. : Наука, 1968. – 200 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – С.424-446.
- Иэрхарт Х. Б. Религиозные традиции Японии. Множество дорог, ведущих к одному священному Пути / Х. Б. Иэрхарт // Религиозные традиции мира : В 2 т. – Т.2. – Ч.10. – М. : КРОН-ПРЕСС, 1996. – С.492-611.

- Костюкович П. И. Религиоведение : учеб. пособие / П. И. Костюкович. – Мн. : Новое знание, 2001. – С.138-140.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.271-276.
- Мещеряков А. Н. Древняя Япония : буддизм и синтоизм / А. Н. Мещеряков. – М. : Наука, 1987.– 189 с.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.200-209.
- Светлов Г. Е. Путь богов : (Синто в истории Японии) / Г. Е. Светлов. – М. : Мысль, 1985. – 240 с.
- Синтоизм // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.3. – М. : Мысль, 2001. – С.548-550.
- Спеваковский А. Б. Религия синто и войны / А. Б. Спеваковский. – Л. : Лениздат, 1987. – 109 с.

ТЕМА 34.

СВІТОВІ РЕЛІГІЇ

1. Світові релігії: особливості формування, характерні риси і специфіка.
2. Буддизм. Трипітака – збірка буддійської релігійної канонічної літератури.
3. Християнство. Біблія – Священне Писання християн.
4. Іслам. Коран – священна книга мусульман. Взаємозв'язок текстів Старого Заповіту, Нового Заповіту і Корану.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.366-411.
- Алов А. А., Владимиров Н. Г., Овсиенко Ф. Г. Мировые религии / А. А. Алов, Н. Г. Владимиров, Ф. Г. Овсиенко. – М. : ПРИОР, 1998 – 480 с.
- Андросов В. П. Буддизм: религия и философия / В. П. Андросов // Философия и религия на зарубежном Востоке : XX век : Сб. ст. / Отв. ред. М. Т. Степеньяц.– М. : Наука, 1985. – С.130-152.
- Бестужев-Лада И. В. Диалог между религиями: Возможен ли? Нужен ли? / И. В. Бестужев-Лада // Вопросы философии. – 2002. – № 4. – С.60-66.
- Библия и Коран. Пророки, праведники, мудрецы. – М. : Эксмо-Пресс, 2002. – 490 с.
- Библия: Книга Священного Писания Ветхого и Нового Завета.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.116-125.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.414-533.
- Журавский А. В. Христианство и ислам : социокультурные проблемы диалога / А. В. Журавский. – М. : Наука, 1990. – 126 с.

- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.5-642.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.95-143.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.165-346.
- Климович Л. И. Книга о Коране, его происхождении и мифологии / Л. И. Климович. – 2-е изд., доп. – М. : Политиздат, 1988. – 284 с.
- Коран. Пер. с араб. акад. И. Ю. Крачковского. – М. : Изд-во «Раритет», 1990. – 528 с.
- Кривелев И. А. Библия: историко-критический анализ / И. А. Кривелев. – М. : Политиздат, 1985. – 255 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.211-246, 311-591.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира / З. Миркина, Г. Померанц. – М. : Рипол, 1995. – 416 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.163-311.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.145-261.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.138-166, 312-395.
- Щербатской Ф. И. Избранные труды по буддизму / Ф. И. Щербатской. – М. : Наука, 1988. – 425 с.

ТЕМА 35.

БУДДИЗМ

1. Буддизм: соціально-історичні умови та ідейні джерела виникнення, кількісні показники, хронологія і географія поширення.
2. Особливості буддійського віровчення, культу й організації. Буддійська філософія.
3. Основні школи і напрями буддизму.
4. Соціально-моральний смисл буддизму.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – С.366-371, 412-420, 632-663, 682-709.
- Алов А. А., Владимиров Н. Г., Овсиенко Ф. Г. Мировые религии / А. А. Алов, Н. Г. Владимиров, Ф. Г. Овсиенко. – М. : ПРИОР, 1998. – С.338-389.
- Буддизм /Автор-сост. : Л. А. Сурженко. – Мн. : Книжный Дом, 2006. – 384 с.
- Буддизм // Религия : Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.147-148 (Див. також: Будда Сиддхартха, Буддизма начальные правила, Будды учение, Трипитака та ін.).

- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.298-359.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – С.5-64.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.167-223.
- Корнев В. И. Буддизм и его роль в общественной жизни стран Азии / В. И. Корнев. – М. : Наука, 1983. – 248 с.
- Корнев В. И. Буддизм и общество в странах Южной и Юго-Восточной Азии / В. И. Корнев. – М. : Наука, 1987. – 220 с.
- Кочетов А. Н. Буддизм / А. Н. Кочетов. – 2-е изд., перераб. – М. : Наука, 1983. – 177 с.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.2. – М. : Мысль, 1988. – С.193-376.
- Лестер Р. Ч. Буддизм. Путь к нирване / Р. Ч. Лестер // Религиозные традиции мира : В 2 т. – Т.2. – Ч.8. – М. : КРОН-ПРЕСС, 1996. – С.264-394.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.211-246.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира / З. Миркина, Г. Померанц. – М. : Рипол, 1995. – С.181-281.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.163-178, 324-337.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.145-160.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.138-166.
- Розенберг О. О. Труды по буддизму / О. О. Розенберг.– М. : Наука, 1991.– 294 с.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская.– Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – С.69-97.
- Старостина Ю. П., Старостин Б. С. Роль буддизма в общественном развитии ряда стран Востока / Ю. П. Старостина, Б. С. Старостин // Философия и религия на зарубежном Востоке : XX век : Сб. ст. / Отв. ред. М. Т. Степанянц. – М. : Гл. ред. восточ. лит-ры изд. «Наука», 1995. – С.238-254.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.447-469.
- Торчинов Е. А. Введение в буддологию : курс лекций: учеб. пособие Е. А. Торчинов. – СПб. : Б. и., 2000. – 303 с.
- Философские вопросы буддизма : Сб. ст. / Отв. ред. В. В. Мантанов. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1984. – 124 с.
- Щербатской Ф. И. Избранные труды по буддизму / Ф. И. Щербатской. – М. : Наука, 1988. – 425 с.

Яковлев Е. Г. Искусство и мировые религии / Е. Г. Яковлев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Высшая школа, 1985. – С.20-175.

ТЕМА 36.

ЛАМАЇЗМ

1. Ламаїзм: витоки виникнення і етапи розвитку.
2. Основи теорії і практики ламаїзму.
3. Соціально-етичне вчення ламаїзму.

Перелік рекомендованої літератури

- Буддизм и средневековая культура народов Центральной Азии : Сб. ст. / Отв. ред. К. М. Герасимова. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1980. – 177 с.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.345-359.
- Герасимова К. М. Традиционные верования тибетцев в культовой системе ламаизма / К. М. Герасимова. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1989. – 317 с.
- Дылыкова В. С. Тибетская литература: краткий очерк / В. С. Дылыкова. – М. : Наука, 1990.– 290 с.
- Жуковская Н. Л. Ламаизм и ранние формы религии / Н. Л. Жуковская. – М. : Наука, 1977.– 199 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М.: Высш. шк., 2004. – С.11-27.
- Кандыба В. М. Чудотворцы и чудеса : Энциклопедия сверхвозможностей человека / В. М. Кандыба. – СПб. : Лань, 1998. – 443 с.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.203-211.
- Кочетов А. Н. Ламаизм / А. Н. Кочетов. – М. : Наука, 1973. – 199 с.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.2. – М.: Мысль, 1988. – С.317-357.
- Скрынникова Т. Д. Ламаистская церковь и государство. Внешняя Монголия, XVI – начало XX веков / Т. Д. Скрынникова. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1988. – 101 с.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.461-469.
- Христианство и ламаизм у коренного населения Сибири : Вторая половина XIX–начало XX веков : Сб. ст. / Отв. ред. и авт. предисл. И. С. Вдовин.– Л. : Наука. Ленингр. отд-ние, 1979. – 227 с.
- Цыбиков Г. Ц. Избранные труды / Г. Ц. Цыбиков : В 2 т. – Т.2. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1981. – 241 с.

ТЕМА 37.

ДЗЕН-БУДДИЗМ

1. Китай на початку VI ст. і виникнення дзен-буддизму.

2. Ідейні принципи дзен-буддизму.
3. Вплив дзен-буддизму на розвиток японської національної культури.
4. Дзен-буддизм і європейська культура ХХ століття.

Перелік рекомендованої літератури

- Абаев Н. В. Чань-буддизм и культурно-психологические традиции в средневековом Китае / Н. В. Абаев. – 2-е изд., перераб. и доп. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1989. – 271 с.
- Буддизм : Словарь / Абаева Л. Л. и др. – М. : Республика, 1992. – 285 с.
- Буддизм и государство на Дальнем Востоке : Сб. ст. / Отв. ред. Л. П. Делюсин. – М. : Наука, 1987. – 225 с.
- Буддизм: история и культура : Сб. ст. / Отв. ред. В. В. Вертоградова. – М. : Наука, 1989. – 223 с.
- Буддизм Чань (Дзен) // Религия: Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицаков, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.150-154.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.302-306.
- Дзен-буддизм / Сост. В. А. Шериев. – Бишкек : Одиссей, 1993. – 672 с.
- Ерасов Б. С. Культура, религия и цивилизация на Востоке / Б. С. Ерасов. – М. : Наука, 1990. – 207 с.
- Игнатович А. Н., Светлов Г. Е. Лотос и политика : необуддийские движения в общественной жизни Японии / А. Н. Игнатович, Г. Е. Светлов. – М. : Мысль, 1989. – 238 с.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.211-223.
- Корнев В. И. Буддизм – религия Востока / В. И. Корнев. – М. : Знание, 1990. – 63 с.
- Кости и плоть дзен. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2001. – 400 с.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира / З. Миркина, Г. Померанц. – М. : Рипол, 1995. – С.242-281.
- Овермайер Д. Л. Религии Китая / Д. Л. Овермайер // Религиозные традиции мира : В 2 т. – Т.2. – Ч.9. – М. : КРОН-ПРЕСС, 1996. – С.422-429, 451-452.
- Психологические аспекты буддизма : Сб. ст. / Отв. ред. Н. В. Абаев. – 2-е изд. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1991. – 183 с.
- Судзуки Д. Т. Наука Дзен-Ум Дзен : Наставление по теории и практике Дзен / Д. Т. Судзуки. – К. : Преса України, 1992. – 172 с.

ТЕМА 38.

БУДДІЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ

1. Начала формування буддійської філософії.
2. Парадигми філософського вчення буддизму.
3. Буддійська теорія «чотирьох благодійних істин».
4. Космологічна картина буття у буддизмі.

5. Релігійно-філософські системи основних напрямів буддизму.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.412-420.
- Андросов В. П. Буддизм: релігія і філософія / В. П. Андросов // Філософія і релігія на зарубіжному Востокі : ХХ век : Сб. ст. / Отв. ред. М. Т. Степанянц. – М. : Наука, 1985.– С.130-152.
- Буддизм : філософія «великої релігії серединного пути» / Сост. и вступ. ст. Я. В. Боцман. – Х. : Фолио, 2001. – 987 с.
- Буддийская философия // Новая философская энциклопедия : В 4 т. /Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1.– М. : Мысль, 2000. – С.321-323.
- Корнев В. И. Буддизм – релігія Востока / В. И. Корнев. – М. : Знание, 1990. – 63 с.
- Кочетов А. Н. Буддизм / А. Н. Кочетов. – 2-е изд., перераб. – М. : Наука, 1983. – 177 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.223-226.
- Основы религиоведения : учебник /Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.324-337.
- Ранний буддизм // Антология мировой философии : В 4 т. – Т.1. Філософія древности и средневековья. – Ч.2. /Редкол. : В. В. Соколов (ред.-составитель...) и др.– М. : Мысль, 1969. – С.116-128.
- Розенберг О. О. Труды по буддизму / О. О. Розенберг. – М. : Наука, 1991. – 294 с.
- Философские вопросы буддизма : Сб. ст. / Отв. ред. В. В. Молчанов. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1984. – 124 с.
- Філософія : підручник / За заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – Х. : Консум, 2000. – С.60-70.
- Щербатской Ф. И. Избранные труды по буддизму / Ф. И. Щербатской. – М. : Наука, 1988. – 425 с.

ТЕМА 39.

ВИНИКНЕННЯ І ЕВОЛЮЦІЯ ХРИСТІЯНСТВА: І-ХІ СТОЛІТТЯ

1. Виникнення християнства: церковні концепції та історичні реалії.
2. Еволюція і формування християнської догматики, культури і церковної організації.
3. Особливості розвитку християнства на Сході і Заході та розкол Християнської Церкви.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.366-368, 372-379, 386-411.

- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій: навч. посібник / С, І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.8-120, 323.
- Горемыкина В. И. В поисках истины о раннем христианстве / В. И. Горемыкина. – Мн. : Беларусь, 1989. – 93 с.
- Донини А. У истоков христианства : (От зарождения до Юстиниана) / А. Донини. – 2-е изд. – М. : Политиздат, 1989. – 364 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М.: Высш. шк., 2004. – С.66-97.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.144-202.
- Кармайкл Дж. Разгадка происхождения христианства : Светская версия / Дж. Кармайкл. – М. : Республика, 2002. – 429 с.
- Каутский К. Происхождение христианства К. Каутский. – М. : Политиздат, 1990.–463 с.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.224-234.
- Кривелев И. А. История религий : очерки / И. А. Кривелев : В 2 т. – 2-е изд. – Т.2. – М. : Мысль, 1988. – С.18-102.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.311-413, 430-473.
- Мень А. В. Сын Человеческий : (Об Иисусе Христе) А. В. Мень.–4-е изд., перераб. и доп. – М. : ИПЦ «Вита», 1991. – 335 с.
- Оргиш В. П. Истоки христианства : культурно-исторический генезис / В. П. Оргиш. – Мн. : Навука і тэхніка, 1991. – 278 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.178-195.
- Перевезенцев С. В. Тайны русской веры. От язычества к империи / С. В. Перевезенцев. – М. : Вече, 2001. – С.58-82.
- Поснов М. Э. История Христианской Церкви (до разделения Церквей – 1054 г.) / М. Э. Поснов. – К. : Путь к истине, 1991. – 614 с.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии: курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.132-160.
- Ранович А. Б. Первоисточники по истории раннего христианства. Античные критики христианства / А. Б. Ранович.– М. : Политиздат, 1990. – 479 с.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.161-188.
- Ренан Э. М. Жизнь Иисуса / Э. М. Ренан. – М. : Политиздат, 1991. – 379 с.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.264-270, 312-335.
- Свенцицкая И. С. Раннее христианство: страницы истории / И. С. Свенцицкая. – М. : Политиздат, 1989. – 336 с.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.470-510.

Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.129-157.

Штраус Д. Ф. Жизнь Иисуса / Д. Ф. Штраус : Кн. 1-2. – М. : Республика, 1992. – 528 с.

ТЕМА 40.

ЄРЕСІ

І КАНОНІЧНІ, ДОГМАТИЧНІ Й ОБРЯДОВІ РОЗБІЖНОСТІ В ІСТОРІЇ ХРИСТІЯНСТВА

1. Християнські єресі: поняття єресі, її сутність, витоки виникнення, ідейні основи функціонування і спрямованість:
 - 1.1. Ранньохристиянські єресі і ересологи.
 - 1.2. Єресі пізньої Римської і ранньої Візантійської імперій (IV-VII ст.ст.) і Церква.
 - 1.3. Середньовічні єресі (раннього Середньовіччя і XIV-XVI ст.ст.) та інквізиція.
2. Канонічні, догматичні й обрядові розбіжності в історії становлення та еволюції християнства.
3. Єресі і канонічні, догматичні й обрядові розбіжності як релігійна форма відображення і виразу проблем земного порядку.

Перелік рекомендованої літератури

Аннаньель Т. Христианство: догмы и ереси / Т. Аннаньель. – СПб. : Академический проект, 1997. – 352 с.

Бычко А. К. У истоков христианского иррационализма А. К. Бычко. – К. : Политиздат Украины, 1984. – С.75-95.

Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.41-45, 56-59, 60-61, 65-66, 127-128.

Єресі // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.115 (Див. також: Альбігойці, Амальрикани, Аріанство, Богомільство, Богоміли, Гностицизм, Катари, Маніхейство, Монофелітство, Монофізитство, Монтанізм, Несторіанство, Новгородсько-московська єресь, Павліканство, Стригольництво та ін.).

Замалеев А. Ф., Овчинникова Е. А. Еретики и ортодоксы : очерки древнерусской духовности / А. Ф. Замалеев, Е. А. Овчинникова. – Л. : Лениздат, 1991. – 206 с.

Поснов М. Э. История Христианской Церкви (до разделения Церквей – 1054 г.) / М. Э. Поснов. – К. : Путь к истине, 1991. – С.109-184, 285-566.

Роуз С. Православие и «религия будущего» / С. Роуз.– Алма-Ата : КЦ «Тайлан», 1991. – 668 с.

Свенцицкая И. С. Раннее христианство : страницы истории / И. С. Свенцицкая. – М. : Политиздат, 1989. – С.89-117, 131-182.

Тальберг Н. История христианской церкви / Н. Тальберг: В 2 ч. – Ч.1. – М.: СП «Интербук»; Нью-Йорк: Астра, 1991. – С.53-70, 137-138, 146-164, 167-187.

**ТЕМА 41. ОБРАЗ ІСУСА ХРИСТА
В ІСТОРІЇ ХРИСТІЯНСЬКОГО ВІРОВЧЕННЯ І У НАУЦІ**

1. Християнська традиція про засновника нового вчення – Ісуса Христа.
 - 1.1. Канонічні (новозаповітні) книги про образ Ісуса.
 - 1.2. Неканонічні (речення (агафа, тобто писані), апокрифічні та ін.) твори про Христа.
 - 1.3. Ісус Христос у творах апологетів християнства та інших християнських письменників.
2. Нехристиянські джерела про образ Ісуса Христа:
 - 2.1. Міфологічна теорія особи Ісуса.
 - 2.2. Історичне життєописання особи Христа.
3. Наукова біблеїстика і христологія в осмисленні особи Ісуса Христа як культурно-історичного явища і об'єкта соціального пізнання.

Перелік рекомендованої літератури

- Апокрифы древних христиан : исследование, тексты, комментарии / Редкол. : А. Ф. Окулов и др. – М. : Мысль, 1989. – С.75-150, 219-262.
- Гладков Б. И. Толкование Евангелия / Б. И. Гладков. – М. : Столица, 1991. – 717 с.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.426-439.
- Иисус Христос // Религия: Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.355-358.
- Каутский К. Происхождение христианства / К. Каутский. – М. : Политиздат, 1990. – С.331-376.
- Кривелев И. А. «Христос: миф или действительность?» / И. А. Кривелев. – М. : Ред. «Общ-ные науки и современ.», 1987. – 143 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.318-330.
- Марцинковский В. Ф. Достоверно ли Евангелие? (На основании первоисточников) / В. Ф. Марцинковский. – М. : МП «Либрис», 1991. – 31 с.
- Мельник В. И. Молодежь в пятидесятничестве : поиски идеала / В. И. Мельник. – Львов : Свит, 1992. – С.157-189.
- Мень А. В. Сын Человеческий : (Об Иисусе Христе) / А. В. Мень. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : ИПЦ «Вита», 1991. – 335 с.
- Митрохин Л. В. Кашмирские легенды об Иисусе Христе / Л. В. Митрохин. – М.: Знание, 1990. – 57 с.
- Поснов М. Э. История Христианской Церкви (до разделения Церквей – 1054 г.) / М. Э. Поснов. – К. : Путь к истине, 1991. – С.51-61, 159-183, 370-389.
- Ренан Э. М. Жизнь Иисуса / Э. М. Ренан. – М. : Политиздат, 1991. – 397 с.
- Свенцицкая И. С. Раннее христианство : страницы истории / И. С. Свенцицкая. – М. : Политиздат, 1989. – С.57-65, 67-75, 185-323.

- Флоровский Г. В. Жил ли Христос? Исторические свидетельства о Христе / Г. В. Флоровский. – М.: МП «Либрис», 1991. – 31 с.
- Штраус Д. Ф. Жизнь Иисуса / Д. Ф. Штраус : Кн. 1-2. – М. : Республика, 1992. – 528 с.
- Янг Дж. Христианство / Дж. Янг / Пер. с англ. К. Савельева. – М. : Агенство «ФАИР», 1998. – С.7-68, 104-117.

ТЕМА 42. БІБЛІЯ ЯК СВЯЩЕННА КНИГА ХРИСТІЯНСТВА

1. Біблія: склад, структура і основні етапи історії.
2. Основні проблеми, ідеї і мотиви Біблії.
3. Декалог і Нагорна проповідь – основа християнської моральної доктрини.
4. Біблія як об'єкт читання і поклоніння у християнстві.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.216-236, 386-395, 399-405.
- Біблія : Книги Священного Писання Ветхого и Нового Завета.
- Біблія // Релігія : Енциклопедія / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.115-120 (Див. також: Танах, Тора, Пророки, Писання, Ветхий Завет, Новый Завет, Евангелие, Евангелие от Матфея, Евангелие от Марка, Евангелие от Луки, Евангелие от Иоанна).
- Гальбиати Э., Пьяцца А. Трудные страницы Библии (Ветхий Завет) / Э. Гальбиати, А. Пьяцца. – Милан-Москва : Христианская Россия, 1992. – 303 с.
- Гладков Б.И. Толкование Евангелия. – М.: Столица, 1991. – 717 с.
- Головащенко С. І. Біблієзнавство. Вступний курс : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 2001. – 496 с.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.95-111.
- Гречишников С. Е. Поиск надежды и дух утешения : Очерки по истории религии / С. Е. Гречишников. – М. : Изд-во МСХА, 1991. – С.34-47.
- Калінін Ю. А., Харьковченко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковченко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.127-135.
- Кривелев И. А. Библия : историко-критический анализ / И. А. Кривелев. – М. : Политиздат, 1985. – 255 с.
- Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.364-393.
- Мень А. Мир Библии / А. Мень. – М. : Книжная палата, 1990. – 139 с.
- Свенцицкая И. С. Раннее христианство : страницы истории / И. С. Свенцицкая. – М. : Политиздат, 1989. – С.90-101, 185-323.

Чорненький Я. Я. Релігієзнавство : теоретико-практичний курс: навч. посібник
Я. Я. Чорненький. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – С.59-70.

ТЕМА 43. БІБЛІЯ
ЯК ІСТОРИЧНИЙ ДОКУМЕНТ І ПАМ'ЯТНИК КУЛЬТУРИ

1. Структура и склад Біблії: основні віхи її історії в церковно-синагогальних концепціях і у світлі наукової біблеїстики.
2. Біблейська картина світу і сучасне природознавство про неї.
3. Концепція історичного процесу в Біблії та у науці.
4. Моральні приписи Біблії і етика життя.

Перелік рекомендованої літератури

- Азимов А. В. В начале: (Автор комментирует Библию) / А. В. Азимов. – М. : Политиздат, 1990. – 373 с.
- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.216-236, 386-395, 399-405.
- Библия : Книги Священного Писания Ветхого и Нового Завета.
- Волженская А. М. Математический анализ некоторых положений Библии /А. М. Волженская. – Л. : Ленинград. орг. о-ва «Знание» РСФСР, 1990. – 24 с.
- Гальбиати Э., Пьяцца А. Трудные страницы Библии (Ветхий Завет) / Э. Гальбиати, А. Пьяцца. – Милан-Москва : Христианская Россия, 1992. – 303 с.
- Головащенко С. І Біблієзнавство. Вступний курс : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 2001. – 496 с.
- Змеєв Ю. М. Створення чи еволюція : Про біблійну та наукову картину світу / Ю.М. Змеєв. – К. : Політвидав України, 1988. – 92 с.
- Крывелев И. А. Библия : историко-критический анализ / И. А. Крывелев. – М. : Политиздат, 1985. – 255 с.
- Лазарев А. С. Расшифрованная Библия, или Реквием цивилизации /А. С. Лазарев. – К. : А.С.К., 2003. – 1064 с.
- Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.364-393.
- Марцинковский В. Ф. Достоверно ли Евангелие? (На основании первоисточников) / В. Ф. Марцинковский. – М. : МП «Либрис», 1991. – 31 с.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира / З. Миркина, Г. Померанц. – М. : Рипол, 1995. – С.79-152, 329-396.
- Свенцицкая И. С. Раннее христианство : страницы истории / И. С. Свенцицкая. – М. : Политиздат, 1989. – С.90-101, 185-323.
- Сухих А. А. Современное православие и наука / А. А. Сухих. – К. : Выща шк., 1990. – С.10-46.
- Трофименко А. П. Вселенная: творение или развитие? / А. П. Трофименко. – Мн. : Беларусь, 1987. – 159 с.

Чорненький Я. Я. Релігієзнавство : теоретико-практичний курс : навч. посібник / Я. Я. Чорненький. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – С.59-70.

Шифман И. Ш. Ветхий Завет и его мир: (Ветхий Завет как памятник литературной и общественной мысли древней Передней Азии) / И. Ш. Шифман. – М. : Политиздат, 1987. – 237 с.

ТЕМА 44. УКРАЇНСЬКЕ ЯЗИЧНИЦТВО

1. Дохристиянські вірування і культи в Україні. Специфіка давньоукраїнської міфології.
2. Криза язичництва і спроба його реформування в Київській Русі IX-X ст.ст.
3. Прийняття християнства в Київській Русі. Язичництво і християнство. Двовір'я.
4. Неоязичництво в Україні.

Перелік рекомендованої літератури

Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А.Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.441-455.

Бобровский Я. Е. Мифологический мир древних киевлян / Я. Е. Боровский. – К. : Наук. думка, 1982. – 104 с.

Булашев Г. О. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях : Космологіч. укр. нар. погляди та вірування Г. О. Булашев. – К. : Фірма «Довіра», 1993. – 414 с.

Гордиенко Н. С. Крещение Руси: факты против легенд и мифов : полемические заметки / Н. С. Гордиенко. – Л. : Лениздат, 1986. – 285 с.

Іванченко М. Г. Дивосвіт прадавніх слов'ян : науково-популярний нарис / М. Г. Іванченко. – К. : Радянський письменник, 1991. – 171 с.

Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу / Іларіон. – К. : Обереги, 1994. – 424 с.

Історія релігії в Україні : У 10 т. – Т.1.: Дохристиянські вірування. Прийняття християнства / За ред. Б. Лобовика. – К. : Укр. центр духов. культури, 1996. – 383 с.

Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.1. – М. : Мысль, 1988. – С.188-243.

Курбатов Г. Л., Фролов Э. Д., Фроянов И. Я. Христианство. Античность. Византия. Древняя Русь / Г. Л. Курбатов, Э. Д. Фролов, И. Я. Фроянов. – Л. : Лениздат, 1988. – 333 с.

Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В.І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.430-450.

Любимов Л. Д. Искусство Древней Руси / Л. Д. Любимов. – М. : Просвещение, 1974. – 336 с.

Новиков М. П. Христианизация Киевской Руси : методологический аспект / М. П. Новиков. – М. : Изд-во МГУ, 1991. – 173 с.

- Перевезенцев С. В. Тайны русской веры. От язычества к империи / С. В. Перевезенцев. – М. : Вече, 2001. – 432 с.
- Попович М. В. Мироззрение древних славян / М. В. Попович. – К. : Наук. думка, 1985. – 166 с.
- Рыбаков Б. А. Язычество Древней Руси / Б. А. Рыбаков. – М. : Наука, 1988. – 782 с.
- Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.201-215.
- Чмыхов И. Истоки язычества Руси / И. Чмыхов. – К. : Лыбидь, 1990. – 384 с.

ТЕМА 45. ВВЕДЕННЯ ХРИСТИЯНСТВА В КИЇВСЬКІЙ РУСІ

1. Економіка, соціально-політичні відношення і духовна культура давньоруського суспільства у VI-X століттях.
2. Хрещення Київської Русі: причини, час, темпи і методи.
3. Вплив християнства на духовне життя Київської Русі.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.441-455.
- Брайчевский М. Ю. Утверждение христианства на Руси / М. Ю. Брайчевский. – К. : Наук. думка, 1989. – 294 с.
- Гломозда К. Е. «Крещение Руси» в концепциях современной буржуазной историографии : (Критический анализ) / К. Е. Гломозда. – К. : Наук. думка, 1988. – 165 с.
- Гордиенко Н. С. «Крещение Руси» : факты против легенд и мифов : полемические заметки / Н. С. Гордиенко. – Л. : Лениздат, 1986. – 285 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.150-229.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – С.31-109.
- Історія релігії в Україні : У 10 т. – Т.1. : Дохристиянські вірування. Прийняття християнства / За ред. Б. Лобовика. – К. : Укр. центр духов. культури, 1996. – 383 с.
- Как была крещена Русь. – М. : Политиздат, 1989. – 320 с.
- «Крещение Руси» в трудах русских и советских историков : Сб. ст. / Сост. А. Г. Кузьмин. – М. : Мысль, 1988. – 334 с.
- Кузьмин А. Г. Падение Перуна : Становление христианства на Руси / А. Г. Кузьмин. – М. : Мол. гвардия, 1988. – 238 с.
- Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.248-267.
- Новиков М. П. Христианизация Киевской Руси : методологический аспект / М. П. Новиков. – М. : Изд-во МГУ, 1991. – 173 с.
- Оргиш В. П. Истоки христианства : Культурно-исторический генезис / В. П. Оргиш. – Мн. : Навука і тэхніка, 1991. – 287 с.

- Перевезенцев С. В. Тайны русской веры. От язычества к империи / С. В. Перевезенцев. – М. : Вече, 2001. – 432 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.456-490.
- Рыбаков Б. А. Язычество Древней Руси / Б. А. Рыбаков. – М. : Наука, 1988. – 782 с.
- Українська церква між Сходом і Заходом / Наук. ред. П. Яроцького. – К. : Укр. центр духов. культури, 1996. – С.5-45.
- Чмыхов Н. А. Истоки язычества Руси / Н. А. Чмыхов. – К. : Лыбидь, 1990. – 384 с.

ТЕМА 46. ПРАВОСЛАВ'Я

1. Православ'я: причини, історія формування, кількісні показники і географія поширення.
2. Особливості віровчення, культової діяльності і організації Православної Церкви.
3. Філософія православ'я.
4. Соціально-моральні ідеї і концепції православ'я.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.366-368, 386-415, 421-425, 632-663, 682-709, 735-739, 756-776.
- Алов А. А., Владимирова Н. Г., Овсиенко Ф. Г. Мировые религии / А. А. Алов, Н. Г. Владимирова, Ф. Г. Овсиенко. – М. : ПРИОР, 1998. – С.7-129.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.8-120, 135-167, 298-300, 323-335.
- Еременко В. П. Православная концепция исторического процесса в свете современности / В. П. Еременко. – К. : Выща шк., 1991. – 206 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.97-273.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.244-263.
- Красников Н. П. Социально-этические воззрения русского православия в XX веке / Н. П. Красников. – К. : Высш. шк., 1988. – 177 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.414-474.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.195-213, 338-352.
- Основы социальной концепции русской православной церкви. – Донецк : Б. и., 2001. – 100 с.
- Поспеловский Д. В. Православная церковь в истории Руси, России и СССР : учеб. пособие / Д. В. Поспеловский. – М. : Библейско-богослов. ин-т св. апостола Андрея, 1996. – 408 с.

- Поспеловский Д. В. Русская православная церковь в XX в. / Д. В. Поспеловский. – М. : Республика, 1995. – 510 с.
- Пушкин С. Н. Православное понимание цивилизации / С. Н. Пушкин. – М. : Знание, 1990. – 62 с.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.189-204.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. М. Ф. Рибачука. – К. : Освіта, 1997. – С.61-92, 221-224.
- Сухих А. А. Современное православие и наука / А. А. Сухих. – К. : Вища шк., 1990. – 129 с.
- Тальберг Н. История христианской церкви : В 2 ч. / Н. Тальберг. – Ч.1. – М. : СП «Интербук»; Нью-Йорк : Астра, 1991. – С.5-312; Ч.2. – М. : СП «Интербук»; Нью-Йорк : Астра, 1991. – С.53-122.
- Титов В. Е. Православие / В. Е. Титов. – М. : Политиздат, 1967. – 336 с.
- Філософія : підручник / За заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – Х. : Консум, 2000. – С.234-251.
- Чертков А. Б. Православная философия и современность / А. Б. Чертков. – Рига: Авотс, 1989.– 361 с.
- Яковлев Е. Г. Искусство и мировые религии / Е. Г. Яковлев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1985. – С.20-137.

ТЕМА 47. ФІЛОСОФІЯ ПРАВОСЛАВ'Я

1. Витоки, проблеми і тенденції філософсько-теологічних конструкцій православ'я, багатоманіття його релігійно-філософських шкіл і концепцій.
2. «Академічна» філософія.
3. Філософія «церковного оновлення».
4. «Метафізика всеєдності».
5. Філософія «нової релігійної свідомості».

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.412-415, 421-425.
- Акулинин В. Н. Философия всеединства : От В. С. Соловьева к П. А. Флоренскому / В. Н. Акулинин. – Новосибирск : Наука. Сибир. отд-ние, 1990. – 158 с.
- Зеньковский В. В. Основы христианской философии / В. В. Зеньковский. – М. : Канон, 1996.–560 с.
- Кувакин В. А. Религиозная философия в России : начало XX века / В. А. Кувакин. – М. : Мысль, 1980. – 309 с.
- Лосский Н. О. История русской философии / Н. О. Лосский. – М. : Сов. писатель, 1991. – С.10-49, 82-84, 92-154, 165-166, 168-182, 187-196, 201-340, 348-366, 379, 386-387, 391-399, 460-468.
- Молоков В. А. Философия современного православия. (Критический очерк) / В. А. Молоков. – Мн. : Вышэйш. шк., 1968. – 238 с.

- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.338-352.
- Православна філософія // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.253 (Див. також: Всеєдності філософія, Неохристиянство, Софіологія та ін.).
- Сухих А. А. Современное православие и наука / А. А. Сухих. – К. : Выща шк., 1990. – С.83-96.
- Філософія : підручник / За заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – Х. : Консум, 2000. – С.234-251.
- Чертков А. Б. Православная философия и современность А. Б. Чертков. – Рига : Авотс, 1989. – 361 с.

ТЕМА 48. ПРАВОСЛАВНА АНТРОПОЛОГІЯ

1. Основні положення православної антропології.
2. Православ'я про причини руйнування божественної сутності людини.
3. Антропологічний зміст християнської ідеї спасіння. Ісус Христос як Новий Адам.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.224-239, 276-294.
- Біблія : Книги Священного Писання Ветхого и Нового Завета.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.319-353.
- Кимелев Ю. А. Современная буржуазная философско-религиозная антропология / Ю. А. Кимелев. – М. : Наука, 1985. – 143 с.
- Комаров Ю. С. Общество и личность в православной философии / Ю. С. Комаров. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1991. – 186 с.
- Медведев М. И. Человек и его отражение в религии / М. И. Медведев. – Мн. : Изд-во БГУ, 1983. – 166 с.
- Никонов К. И. Критика антропологического обоснования религии / К. И. Никонов. – М. : Изд-во МГУ, 1989. – 190 с.
- Никонов К. И. Современная христианская антропология : (Опыт филос. критич. анализа) / К. И. Никонов. – М. : Изд-во МГУ, 1983. – 184 с.
- Основы социальной концепции русской православной церкви. – Донецк : Б. и., 2001. – 100 с.
- Православие и современность : (Филос.-социол. анализ) / Отв. ред. Б. А. Лобовик. – К. : Наук. думка, 1988. – 333 с.
- Сержантов В. Ф., Гребеньков Г. В. Феномен человека : (Христианская и научная концепция природы человека) / В. Ф. Сержантов, Г. В. Гребеньков. – К. : Академия, 1997. – 143 с.

ТЕМА 49. СОЦІАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

1. Витоки соціальної концепції православ'я. Соціальні ідеї у православно-лібералізмі наприкінці ХІХ – початку ХХ століть.
2. Православ'я і проблеми соціальної революції, війни і миру.
3. Соціальна етика православ'я.
4. Православні уявлення про працю і економічні відносини.

Перелік рекомендованої літератури

- Бондаренко В. Д. Современное православие : тенденции эволюции / В. Д. Бондаренко. – Симферополь : Таврия, 1989. – 174 с.
- Еременко В. П. Православная концепция исторического процесса в свете современности / В. П. Еременко. – К. : Выща шк., 1991. – 206 с.
- Капаница М. М. Современные социальные концепции русского православия / М. М. Капаница. – Х. : Выща шк., 1988. – 142 с.
- Красников Н. П. Социально-этические воззрения русского православия в ХХ веке / Н. П. Красников. – К. : Выща шк., 1988. – 177 с.
- Куфакова Н. Д., Немировская Л. З. Вопросы войны и мира в русском православном богословии : спецкурс / Н. Д. Куфакова, Л. З. Немировская. – М. : Изд-во МГУ, 1989. – 88 с.
- Лубский В. И. Критика религиозных концепций войны и мира / В. И. Лубский. – К. : Вища шк. Изд-во при КГУ, 1985. – 78 с.
- О вере и нравственности по учению православной церкви / Редкол. : Филарет и др. – М. : Изд. Моск. Патриархии, 1991. – 365 с.
- Основы социальной концепции русской православной церкви. – Донецк : Б. и., 2001. – 100 с.
- Попов А. С., Радугин А. А. Христианские футурологические концепции : (Критический анализ) / А. С. Попов, А. А. Радугин. – М. : Мысль, 1987. – 204 с.
- Православие и современность : (Филос.-социол. анализ). – К. : Наук. думка, 1988. – 333 с.
- Пушкин С. Н. Православное понимание цивилизации / С. Н. Пушкин. – М. : Знание, 1990. – 62 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб. : Изд-во «Лань», 2003. – С.747-789.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.301-305, 309-313.
- Сухих А. А. Современное православие и наука / А. А. Сухих. – К. : Выща шк., 1990. – 129 с.
- Чертков А. Б. Православная философия и современность / А. Б. Чертков. – Рига: Авотс, 1989. – 361 с.
- Шапошников Л. Е. Православный модернизм о движущих силах социального процесса / Л. Е. Шапошников. – М. : Знание, 1988. – 63 с.

ТЕМА 50.

ПРАВОСЛАВ'Я І ЕКОЛОГІЯ

1. Охорона природи як частина християнського віровчення.
2. Екологія православних монастирів.
3. Православна Церква про шляхи вирішення екологічних проблем.

Перелік рекомендованої літератури

- Біблія : Книги Священного Писання Ветхого и Нового Завета.
- Гаврюшин Н. К. Христианство и экология / Н. К. Гаврюшин // Вопросы философии. – 1995. – № 3. – С.53-59.
- Гайденко В. П. Природа в религиозном мировосприятии / В. П. Гайденко // Вопросы философии. – 1995. – № 3. – С.43-52.
- Герасимчук А. А. Человек и природа : Критика религиозно-идеалистической интерпретации экологических проблем / А. А. Герасимчук. – К. : Вища шк. Изд-во при КГУ, 1981. – 144 с.
- Глобальные проблемы и общечеловеческие ценности : Сб. /Сост. : Л. И. Василенко, В. Е. Ермолаева. – М. : Прогресс, 1990. – 495 с.
- Долина Л. Ф. Религия и охрана природы / Л. Ф. Долина. – Днепропетровск : Б. и., 2000. – 120 с.
- Иоселиани А. Христианство, техносфера и экологическое сознание / А. Иоселиани // Свободная мысль – XXI. – 1999. – С.68-75.
- Копаница М. М. Современные социальные концепции русского православия / М. М. Копаница.– Х. : Вища шк., 1988. – 142 с.
- Круть И. В., Забелин И. М. Очерки истории представлений о взаимоотношении природы и общества / И. В. Круть, И. М. Забелин. – М. : Наука, 1988. – 415 с.
- Курашев В. И. Экология и эсхатология / В. И. Курашев // Вопросы философии. – 1995. – № 3.– С.29-36.
- Основы социальной концепции русской православной церкви. – Донецк : Б. и., 2001. – С.80-83.
- Православная экология // Религия: Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.682-684.
- Пушкин С. Н Православное понимание цивилизации / С. Н. Пушкин. – М. : Знание, 1990. – С.38-44.
- Распутин В. Сумерки людей / В. Распутин // Природа и человек. – 1990. – С.3-10.
- Шахнович М. И. Тайна бога : Глобальные проблемы современности и модернизация идеи бога / М. И. Шахнович. – К. : Политиздат Украины, 1990. – 273 с.

ТЕМА 51. ПРАВОСЛАВНА ІКОНА: СМИСЛ І ЗНАЧЕННЯ

1. Специфіка релігійного і художнього відображення дійсності. Теологія православної ікони.
2. Символічне зображення у ранньохристиянському мистецтві.
3. Іконоборство і його подолання Церквою.

4. Місце і роль православної ікони у формуванні духовної культури суспільства.

Перелік рекомендованої літератури

- Антоненко В. Г. Мистецтво, релігія, дійсність. – К.: Мистецтво, 1973. – 179 с.
- Антонова О. А. Искусство и православие / О. А. Антонова.– М. : Моск. рабочий, 1983.–94 с.
- Белова Д. Н. Образ Богоматери – эстетический идеал православия / Д. Н. Белова // Вестник МГУ. – 2001. – № 5. – С.84-94.
- Бычков В. В. Византийская эстетика : теоретические проблемы / В. В. Бычков. – М. : Искусство, 1977. – 199 с.
- Бычков В. В. Духовно-эстетические основы русской иконы / В. В. Бычков. – М.: Ладомир, 1995. – 331 с.
- Еремина Т. С. Мир русских икон и монастырей : история, предания / Т. С. Еремина. – М. : Наука, 1998. – 597 с.
- Замалеев А. Ф., Овчинникова Е. А. Еретики и ортодоксы : Очерки древнерусской духовности / А. Ф. Замалеев, Е. А. Овчинникова. – Л. : Лениздат. – 1991. – 206 с.
- Икона // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.2. – М. : Мысль, 2001. – С.92.
- Иконоборчество // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.2. – М. : Мысль, 2001. – С.93.
- Калінін Ю.А. Ікона в православному культурі : Естет.-атеїст. аналіз / Ю. А. Калінін. – К.: Т-во «Знання» УРСР, 1990. – 31 с.
- Киселев А. А. Чудотворные иконы Божией Матери в русской истории / А. А. Киселев. – М. : Рус. кн., 1992. – 222 с.
- Лихачев Д. С. Культура Руси времени Андрея Рублева и Епифания Премудрого (конец XIV– начало XV вв.) / Д. С. Лихачев. – М.-Л. : Изд-во АН СССР, 1962. – 172 с.
- Лихачев Д. С. Культура русского народа X-XVII вв. / Д. С. Лихачев. – М.-Л. : Изд-во АН СССР. 1961. – 180 с.
- Лоукотка И. О религии и искусстве / И. Лоукотка. – М. : Знание, 1979. – 64 с.
- Любимов Л. Искусство древней Руси / Л. Любимов. – М. : Просвещение, 1974.– С.152-166.
- О жизни православных святых, иконах и праздниках: (Согласно церковному преданию) / Авт.-сост. О. А. Попова. – Свердловск : Независимое изд. предприятие «91», 1991. – 255 с.
- Трубецкой Е. Н. Три очерка о русской иконе / Е. Н. Трубецкой. – М. : Центр гуманит. информатики «Инфо Арт», 1991. – 111 с.
- Языкова И. К. Богословие иконы И. К. Языкова. – М. : Изд-во Православ. ун-та, 1955.– 297 с.
- Яковлев Е. Г. Эстетика православного иконостаса / Е. Г. Яковлев // Вестник МГУ. – 1997. – № 2. – С.83-89.
- Янкевич Т. А. Икона как образец духовного творчества / Т. А. Янкевич // Вестник МГУ. – 2002. – № 1. – С.96-103.

ТЕМА 52.

ПРАВОСЛАВ'Я В УКЛАЇНІ

1. Православна релігія і Церква в Україні: початок, етапи історії, розкол.
2. Українська Православна Церква юрисдикції Московського патріархату.
3. Українська Православна Церква Київського патріархату.
4. Українська Автокефальна Православна Церква.
5. Міжцерковні і внутрішньоцерковні відносини у православ'ї України.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.452-477, 603-614, 628-630, 702-709, 829-861.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.212-233, 281-283, 306-311, 335-336.
- Головащенко С. І. Феномен українського православ'я / С. І. Головащенко // Людина і світ.–1993.– №№ 6-7. – С.2-8.
- Ерышев А. А. Религиоведение : учеб. пособие / А. А. Ерышев. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : МАУП, 2001. – С.182-205.
- Історія православної церкви в Україні : зб. наук. праць / Редкол. : П. Яроцький (відп. ред.) та ін. – К. : Четверта хвиля, 1997. – 297 с.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – С.88-132, 160-338, 497-568, 590-606, 673-718, 731-734.
- Історія релігії в Україні : У 10 т. – Т.2 : Українське православ'я / За ред. П. Яроцького. – К. : Укр. центр духов. культури, 1997. – 372 с.
- Історія церкви та релігійної думки в Україні : У 3 кн. – К. : Либідь, 1994.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.144-229.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.368-383.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.440-474.
- Огієнко І. І. Українська церква : Нариси з історії Української Православної Церкви: У 2 т. : Т.1-2. / І. І. Огієнко. – К. : Україна, 1993. – 283 с.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. М. Ф. Рибачука. – К. : Освіта, 1997.– С.64-72, 83-92.
- Українська церква між Сходом і Заходом / Наук. ред. П. Яроцький. – К. : Укр. центр духов. культури, 1996. – С.151-209.

ТЕМА 53.

СТАРООБРЯДНИЦТВО

1. Соціальні, політичні і релігійні причини та цілі церковної реформи Патріарха Никона.
2. Віровчення, культ і психологія старообрядництва.
3. Напрями і толки старообрядництва. Попівщина і безпопівщина.
4. Старообрядництво і сучасність.

Перелік рекомендованої літератури

- Аввакум, протопоп. Житие протопопа Аввакума, им самим написанное, и другие его сочинения. – М. : Сварог и К, 1997. – 492 с.
- Антонов А. В. Старообрядчество и новое мышление / А. В. Антонов // На пути к свободе совести / Сост. и общ. ред. Фурмана Д. Е. и о. Марка (Смирнова). – М. : Прогресс, 1989. – С.313-334.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.261-273.
- История старообрядческой церкви: краткий очерк. – М. : Изд. старообряд. митропол. Моск. и Всея Руси, 1991. – 37 с.
- Катунский А. Старообрядчество / А. Катунский. – М. : Политиздат, 1972. – 120 с.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.1. – М. : Мысль, 1988. – С.283-326.
- Миловидов В. Ф. Современное старообрядчество / В. Ф. Миловидов. – М. : Мысль, 1979. – 126 с.
- Миловидов В. Ф. Старообрядчество в прошлом и настоящем / В. Ф. Миловидов. – М. : Мысль, 1969. – 112 с.
- Никольский Н. М. Сектантство и развитие капитализма в России / Н. М. Никольский // Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гараджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – С.622-638.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.161-173.
- Румянцева В. С. Народное антицерковное движение в России в XVII веке / В. С. Румянцева. – М. : Наука, 1986. – 262 с.
- Русское православие : вехи истории / Науч. ред. А. И. Клибанов. – М. : Политиздат, 1989. – С.153-229.
- Старообрядчество // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.3. – М. : Мысль, 2001. – С.635.
- Старообрядчество // Религия : Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицаков, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.779-780.

ТЕМА 54.

КАТОЛИЦИЗМ

1. Католицизм: причины, історичні етапи, особливості формування, кількісні показники і географія поширення.
2. Характерні риси і своєрідність католицького віровчення і культу. Ватикан і організація Римо-Католицької Церкви.
3. Філософія католицизму.
4. Соціальна доктрина і моральне вчення Католицької Церкви.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.366-368, 386-415, 425-432, 632-633, 682-709, 735-745, 756-776.
- Алов А. А., Владимиров Н. Г., Овсиенко Ф. Г. Мировые религии / А. А. Алов, Н. Г. Владимиров, Ф. Г. Овсиенко. – М. : ПРИОР, 1998. – С.135-168.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.8-135, 142-167, 323-329, 336-349.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.274-412.
- Казанова А. Второй Ватиканский Собор. Критика идеологии и практики современного католицизма / А. Казанова. – М. : Прогресс, 1973. – 371 с.
- Католичество / Автор-сост. : А. А. Грицанов. – Мн. : Книжный Дом, 2006. – 384 с.
- Коротков Н. Д. Кризис философии католицизма / Н. Д. Коротков. – К. : Политиздат Украины, 1987. – 173 с.
- Овсиенко Ф. Г. Эволюция социального учения католицизма: философско-критический анализ / Ф. Г. Овсиенко. – М. : Изд-во МГУ, 1987. – 255 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под. ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.213-236, 352-375.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение : теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.193-207.
- Рашкова Р. Т. Ватикан и современная культура / Р. Т. Рашкова. – М. : Политиздат, 1989. – 416 с.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.205-219.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.167-182, 200-203, 205-227.
- Социальные идеи христианства в XX веке : сб. обзоров / Ред.-сост. Р. А. Гальцева. – М. : ИНИОН, 1989. – С.11-52.
- Тальберг Н. История христианской церкви : В 2 ч. / Н. Тальберг. – Ч.1. – М. : СП «Интербук»; Нью-Йорк : Астра, 1991. – С.5-348; Ч.2. – М. : СП «Интербук»; Нью-Йорк : Астра, 1991. – С.123-140.
- Українська католицька церква. – К. : Б. в., 1991. – 39 с.
- Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні / В. І. Ульяновський // Історія церкви та релігійної думки в Україні : У 3 кн. – Кн.2. : Середина XV – кінець XVI століття. – К. : Либідь, 1994. – С.105-165.
- Яковлев Е. Г. Искусство и мировые религии / Е. Г. Яковлев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1985. – С.20-137, 209-263.
- Ястребов И. Б. Социальная программа католицизма : Ватикан, Литва / И. Б. Ястребов. – М. : Знание, 1990. – 63 с.
- Ястребов И. Б. Социальная философия католицизма в XX веке / И. Б. Ястребов. – К. : Выща шк., 1988. – 188 с.

ТЕМА 55.

ФІЛОСОФІЯ КАТОЛИЦИЗМУ

1. Концептуальні основи ранньої католицької філософії (августинізм).
2. Теолого-філософська система томізму.
3. Неотомізм – офіційна доктрина Католицької Церкви.
4. Сучасна католицька філософія: напрями, проблеми, характерні риси.

Перелік рекомендованої літератури

- Августин Аврелий. Исповедь / Аврелий Августин. – М. : Канон +, 1997. – 464 с.
- Августин // Антология мировой философии : В 4 т. – Т.1 : Философия древности и средневековья. – Ч.2. / Редкол. : В. В. Соколов (ред.-составитель...) и др. – М. : Мысль, 1969. – С.581-605.
- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.412-415, 425-432, 742-743.
- Губман Б. Л. Современная католическая философия : человек и история / Б. Л. Губман. – М. : Высш. шк., 1988. – 188 с.
- Долгов К. М. Диалектика и схоластика : Критический анализ философии неотомизма / К. М. Долгов. – М. : Политиздат, 1983. – 158 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.389-412.
- Католицька філософія // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.154 (Див. також: августинізм, неосхоластика, неотомізм, томізм та ін.).
- Коротков Н. Д. Кризис философии католицизма / Н. Д. Коротков. – К. : Политиздат Украины, 1987. – 173 с.
- Кузмицкас Б. Ю. Философские концепции католического модернизма / Б. Ю. Кузмицкас. – Вильнюс : Минтис, 1982. – 208 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.352-375.
- Соколов В. В. Средневековая философия / В. В. Соколов. – М. : Высш. шк., 1979. – С.51-84, 299-379, 430-438.
- Фома Аквинский // Антология мировой философии : В 4 т. – Т.1 : Философия древности и средневековья. – Ч.2 / Редкол. : В. В. Соколов (ред.-сост.) и др. – М. : Мысль, 1969. – С.823-862.
- Шарден Пьер Тейяр де. Феномен человека / Пьер Тейяр де Шарден. – М. : Гл. ред. изд. для зарубеж. стран изд. «Наука», 1987. – 240 с.
- Ястребов И. Б. Социальная философия католицизма в XX веке / И. Б. Ястребов. – К. : Выща шк., 1988. – 188 с.

ТЕМА 56.

СОЦІАЛЬНА ДОКТРИНА КАТОЛИЦИЗМУ

1. Теоретичні джерела та історичні чинники формування соціальної доктрини Католицької Церкви.
2. Основні категорії соціальної доктрини католицизму: природне право, загальне благо, соціальне, прогрес...

3. Другий Ватиканський Собор і пошук церковного оновлення. Основні напрями «соціальної теології» католицизму: «теологія культури», «теологія політики», «теологія і етика господарчого життя»...
4. Релігійно-етичні аспекти соціальних проблем.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.737-741, 762-764.
- Величко О. И. Политический католицизм и рабочее движение в Австрии, 1918-1984 / О. И. Величко. – М. : Наука, 1985. – 222 с.
- Величко О. И. Социальная доктрина католицизма и рабочий класс Австрии / О. И. Величко. – М. : Наука, 1978. – 172 с.
- Григулевич И. Р. Папство : Век XX / И. Р. Григулевич. – 2-е изд., доп. – М. : Политиздат, 1981. – 532 с.
- Казанова А. Второй Ватиканский Собор. Критика идеологии и практики современного католицизма / А. Казанова. – М. : Прогресс, 1973. – 372 с.
- Ковальский Н. А. Католицизм и мировое социальное развитие / Н. А. Ковальский. – М. : Наука, 1974. – 183 с.
- Овсиенко Ф. Г. Эволюция социального учения католицизма / Ф. Г. Овсиенко. – М. : Изд-во МГУ, 1987. – 255 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.226-231.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.301-309.
- Религия и церковь в современную эпоху / Редкол. : Л. Н. Великович и др. – М. : Мысль, 1976. – 328 с.
- Социальные идеи христианства в XX веке : сб. обзоров / Ред.-сост. Р. А. Гальцева. – М. : ИНИОН, 1989. – 114 с.
- Ходоровский Л. Д. Ватикан и социальный вопрос в 80-е годы / Л. Д. Ходоровский // Рабочий класс и современный мир. – 1985. – № 4. – С.125-137.
- Фомиченко В. В. Критика социальной философии современного католицизма / В. В. Фомиченко. – К. : Вища шк. Изд. при КГУ, 1983. – 81 с.
- Шейнман М. М. От Пия IX до Павла VI / М. М. Шейнман. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Наука, 1979. – 176 с.
- Ястребов И. Б. Социальная программа католицизма : Ватикан, Литва / И. Б. Ястребов. – М. : Знание, 1990. – 63 с.
- Ястребов И. Б. Социальная философия католицизма в XX веке / И. Б. Ястребов. – К. : Вища шк., 1988. – 188 с.

ТЕМА 57. УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

1. Соціально-політичні та історичні причини виникнення уніатства в Україні.
2. Становлення Греко-Католицької Церкви в Україні.

- 2.1. Унія – експансія Римо-Католицької Церкви на православний Схід.
 - 2.2. Антиуніатський і антикатолицький рух прибічників православ'я.
 - 2.3. Утвердження унії і вплив її функціонування на духовне життя українського народу.
3. Особливості віровчення, культу і організації Української Греко-Католицької Церкви.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.455-477.
- Береславський М. З історії Української Греко-Католицької Церкви / М. Береславський. – Львів : Край, 1992. – 1992. – 78 с.
- Болдижар М. М. Уніатство: правда історії та вигадки фальсифікаторів / М. М. Болдижар. – Львів : Вища шк. при ЛДУ, 1988. – 141 с.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.237-252.
- Дмитрук К. Е. Униатские крестоносцы : вчера и сегодня: (Греко-католическая церковь на землях Украины и Белоруссии) / К. Е. Дмитрук. – М. : Политиздат, 1988. – 381 с.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – С.608-625, 720-730.
- Крижанівський О. П., Плохій С. М. Історія церкви та релігійної думки в Україні / О. П. Крижанівський, С. М. Плохій // Історія церкви та релігійної думки в Україні : У 3 кн. – Кн. 3 : Кінець XVI – середина XIX століття. – К. : Либідь, 1994. – С.5-81.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.458-473.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. М. Ф. Рибачука. – К. : Освіта, 1997. – С.72-92.
- Українська церква між Сходом і Заходом / Наук. ред. П. Яроцький. – К. : Укр. центр духов, культури, 1996. – С.46-95.
- Унія // Религия: Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синоло. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.856-863.
- Уткін О. І. Унія : шлях зради і ганьби / О. І. Уткін. – Ужгород : Карпати, 1987. – 174 с.
- Церковный раскол 1596 г. – причины и следствия : Из истории греко-католической церкви / Авт. Ефремов Ю. М. – К. : Б. и., 1992. – 72 с.

ТЕМА 58.

ПРОТЕСТАНТИЗМ

1. Соціально-економічні, політичні, ідеологічні, релігійні передумови виникнення, кількісні показники і географія поширення протестантизму.

2. Ранній і пізній протестантизм; основні напрями, загальне й особливе в їх віровченні, культурі і організації, Неопротестантизм.
3. Філософсько-теологічні концепції протестантизму.
4. Соціально-політична позиція і духовно-моральна орієнтація протестантизму.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.366-368, 386-415, 432-436, 632-663, 682-709, 743-776.
- Алов А. А., Владимиров Н. Г., Овсиенко Ф. Г. Мировые религии / А. А. Алов, Н. Г. Владимиров, Ф. Г. Овсиенко. – М. : ПРИОР, 1998. – С.170-215.
- Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму / М. Вебер. – К. : Основи, 1994. – 261 с.
- Гараджа В. И. Протестантизм / В. И. Гараджа. – М. : Политиздат, 1971. – 199 с.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.172-210.
- Горський В. Л. Адвентизм : історія і сучасність / В. Л. Горський. – К. : Знання, 1987. – 47 с.
- Громадка Й. Л. Перелом в протестантской теологии / Й. Л. Громадка. – М. : Прогресс, Культура, 1993. – 191 с.
- Добренев В. И., Радугин А. А. Христианская теология и революция / В. И. Добренев, А. А. Радугин. – М. : Политиздат, 1990. – 335 с.
- Єленський В. Сучасний протестантизм : динаміка, процеси, тенденції / В. Єленський. – К. : Знання, 1989. – 45 с.
- Иеговизм / Ред. М. Я. Ленсу. – Мн. : Наука и техника, 1981. – 134 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.413-530.
- Ковальчук С. Н. Протестантский модернизм в США : Анализ «процесс-теологии» / С. Н. Ковальчук. – Рига : Зинатне, 1991. – 135 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.486-504.
- Малахова И. А. Современный баптизм: идеология и деятельность / И. А. Малахова. – К. : Знание, 1987. – 62 с.
- Мельник В. И. Молодежь в пятидесятничестве: поиски идеала / В. И. Мельников. – Львов : Свит, 1992. – 200 с.
- Митрохин Л. Н. Баптизм / Л. Н. Митрохин. – 2-е изд. – М. : Политиздат, 1994. – 263 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.236-249, 375-387.
- Протестантство / Авторы-сост. : А. А. Грицанов, В. Н. Семенова. – Мн. : Книжный Дом, 2006. – 384 с.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.220-238.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – С.167-179, 190-200.

- Социальные идеи христианства в XX веке : сб. обзоров / Ред.-сост. Р. А. Гальцева. – М. : ИНИОН, 1989. – С.55-69.
- Тальберг Н. История христианской церкви : В 2 ч. /Н. Тальберг – Ч.2. – М. : СП «Интербук»; Нью-Йорк : Астра, 1991. – С.3-53.
- Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні / В. І. Ульяновський // Історія церкви та релігійної думки в Україні : У 3 кн. – Кн.2 : Середина XV – кінець XVI століття. – К. : Либідь, 1994. – С.170-211.
- Яковлев Е. Г. Искусство и мировые религии / Е. Г. Яковлев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1985. – С.20-137, 209-263.

ТЕМА 59. РЕФОРМАЦІЯ: ІДЕЙНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ЗМІСТ

1. Реформація: сутність, джерела і причини виникнення. Ранні реформаційні рухи (Дж.Вікліф, Ян Гус).
2. М.Лютер і розвиток Реформації. Поміркований характер лютеранства.
3. Реформація у Швейцарії: У.Цвінглі і Ж.Кальвін.
4. Вплив реформаційних процесів на розвиток капіталістичних відносин у Західній Європі.

Перелік рекомендованої літератури

- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.91-94.
- Гараджа В. И. Протестантизм / В. И. Гараджа. – М. : Политиздат, 1971. – 200 с.
- Головащенко С. «Класичний» протестантизм / С. Головащенко // Політика і час. – 1994. – № 4. – С.51-58.
- Дмитриев М. В. Православие и реформация : реформационные движения в восточнославянских землях Речи Посполитой во второй половине XVI в. / М. В. Дмитриев. – М. : Изд-во МГУ, 1990. – 134 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.311-313, 413-435.
- Кантценбах Ф. В., Штедтке И. Мартин Лютер. Жан Кальвин / Ф. В. Кантценбах, И. Штедтке. – Ростов н/Д. : Феникс, 1998. – 307 с.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.1. – М. : Мысль, 1988. – С.139-182.
- Реформация // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет.: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.3. – М. : Мысль, 2001. – С.451-453.
- Реформация // Религия : Энциклопедия /Сост. и общ. ред. А .А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.725-735 (Див. також: Гус, Кальвин, Лютер, Цвингли та ін.).
- Смирин М. Лютер и общественное движение в Германии в эпоху Реформации / М. Смирин // Эразм Роттердамский и реформационное движение в Германии.– М. : Наука, 1978. – С.190-211.

Соловьев Э. Ю. Непобежденный еретик : Мартин Лютер и его время / Э. Ю. Соловьев. – М. : Мол. гвардия, 1984. – 288 с.

Ян Гус. Мартин Лютер. Жан Кальвин. Торквемада. Лойола : (Биографические очерки). – М. : Республика, 1995. – 383 с.

Янг Джон. Религии мира. Христианство / Джон Янг. – М. : Гранд, 1998. – С.304-317.

ТЕМА 60. ЛЮТЕРАНСТВО

1. Економічні і політичні умови у Німеччині на початку XVI ст. Початок Реформації.
2. Розкол у стані прибічників Реформації. Діяльність М.Лютера.
3. Особливості віровчення, культу і організації лютеранської церкви.
4. Лютеранство у сучасному світі.

Перелік рекомендованої літератури

Бутромеев В. Всемирная история в лицах / В. Бутромеев.– М. : Олма-Пресс, 2000.– 495 с.

Всемирная история : В 10 т. / Гл. ред. : Е. М. Жуков (гл. ред.) и др. – Т.4 / Под ред. : М .М. Смирнова (отв. ред.) и др. – М. : Соцэкгиз, 1958. – 823 с.

Всемирная история : В 24 т. / Редкол. : И. А. Алябьев и др. – Т.10 : Возрождение и Реформация Европы. – Мн. : Литература, 1997. – 478 с.

История религии : учебник : В 2 т. /Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.418-426.

Кантценбах Ф. В., Штедтке И. Мартин Лютер. Жан Кальвин / Ф. В. Кантценбах, И. Штедтке. – Ростов н/Д. : Феникс, 1998. – 307 с.

Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.1. – М. : Мысль, 1988. – С.143-148.

Лютеранство // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет.: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.2. – М. : Мысль, 2001. – С.464.

Покровский А. И. Протестантизм в XIX веке / А. И. Покровский. – СПб. : тип. Л. П. Лопухина, 1900. – С.380-495.

Реформация // Религия : Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.725-735 (Див. також: Лютер, Лютеранство та ін.).

Соловьев Э. Ю. Непобежденный еретик : Мартин Лютер и его время / Э. Ю. Соловьев. – М. : Мол. гвардия, 1984. – 288 с.

Ян Гус. Мартин Лютер. Жан Кальвин. Торквемада. Лойола : (Биографические очерки). – М. : Республика, 1995. – 384 с.

ТЕМА 61. КАЛЬВИНИЗМ

1. Історичні умови виникнення, кількісні показники і географія поширення кальвінізму.
2. Особливості віровчення, культу і організації кальвінізму.
3. Кальвінізм у сучасному світі.

Перелік рекомендованої літератури

- Бутромеев В. Всемирная история в лицах / В. Бутромеев.– М. : Олма-Пресс, 2000.– 495 с.
- Всемирная история : В 10 т. / Гл. ред.: Е. М. Жуков (гл. ред.) и др. – Т.4 / Под ред. : М. М. Смирнова (отв. ред.) и др. – М. : Соцэргиз, 1958. — 823 с.
- Всемирная история : В 24 т. /Редкол. : И. А. Алябьева и др. – Т.10 : Возрождение и Реформация Европы. – Мн. : Литература, 1997. – 478 с.
- История религии : учебник: В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.426-432.
- Кальвин Ж. Наставление в христианской вере : В 2 т. / Ж. Кальвин. – М. : Изд-во Рос. гос. гуманит. ун-та, 1997, 1998.
- Кальвинизм // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.2. – М. : Мысль, 2001. – С.200-202.
- Кантценбах Ф. В., Штедтке И. Мартин Лютер. Жан Кальвин / Ф. В. Кантценбах, И. Штедтке. – Ростов н/Д. : Феникс, 1998. – 307 с.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.1. – М. : Мысль, 1988. – С.148-151, 159-164.
- Поршнев Б. Ф. Кальвин и кальвинизм / Б. Ф. Поршнев // Вопросы истории религии и атеизма: сб. ст. / Редкол. : Н. А. Смирнов (отв. ред.) и др. – Т.6. – М. : Изд-во АН СССР, 1958. – С.261-290.
- Реформация // Религия : Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.725-735 (Див. також: Кальвин, Кальвинизм та ін.).

ТЕМА 62.

АНГЛІКАНСТВО

1. Соціально-економічні, політичні і духовні передумови виникнення англiканства.
2. Особливості віровчення, культу і організації англiканської церкви.
3. Основні напрями англiканства: євангелістичне, англокатолицьке, .
4. Сучасне англiканство.

Перелік рекомендованої літератури

- Англиканство // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1. – М. : Мысль, 2000. – С.108.
- Вейги Я. Я. Религия и церковь в Англии / Я. Я. Вейги.– М. : Наука, 1976.– 182 с.
- Всемирная история : В 10 т. / Гл. ред. : Е. М. Жуков (гл. ред.) и др. – Т.4 / Под ред. : М. М. Смирнова (отв. ред.) и др. – М. : Соцэргиз, 1958. – 823 с.
- Всемирная история : В 24 т. / Редкол. : И. А. Алябьев и др. – Т.10 : Возрождение и Реформация Европы. – Мн. : Литература, 1997. – 478 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.432-435.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.1. – М. : Мысль, 1988. – С.151-154.

Хилл К. Английская библия и революция XVII века / К. Хилл. – М. : ИВИ РАН, 1998. – 489 с.

ТЕМА 63.

БАПТИЗМ

1. Виникнення і розвиток баптизму, його поширення і чисельність.
2. Різновиди баптизму. Віровчення, культ і специфіка організації баптистів.
3. Соціально-етичне вчення баптизму.

Перелік рекомендованої літератури

- Арестов В. Н. Баптизм без маски : Критика идеологии и практики современного баптизма / В. Н. Арестов. – Х. : Вища шк., 1983. – 121 с.
- Баптизм // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1. – М. : Мысль, 2000. – С.215-216.
- Баптисты // Протестантизм : Словарь атеиста / Под общ. ред. Л. Н. Митрохина. – М. : Политиздат, 1990. – С.44-48 (Див. також: Баптисты седьмого дня, Всемирный союз баптистов, Всесоюзный совет евангельских христиан-баптистов, День единства, «Инициативники», Общие баптисты, Праздник жатвы, Хлебопреломление, Частные баптисты та ін.).
- Гараджа В. И. Протестантизм / В. И. Гараджа. – М. : Политиздат, 1971. – 200 с.
- Калиничева З.В. Социальная сущность баптизма: 1917-1929 гг. – Л.: Наука. Ленингр. отд-ние, 1972. – 140 с.
- Карпович И. Т. Обретение истины / И. Т. Карпович. – Мн. : Беларусь, 1989. – 140 с.
- Лешан В. Е. Лики христианского сектантства / В. Е. Лешан. – К. : Политиздат Украины, 1988. – 205 с.
- Лялина Г. С. Баптизм: иллюзии и реальность / Г. С. Лялина. – М. : Политиздат, 1977. – 175 с.
- Мащенко С. Т. Віруючий у баптистській громаді / С. Т. Мащенко. – К. : Знання, 1990.– 47 с.
- Маят Е. В., Узков И. Н. «Братья» и «сестры» во Христе / Е. В. Маят, И. Н. Узков. – М. : Сов. Россия, 1960. – 72 с.
- Митрохин Л. Н. Баптизм / Л. Н. Митрохин. – М. : Политиздат, 1974. – 263 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.217-221.
- Руденко А. А. Евангельские христиане-баптисты и перестройка в СССР / А. А. Радугин // На пути к свободе совести / Сост. и общ. ред. Д. Е. Фурмана и о. Марка (Смирнова). – М. : Прогресс, 1989. – С.341-357.
- Филимонов Э. Г. Баптизм и гуманизм / Э. Г. Филимонов. – М. : Мысль, 1968. – 184 с.
- Яшин П. П. Идеология и практика евангельских христиан-баптистов / П. П. Яшин. – Х. : Прапор, 1984. – 119 с.

ТЕМА 64.

АДВЕНТИЗМ

1. Історія виникнення адвентизму, його соціальні корені та ідейні передумови.
2. Особливості віровчення, культу і організації адвентистів.
3. Соціально-етичне вчення адвентистів.

Перелік рекомендованої літератури

- Белов А. В. Адвентизм / А. В. Белов. – М. : Политиздат, 1968. – 231 с.
- Белов А. В. Адвентисты / А. В. Белов. – М. : Наука, 1964. – 158 с.
- Белов А.В. Чого навчають адвентисти / А. В. Белов. – К. : Політвидав України, 1966. – 74 с.
- Гараджа В. И. Протестантизм / В. И. Гараджа. – М. : Политиздат, 1971. – 199 с.
- Горський В. Л. Адвентизм : історія і сучасність / В. Л. Горський. – К. : Знання, 1987. – 47 с.
- О пророках второго пришествия, или Свидетельства людей, проповедовавших близость конца мира и второго пришествия Иисуса Христа / Сост. В. Голубович. – М. : Госполитиздат, 1962. – 111 с.

ТЕМА 65.

П'ЯТИДЕСЯТНИКИ (ХРИСТИЯНЕ ВІРИ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ)

1. Причини виникнення, ідейні передумови, кількісні показники і географія поширення п'ятидесятництва.
2. Особливості віровчення п'ятидесятників. Різноманітність доктрин і різновиди церков християн віри євангельської.
3. Культ і структура громад п'ятидесятників.
4. Соціально-етичне вчення п'ятидесятників.

Перелік рекомендованої літератури

- Гараджа В. И. Протестантизм / В. И. Гараджа. – М. : Политиздат, 1971. – 199 с.
- Граждан В. Д. Вероучение и мораль пятидесятников / В. Д. Граждан. – М. : Знание, 1989. – 63 с.
- Мельник В. И. Молодежь в пятидесятничестве: поиски идеала / В. И. Мельник. – Львов : Свит, 1992. – 200 с.
- Мельник В. И. Эволюция современного пятидесятничества / В. И. Мельник. – Львов : Вища школа, 1985. – 160 с.
- Мельник В. І. Новий тип віруючого у п'ятидесятництві / В. І. Мельник. – К. : Знання, 1991. – 48 с.
- Москаленко А. Т. Пятидесятники / А. Т. Москаленко. – М. : Политиздат, 1966. – 224 с.
- Пятидесятники // Протестантизм: Словарь атеиста / Под общ. ред. Л.Н.Митрохина. – М. : Политиздат, 1990. – С.212-214 (Див. також: Ассамблеи Бога, Глоссолалия, Пятидесятники в СССР, Пятидесятники в США, Пятидесятники-тринитарианцы, Пятидесятники-унитариан-

цы, Субботствующие пятидесятники, Унитаріанство, Фундаменталізм та ін.).

Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.236-239.

Солдатенко В. Е. Пятидесятники / В. Е. Солдатенко. – Донецк : Донбасс, 1972. – 67 с.

ТЕМА 66.

ЄГОВІЗМ

1. Історія виникнення, кількісні показники і географія поширення єговізму.
2. Основи віровчення і організаційна структура єговізму. Ставлення до Біблії.
3. Теократичний культ єговізму. Свідки Єгови і влада.
4. Єговізм у сучасному світі.

Перелік рекомендованої літератури

Бартошевич Э. М. , Борисоглебский Е. И. Свидетели Иеговы / Э. М. Бартошевич, Е. И. Борисоглебский. – М. : Политиздат, 1969. – 216 с.

Доброжанський В. Ф. Бруклінська школа лицемірства / В. А. Доброжанський. – Ужгород : Карпати, 1986. – 104 с.

Иеговизм / Ред. М. Я. Ленсу. – Мн. : Наука и техника, 1981. – 134 с.

Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – К. : Наук. думка, 1997. – С.102-103.

Коник В. В. Иллюзии свидетелей Иеговы / В. В. Коник. – М. : Сов. Россия, 1981. – 176 с.

Коник В. В. «Истины» свидетелей Иеговы / В. В. Коник. – М. : Политиздат, 1978. – 111 с.

Куц М. Армагедон / М. Куц. – Львів : Каменяр, 1966. – 145 с.

Москаленко А. Т. Современный иеговизм / А. Т. Москаленко. – Новосибирск : Наука. Сибирское отд-ние, 1971. – 227 с.

Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.239-247.

Яроцкий П. Л. Кризис иеговизма / П. Л. Яроцкий. – К. : Наук. думка, 1979. – 303 с.

Яроцкий П. Л. Эволюция современного иеговизма / П. Л. Яроцкий. – К. : Политиздат Украины, 1981. – 143 с.

ТЕМА 67. ФІЛОСОФСЬКО-ТЕОЛОГІЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ПРОТЕСТАНТИЗМУ

1. Протестантська ортодоксія: витоки, зміст і спрямованість. Містицизм і тенденції просвітницької лібералізації.
2. Ліберальна теологія.
3. Діалектична теологія.

4. Релігійно-філософські концепції сучасного протестантизму: «безрелігійне християнство», «теологія надії», «теологія секулярного християнства», «теологія процесу»...

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.412-415, 432-436, 743-744, 752-756.
- Громадка Й. Л. Перелом в протестантской теологии / Й. Л. Громадка. – М. : Прогресс, Культура, 1993. – 191 с.
- Добренков В. Современный протестантский теологический модернизм в США: его замыслы и результаты / В. Добренков. – М. : Изд-во МГУ, 1980. – 248 с.
- Єленський В. Сучасний протестантизм : динаміка, процеси, тенденції / В. Єленський. – К. : Знання, 1989. – 45 с.
- Исаев С. А. Теология смерти : Очерки протестантского модернизма / С. А. Исаев. – М. : Политиздат, 1991. – 236 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.467-490.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.375-387.
- Протестантська філософія // Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – С.265 (Див. також: «Безрелігійне» християнство, Неоортодоксія, Секулярна теологія, Теологія діалектична, Теологія кризи, Теологія звільнення, Теологія культури, Теологія «мертвого Бога», Теологія миру, Теологія надії, Теологія політики, Теологія процесу, Теологія революції, Теологія розвитку та ін.).
- Юлина Н. С. Теология и философия в религиозной мысли США XX века / Н. С. Юлина. – М. : Наука, 1986. – 161 с.

ТЕМА 68. САМООСМИСЛЕННЯ РЕЛІГІЇ В «АПОЛОГЕТИЧНІЙ ТЕОЛОГІЇ» П.ТІЛЛІХА

1. Екзистенціальний характер теології П.Тіллїха.
2. Вчення П.Тіллїха про релігію як способу боротьби з духовною дезінтеграцією.
3. П.Тіллїх про зміст віри в Бога як безмежне захоплення Абсолютом.
4. Універсалізм і універсальність християнства у вченні П.Тіллїха.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.434-436, 752-753.
- Андреев Г. Л. Христианство и проблема свободы / Г. Л. Андреев. – М. : Мысль, 1965. – 166 с.

- Буржуазная философия XX века / Редкол. : Л. Н. Митрохин и др. – М. : Политиздат, 1974. – 335 с.
- Гараджа В. И. Протестантизм / В. И. Гараджа. – М. : Политиздат, 1971. – 199 с.
- История современной зарубежной философии : компаративистский подход : учеб. пособие / Отв. ред. М. Я. Корнеев. – СПб. : Лань, 1997. – 480 с.
- Ковальчук С. Н. Протестантский модернизм в США; Анализ «процесс-геологии» / С. Н. Ковальчук. – Рига : Зинатне, 1991. – 135 с.
- Кроссер П. «Теология кризиса» Пауля Тиллиха / П. Кроссер// Вопросы философии. – 1968. – № 10. – С.78-83.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – С.313-314.
- Тиллих П. // Новая философская энциклопедия : В 4 т. /Науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.4. – М. : Мысль, 2001. – С.66-68.
- Тиллих П. Избранное : Теология культуры / П. Тиллих. – М. : Юрист, 1995. – 480 с.
- Тиллих П. Систематическая теология : В 3 т. / П. Тиллих. – М.; СПб. : Университетская книга, 2000.
- Шлайдер Н. Е. Свобода личности и исторический детерминизм : Критика философской концепции американского протестантизма / Н. Е. Шлайдер. – М. : Высш. шк., 1983. – 96 с.
- Юлина Н. С. Теология и философия в религиозной мысли США XX века / Н. С. Юлина.– М. : Наука, 1986. – С.62-75.

ТЕМА 69. САМООСМИСЛЕННЯ РЕЛІГІЇ В РОМАНТИЧНІЙ ФІЛОСОФІЇ Ф.ШЛЕЙЄРМАХЕРА

1. Філософські і релігійні погляди Ф.Шлейєрмахера.
2. Ф.Шлейєрмахер про психологічні особливості релігійної віри.
3. Про взаємовідношення суспільства і церкви.
4. Пояснення Ф.Шлейєрмахером різноманітних форм релігійного життя.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство: Підручник /За наук. ред. А.Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – С.177, 506.
- Гараджа В. И. Протестантизм / В. И. Гараджа. – М. : Политиздат, 1971. – 199 с.
- Громадка Й. Л. Перелом в протестантской теологии / Й. Л. Громадка. – М. : Прогресс, Культура, 1993. – 191 с.
- Добренёв В. И., Радугин А. А. Христианская теология и революция / В. И. Добренёв, А. А. Радугин. – М. : Политиздат, 1990. – 335 с.
- Єленський В. Сучасний протестантизм : динаміка, процеси, тенденції / В. Єленський. – К. : Знання, 1989. – 45 с.
- Исаев С. А. Теология смерти : Очерки протестантского модернизма С. А. Исаев. – М. : Политиздат, 1991. – 236 с.

- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.1. – М. : Мысль, 1988. – С.424-425.
- Лезов С. В. История и герменевтика в протестантской теологии (либералы и Школа истории религий) / С. В. Лезов // Вопросы философии. – 1994. – № 12. – С.135-152.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение: социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996.– С.46-47.
- Шлейермахер Ф.Э.Д. // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.4. – М. : Мысль, 2001. – С.389-390.
- Шлейермахер Ф. Речи о религии к образованным людям, ее презирающим / Ф. Шлейермахер. – СПб. : Алетейя, 1994. – 333 с.

ТЕМА 70. ПРОТЕСТАНТИЗМ В УКРАЇНІ

1. Історія проникнення протестантизму в Україну.
2. Громади і управлінські структури протестантів в Україні, їх загальна характеристика.
3. Протестантизм – помітний елемент конфесійної картини в Україні.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.441-477, 829-861.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С.256-272, 286-291, 301-304, 310, 323-329, 346-349.
- Горський В. Л. Адвентизм : історія і сучасність / В. Л. Горський. – К. : Знання, 1987. – 47 с.
- Єленський В. Сучасний протестантизм : динаміка, процеси, тенденції / В. Єленський. – К. : Знання, 1989. – 45 с.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – С.339-416, 673-685.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.387-396.
- Лешан В. Е. Лики християнського сектантства / В. Е. Лешан. – К. : Політиздат України, 1988. – 205 с.
- Мельник В. И. Молодежь в пятидесятничестве : поиски идеала / В. И. Мельник. – Львов : Світ, 1992. – 200 с.
- Мельник В. И. Эволюция современного пятидесятничества / В. И. Мельник. – Львов : Выща шк., 1985. – 160 с.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.190-200.

Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні / В. І. Ульяновський // Історія церкви та релігійної думки в Україні : У 3 кн. – Кн. 2 : Середина XV – кінець XVI століття. – К. : Либідь, 1994. – С.170-211.

ТЕМА 71. ХРИСТІАНСТВО В СУЧАСНОМУ СВІТІ

1. Християнство серед релігій світу: кількісні, географічні, ідеологічні, політичні та економічні показники.
2. Християнські церкви, розколи, громади. Пошук шляхів інтеграції.
3. Християнство в культурі і традиціях християнізованих народів.

Перелік рекомендованої літератури

- Бондаренко В., Єленський В. Спасіння душі – найвищий закон / В. Бондаренко, В. Єленський // Людина і світ. – 1995. – №№ 1-2. – С.2-8.
- Гараджа В. И. Религиеведение : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 2-е изд., доп. – М. : Аспект Пресс, 1995. – С.309-331.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – 352 с.
- Єленський В. У майбутньому все можливо... / В. Єленський // Людина і світ. – 1996. – № 4. – С.18-23.
- Єременко В. П. Історична роль християнства: Реальність і міфи / В. П. Єременко. – К. : Знання, 1989. – 48 с.
- Лебедев А. П. История разделения церквей в IX, X и XI веках / А. П. Лебедев. – СПб. : Алетейя, 2001. – 308 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.414-504.
- Послесловие // Христианство : Энциклопедический словарь : В 3 т. / Гл. ред. С. С. Аверинцев. – Т.3. – М. : Большая Рос. Энциклопедия, 1995. – С.464-488.
- Поснов М. Э. История Христианской Церкви (до разделения Церквей – 1054 г.) / М. Э. Поснов. – К. : Путь к истине, 1991. – С.527-566.
- Раскол // Христианство : Энциклопедический словарь : В 3 т. / Гл. ред. С. С. Аверинцев. – Т.2. – М. : Большая Рос. Энциклопедия, 1995. – С.434-452.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.264-270, 312-355.
- Христианство // Религия: Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синоло. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.901-904 (Див. також: Православие, Католичество, Протестантизм та ін.).
- Християнство : Контекст світової історії та культури : наук. зб. / Гол. ред. П. Л. Яроцький, ред. А. М. Колодний. – К. : ГНОЗИС, 2000. – 234 с.
- Церковный раскол 1596 г. – причины и следствия : Из истории греко-католической церкви / Авт. Ефремов Ю. М. – К. : Б. и., 1992. – 72 с.

ТЕМА 72.

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЕКУМЕНІЗМ

1. Соціально-політична основа християнської інтеграції. Зародження екуменізму.
2. Всесвітня рада церков: структура, призначення, цілі.
3. Соціальні і богословські аспекти екуменічного руху.
4. Екуменічний рух у сучасному світі.

Перелік рекомендованої літератури

- Гордиенко Н. С. Современный экуменизм : Движение за единство христианских церквей / Н. С. Гордиенко. – М. : Наука, 1972. – 200 с.
- Журавский А. В. Христианство и ислам : социокультурные проблемы диалога / А. В. Журавский. – М. : Наука, 1990. – 126 с.
- Знаки часу: до проблеми порозуміння між церквами / Упоряд. : З. Антонюк, М. Маринович. – К. : Сфера, 1999. – 504 с.
- Каландаров Т. С. Религиозная ситуация на Памире : (К проблеме религиозного синкретизма) / Т. С. Каландаров // Восток. – 2000. – № 6. – С.36-49.
- Крянев Ю. В. Христианский экуменизм / Ю. В. Крянев. – М. : Политиздат, 1980. – 159 с.
- Попов А. С., Радугин А. А. Христианские футурологические концепции : (Критический анализ) / А. С. Попов, А. А. Радугин. – М. : Мысль, 1987. – 204 с.
- Пылаев М. А. Экуменизм и апология протестантизма в феноменологических классификациях религии Р. Отто, Ф. Хайлера, Н. Зедерблюма / М. А. Пылаев // Вестник МГУ. – 2001. – № 3. – С.62-74.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – С.526-532.
- Экуменизм // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.4. – М.: Мысль, 2001. – С.428.
- Экуменизм // Религия : Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.933-937.

ТЕМА 73.

ІСЛАМ

1. Соціально-історичні причини виникнення, ідейні витоки, кількісні показники і географія поширення ісламу.
2. Напрями і відгалуження в ісламі: загальне й особливе у їх віровченні, культурі та організації.
3. Мусульманська теологія і філософія.
4. Соціально-етичне вчення ісламу.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.366-368, 379-385, 436-440, 632-663, 682-709.

- Алов А. А., Владимиров Н. Г., Овсиенко Ф. Г. Мировые религии / А. А. Алов, Н. Г. Владимиров, Ф. Г. Овсиенко. – М. : ПРИОР, 1998. – С.233-329.
- Большаков О. Г. История халифата : В 4 т. / О. Г. Большаков. – Т.1 : Ислам в Аравии. – М. : Наука, 1989. – 312 с.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.99-173.
- Денни Ф. М. Ислам и мусульманская община / Ф. М. Денни // Религиозные традиции мира: В 2 т. – Т.2. – Ч.6. – М.: КРОН-ПРЕСС, 1996. – С.6-117.
- Еремеев Д. Е. Ислам: образ жизни и стиль мышления / Д. Е. Еремеев. – М. : Политиздат, 1996. – 286 с.
- Иллюстрированная история религий : В 2 т. – 2-е изд. / Под ред. Д. П. Шантепи де ля Соссей. – Т.1. – М. : Спасо-Преображен. Валаам. монастырь, 1992. – С.348-408.
- Ислам /Автор-сост. : А. А. Ханников. – Мн. : Книжный Дом, 2006. – 384 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.532-642.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.296-346.
- Коровиков А. В. Исламский экстремизм в арабских странах / А. В. Коровиков. – М. : Наука, 1990. – 167 с.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.2. – М. : Мысль, 1988. – С.8-192.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.505-591.
- Лубський В. І., Борис В. Д. Мусульманське право / В. І. Лубський, В. Д. Борис. – К. : Вілбор, 1997.–255 с.
- Матвеев К. П. История ислама / К. П. Матвеев. – М. : АСТ: Восток-Запад, 2007. – 255 с.
- Милославский Г. В. Интеграционные процессы в мусульманском мире : (Очерки исламской цивилизации) / Г. В. Милославский. – М. : Наука, 1991. – 189 с.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира. – М.: Рипол, 1995. – С.153-180.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И .Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.250-311, 387-406.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.239-261.
- Религиоведение : учеб. пособие /Под ред. П. К. Лобазова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – С.137-162.
- Религия в истории и культуре : учебник / Под ред. М. Г. Писманика. – М. : Культура и спорт : ЮНИТИ, 1998. – С.225-244.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.230-258.

- Рижкова С. А. Типология религий : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – С.355-395.
- Соколов В. В. Средневековая философия / В. В. Соколов. – М. : Высш. шк., 1979. – С.191-287.
- Філософія : підручник / За ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – Х.: Консум, 2000. – С.119-139.
- Шайдаева Г. М. Исламская мораль: иллюзии и реальность / Г. М. Шайдаева. – Махачкала : Даг. кн. изд-во, 1990. – 157 с.

ТЕМА 74. ЖИТТЯ І ПРОРОЧНИЦЬКА МІСІЯ МУХАММАДА

1. Аравія наприкінці VI – початку VII ст.ст. н.е.: соціально-політичні, економічні і релігійні особливості розвитку.
2. «Допрофорочницький» етап у житті Мухаммада. Релігійні пошуки.
3. Осмислення релігійної ситуації Мухаммадом і початок його пророфницької місії.
4. Пророк Мухаммад та ісламізація Аравії.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.380-383.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.103-106.
- Вашингтон И. Жизнь Магомета / И. Вашингтон. – Ставрополь : Кавказский край, 1992. – 288 с.
- Житие пророка Мухаммеда. – Б. м. : Всемирная ассамблея исламской молодежи, Б. г. – 94 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.536-546.
- Коран. Пер. с араб. акад. И. Ю. Крачковского. – М. : Изд-во «Раритет», 1990. – 528 с.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.2. – М. : Мысль, 1988. – С.8-20.
- Мавлютов Р. Р. Ислам / Р. Р. Мавлютов. – М. : Политиздат, 1974. – С.15-23.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира / З. Миркина, Г. Померанц. – М. : Рипол, 1995. – С.153-169.
- Мухаммад // Религия : Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн. : Книжный Дом, 2007. – С.609-612.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.254-266.
- Панова В. Ф., Вахтин Ю. Б. Жизнь Мухаммеда / В. Ф. Панова, Ю. Б. Вахтин. – М. : Политиздат, 1991. – 495 с.
- Религиозные традиции мира : В 2 т. – Т.2. – М. : КРОН-ПРЕСС, 1996. – С.24-29.

Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996.– С.143-144, 197-198.

Токарев С. А. Религия в истории народов мира / С. А. Токарев. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1986. – С.518-526.

ТЕМА 75. КОРАН ЯК СВЯЩЕННА КНИГА МУСУЛЬМАН

1. Зміст, мова і стиль переказу Корану.
2. Основні ідеї і вчення головної книги ісламу.
3. Моральні заповіді і соціально-правові положення Корану.
4. Коран – книга для читання і обов'язкового дотримання його приписів у мусульман.

Перелік рекомендованої літератури

Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.216-236.

История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.556-562.

Климович Л. И. Книга о Коране, его происхождении и мифологии / Л. И. Климович. – 2-е изд., доп. – М. : Политиздат, 1988. – 284 с.

Коран. Пер. с араб. акад. И. Ю. Крачковского. – М. : Изд-во “Раритет”, 1990. – 528 с.

Лубський В. І., Борис В. Д. Мусульманське право / В. І. Лубський, В. Д. Борис.– К. : Вілбор, 1997.–255 с.

Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.428-433.

Пиотровский М. Б. Коранические сказания / М. Б. Пиотровский. – М. : Наука, 1991. – 217 с.

Права человека в Исламе. – К. : АНСАР Фаундейшн, 1999. – 40 с.

Религия в истории и культуре : учебник / Под ред. М. Г. Писманика. – М.: Культура и спорт: ЮНИТИ, 1998. – 413 с.

ТЕМА 76. КОРАН ЯК ІСТОРИКО-ЛІТЕРАТУРНИЙ І ЗАКОНОДАВЧИЙ ПАМ'ЯТНИК АРАБО-МУСУЛЬМАНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

1. Коран – передвічна книга мусульман у вченні ісламу і його історія в науковому ісламознавстві.
2. Коран про походження і будову Всесвіту і наукова картина світу.
3. Футурологічні повчання Корана і наукове передбачення.
4. Моральні настанови і законодавчі положення Корану та загальнолюдські моральні цінності і правові настановлення.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.216-236.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.556-562.
- Климович Л. И. Книга о Коране, его происхождении и мифологии / Л. И. Климович. – 2-е изд., доп. – М. : Политиздат, 1988. – 284 с.
- Коран /Пер. с араб. акад. И. Ю. Крачковского. – М. : Изд-во «Раритет», 1990. – 528 с.
- Лубський В. І., Борис В. Д. Мусульманське право / В. І. Лубський, В. Д. Борис.– К. : Вілбор, 1997.–255 с.
- Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – С.428-433.
- Пиотровский М. Б. Коранические сказания / М. Б. Пиотровский. – М. : Наука, 1991. – 217 с.
- Права человека в Исламе. – К. : АНСАР Фаундейшн, 1999. – 40 с.

ТЕМА 77. МУСУЛЬМАНСЬКА ФІЛОСОФІЯ І ТЕОЛОГІЯ

1. Становлення теолого-філософської проблематики в ісламі: витоки, теоретичні основи і спрямованість вирішень.
2. Теолого-філософська система мутазилитів і ортодоксальне богослов'я мутакаллімів.
3. Арабська філософія в обґрунтуванні віровчення ісламу і його церковної догматики.
4. Релігійно-містична система суфізму.
5. Традиції раціоналізму, консерватизм і реформаторство в ісламі.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.412-415, 436-440.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.608-619.
- Малушков В. Г., Хромова К. А. Поиски путей реформации в исламе : опыт Ирана / В. Г. Малушков, К. А. Хромова. – М. : Наука, 1991. – 204 с.
- Мусульманская философия средневековья // Антология мировой философии : В 4 т. – Т.1 : Философия древности и средневековья. – Ч.2 /Редкол. : В. В. Соколов (ред.-составитель...) и др. – М. : Мысль, 1969. – С.709-764.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.387-406.
- Сагадеев А. В. Религия и философия в арабских странах / А. В. Сагадеев // Философия и религия на зарубежном Востоке : XX век сб. ст. / Отв. ред. М. Т. Степанянц. – М. : Гл. ред. восточ. лит-ры изд-ва «Наука», 1985. – С.72-84.

- Соколов В. В. Средневековая философия / В. В. Соколов. – М. : Высш. шк., 1979. – С.191-299.
- Філософія : підручник / За ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – Харків: Консум, 2000. – С.119-139.
- Фролова Е. А. Отношение арабских философов к проблеме знания и веры, науки и религии / Е. А. Фролова // Философия и религия на зарубежном Востоке : XX век : сб. ст. / Отв. ред. М. Т. Степанянц. – М. : Гл. ред. восточ. лит-ры изд-ва «Наука», 1985. – С.166-179.
- Шаймухамбетова Г. Б. Философия и религия в историко-культурном развитии Востока (к постановке вопроса) / Г. Б. Шаймухамбетова // Философия и религия на зарубежном Востоке : XX век : сб. ст. / Отв. ред. М. Т. Степанянц. – М. : Гл. ред. восточ. лит-ры изд-ва «Наука», 1985. – С.5-37.

ТЕМА 78.

СУФІЗМ

1. Виникнення та ідейний розвиток містико-аскетичних течій в ісламі у VIII – на початку IX ст.ст.
2. Теорія і практика суфізму. Суфійські школи IX ст.
3. Суфізм і культурний розвиток мусульманських народів.
4. Суфізм у XX столітті.

Перелік рекомендованої літератури

- Бертельс Е. Э. История литературы и культуры Ирана : Избр. тр. / Е. Э. Бертельс – М.: Наука, 1988. – 556 с.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.142-148.
- Ибрагим Т. К. Философские концепции суфизма (Обзор) / Т. К. Ибрагим // Классический ислам: традиционные науки и философия : сб. обзоров / Отв. ред. и сост. А. В. Сагадеев. – М. : ИНИОН, 1988. – 131 с.
- Кныш А. Д. Некоторые проблемы изучения суфизма / А. Д. Кныш // Ислам : Религия, общество, государство : сб. ст. / Отв. ред. П. А. Грязневич, С. М. Прозоров. – М. : Наука. Гл. ред. восточ. лит-ры, 1984. – С.87-95.
- Мавлютов Р. Р. Ислам / Р. Р. Мавлютов. – М. : Политиздат, 1974. – 168 с.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира / З. Миркина, Г. Померанц. – М. : Рипол, 1995. – С.172-180.
- Мухаммедходжаев А. Гносеология суфизма / А. Мухаммедходжаев. – Душанбе: Дониш, 1990. – 112 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.395-399.
- Петрушевский И. П. Ислам в Иране в VII-XV вв. : курс лекций / И. П. Петрушевский. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1966. – 400 с.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.248-250.

- Степанянц М. Т. Философские аспекты суфизма / М. Т. Степанянц. – М. : Наука, 1987.– 190 с.
- Суфизм // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.3. – М. : Мысль, 2001. – С.672-675.
- Суфизм в контексте мусульманской культуры : сб. ст. / Отв. ред. и авт. введ. Н. И. Пригарина. – М. : Наука, 1989. – 337 с.
- Тримингэм Д. С. Суфийские ордена в исламе / Д. С. Тримингэм. – М. : Наука, 1989. – 326 с.

ТЕМА 79. МУСУЛЬМАНСЬКЕ ПРАВО

1. Витоки мусульманського права і його особливості.
2. Шаріат як комплекс юридичних прав, принципів і правил поведінки мусульман.
3. Адат як система звичаїв, традицій і норм поведінки послідовників ісламу.
4. Мусульманське право і сучасний світ.

Перелік рекомендованої літератури

- Арипов М. К. Социальный идеал ислама : мифы и реальность / М. К. Арипов. – Ташкент : Узбекистан, 1988. – 117 с.
- Борисов А. Б. Роль ислама во внутренней и внешней политике Египта (XX в.) / А. Б. Борисов. – М. : Наука, 1991. – 215 с.
- Вагабов М. В. Ислам и женщина / М. В. Вагабов. – М. : Мысль, 1968. – 230 с.
- Вагабов М. В. Ислам и семья / М. В. Вагабов. – М. : Наука, 1980. – 174 с.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – С.132-136.
- Ислам : Религия. Общество. Государство : сб. ст. / Отв. ред. П. А. Грязнов, С. М. Прозоров. – М. : Наука, 1984. – 232 с.
- Ислам : проблемы идеологии, права, политики и экономики : сб. ст. / Отв. ред. А. И. Ионова. – М. : Наука, 1985. – 279 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.619-627.
- Коран. Пер. с араб. акад. И. Ю. Крачковского. – М.: Изд-во «Раритет», 1990. – 528 с.
- Кривелев И. А. История религий : очерки : В 2 т. / И. А. Кривелев. – 2-е изд. – Т.2. – М. : Мысль, 1988. – С.53-64, 125-133.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.566-570.
- Мавлютов Р. Р. Ислам / Р. Р. Мавлютов. – М. : Политиздат, 1974. – 168 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.292-301.
- Права человека в Исламе. – К. : АНСАР Фаундейшн, 1999. – 40 с.

Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С.251-254.

Филиппова М. И. Общественные функции ислама в современном американском исламоведении / М. И. Филиппова. – М. : Наука, 1989. – 148 с.

ТЕМА 80. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНЕ ВЧЕННЯ ІСЛАМУ

1. Витоки і орієнтація морально-етичного вчення ісламу.
2. Морально-етичні норми ісламу та їх соціальний смисл.
3. Сімейна мораль ісламу. Іслам і жінка.
4. Етичне вчення ісламу і його вплив на культуру народів мусульманського світу.

Перелік рекомендованої літератури

Арипов М. К. Социальный идеал ислама: мифы и реальность / М. К. Арипов. – Ташкент : Узбекистан, 1988. – 117 с.

Вагабов М. В. Ислам и женщина / М. В. Вагабов. – М. : Мысль, 1968. – 230 с.

Вагабов М. В. Ислам и семья / М. В. Вагабов. – М. : Наука, 1980. – 174 с.

Еремеев Д. Е. Ислам: образ жизни и стиль мышления Д. Е. Еремеев. – М. : Политиздат, 1990. – 286 с.

Ислам и женщины Востока : (История и современность) / Отв. ред. М. М. Хайруллаев. – Ташкент : Фан, 1990. – 250 с.

Ислам : Историографические очерки / Под общ. ред. С. М. Прозорова. – М. : Наука, 1991. – 231 с.

Ислам : Религия. Общество. Государство : сб. ст. / Отв. ред. П. А. Грязнов, С. М. Прозоров. – М. : Наука, 1984. – 232 с.

Коран. Пер. с араб. акад. И. Ю. Крачковского. – М. : Изд-во «Раритет», 1990. – 528 с.

Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.555-559.

Мавлютов Р. Р. Ислам / Р. Р. Мавлютов. – М. : Политиздат, 1974. – 168 с.

Маруан Ибрагим аль-Кайси. Нравы и нормы поведения в исламе / Аль-Кайси Ибрагим Маруан. – Симферополь : Таврида, 1999. – 252 с.

Хаттаб Худа. Справочник мусульманской женщины / Худа Хаттаб. – К. : АН-САР Фаундейшн, 2000. – 120 с.

Шайдаева Г. М. Исламская мораль : иллюзии и реальность / Г. М. Шайдаева. – Махачкала : Даг. кн. изд-во, 1990. – 157 с.

ТЕМА 81. ІСЛАМСЬКИЙ ЕКСТРЕМІЗМ

1. Ідейні витоки і релігійно-політичні основи ісламського екстремізму.
2. Ісламські екстремістські групи, їх склад і організаційна структура.
3. Соціальний ідеал ісламських екстремістів, методи і форми його досягнення.

Перелік рекомендованої літератури

- Васильев А. М. Пуритане ислама? Ваххабизм и первое государство Саудидов в Аравии (1744/45-1818) / А. М. Васильев. – М. : Наука, 1967. – 263 с.
- Гальперин Б. И. Религиозный экстремизм: кто есть кто / Б. И. Гальперин. – К. : Политиздат Украины, 1989. – 131 с.
- Долгов Б. В. Феномен исламского фундаментализма : (на примере Алжира) / Б. В. Долгов // Восток. – 2001. – № 2. – С.55-56.
- Жданов Н. В. Исламская концепция миропорядка. (Международ. правовые, экон. и гуманит. аспекты) / Н. В. Жданов. – М. : Международ. отношения, 1991. – 214 с.
- Жданов Н. В., Игнатенко А. А. Ислам на пороге XXI века / Н. В. Жданов. – М. : Политиздат, 1989. – С.151-175.
- Ислам : проблемы идеологии, права, политики и экономики. – М. : Наука, 1985. – 279 с.
- Коровиков А. В. Исламский экстремизм в арабских странах / А. В. Коровиков. – М. : Наука, 1990. – 170 с.
- Левин З. И. Ислам и национализм в странах зарубежного Востока / З. И. Левин. – М. : Наука, 1988. – 221 с.
- Медведко Л. И., Германович А. В. Именем Аллаха... : Политизация ислама и исламизация политики / Л. И. Медведко, А. В. Германович. – М. : Политиздат, 1988. – 254 с.
- Межнациональные отношения в России и СНГ : Семинар Московского Центра Карнеги. – М. : АИРО XX, 1995. – 224 с.
- Степанянц М. Т. Мусульманские концепции в философии и политике XIX-XX вв. / М. Т. Степанянц. – М.: Наука, 1982. – С.29-45.

ТЕМА 82. НОВІ РЕЛІГІЙНІ ТЕЧІЇ

1. Нові релігійні течії: причини і умови виникнення, поширення і функціонування у світі та в Україні.
2. Неоднорідність нових релігійних течій.
 - 2.1. Неохристиянство: зміст і форми організації та діяльності.
 - 2.2. Особливості неоорієнталістських течій.
 - 2.3. Сучасні тенденції в неоязичництві.
3. Нові релігійні течії у контексті світових суспільних процесів.
4. Тенденції і перспективи нових релігійних течій.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.779-795.
- Балагушкин Е. Г. Критика современных нетрадиционных религий. Истоки, сущность, влияние на молодежь Запада / Е. Г. Балагушкин. – М. : Изд-во МГУ, 1984.–286 с.
- Буайс Ж. Ф. Империя Муна / Ж. Ф. Буайс. – М. : Политиздат, 1990. – 351 с.

- Восстановленная истина : Краткая история Церкви Иисуса Христа Святых последних дней. – Б. м. : Б. и., 1996. – 163 с.
- Гречишников С.Е. Поиск надежды и дух утешения: Очерки по истории религии. – М.: Изд-во МСХА, 1991. – С.68-83.
- Григулевич И. Р. Пророки «новой истины» : Очерки о культах и суевериях современного капиталистического мира И. Р. Григулевич. – М. : Политиздат, 1983. – 303 с.
- Гринько В. В. Велике Біле Братство як неорелігійний феномен / В. В. Гринько. – К. : Б. в., 1998. – 85 с.
- Гуревич П. С. Возрожден ли мистицизм? : Критические очерки / П. С. Гуревич. – М.: Политиздат, 1984. – 302 с.
- Иваненко С. И., Трофимчук Н. А. Новые религиозные объединения: поиски, противоречия, надежды / С. И. Иваненко, Н. А. Трофимчук. – М. : Знание, 1991. – 62 с.
- Игнатович А. Н., Светлов Г. Е. Лотос и политика : необуддийские движения в общественной жизни Японии А. Н. Игнатович, Г. Е. Светлов. – М. : Мысль, 1989. – 283 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.2. – М. : Высш. шк., 2004. – С.644-672.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – С.627-653.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – С.592-657.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.202-229.
- Капустин Н. С. Особенности эволюции религии (на материалах древних верований и христианства) / Н. С. Капустин. – М. : Мысль, 1984. – С.8-63.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – С.425-476.
- Книга Мормона : Ще одне свідчення про Ісуса Христа. – Солт-Лейк-Сіті : Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, 1997. – 561 с.
- Локальные и синкретические культы : сб. ст. / Отв. ред. С. А. Арутюнов. – М. : Наука, 1991. – 315 с.
- Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира З. Миркина, Г. Померанц. – М.: Рипол, 1995. – С.242-315.
- Митрохин Л. Н. Религии «Нового века» / Л. Н. Митрохин. – М. : Сов. Россия, 1985. – 157 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.311-323, 406-425.
- Петрик В.М. Сатанізм як релігійний та соціальний феномен / В. М. Петрик. – 2-ге вид., доп. та перероб. – К. : Б. в. – 2001. – 87 с.
- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – С.239-268.

- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.262-276.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.270-298.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. П. К. Лобазова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – С.278-302.
- Религия в истории и культуре : учебник / Под ред. М. Г. Писманика. – М. : Культура и спорт : ЮНИТИ, 1998. – С.245-262.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. М. Ф. Рибачука. – К. : Освіта, 1997.– С.181-193.
- Роуз С. Православие и «религия будущего» / С. Роуз. – Алма-Ата : КЦ «Тайлан», 1991. – 168 с.
- РУНВіра : Нове духовне народження: святе вчення пророка й учителя Лева Силенка. – К. : Обереги, 1995. – 399 с.
- Ткачева А. А. «Новые религии» Востока / А. А. Ткачева. – М. : Наука, 1991. – 214 с.
- Харьковченко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Є. А. Харьковченко. – К. : Наук. думка, 2007. – С.128-161.
- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.212-238.

ТЕМА 83. ТЕНДЕНЦІ І ПЕРСПЕКТИВИ РЕЛІГІЙНОГО ПРОЦЕСУ

1. Динамізм і суперечливість еволюції релігії у світі, що змінюється. Секуляризація і сакралізація.
2. Релігійно-етичний досвід і релігійні цінності як чинник соціальної динаміки (релігія і сім'я, держава, суспільство).
3. Екуменізм. Проблема діалогу в межах християнства і між християнством і нехристиянськими релігіями.
4. Релігійна картина світу і духовні координати історичного розвитку людства.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.216-236, 474-477, 479-483, 506-510, 563-663, 711-735, 813-828.
- Валькер М. Християнство и плюрализм / М. Валькер /Пер. с нем. Д. Бумажнова, А. Петровой. – М. : Республика, 2001. – 207 с.
- Гараджа В. И. Религиоведение : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 2-е изд., доп. – М. : Аспект Пресс, 1995. – С.255-308.
- Гараджа В. И. Социология религии : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2005. – С.225-319.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.625-651.

- Добренъков В. И., Радугин А. А. Методологические вопросы исследования религии / В. И. Добренъков, А. А. Радугин. – М. : Политиздат, 1989. – С.155-176.
- Журавлева О. І. Проблеми сучасного релігієзнавства : навч. посібник / О. І. Журавлева. – Донецьк : ДонДУУ, 2006. – С.43-55.
- Знаки часу : До проблеми порозуміння між церквами / Упоряд. : З. Антонюк, М. Маринович. – К. : Сфера, 1999. – 504 с.
- Ильин И. А. О религиозном кризисе наших дней / И. А. Ильин. – М. : Русская книга, 2001. – С.147-175.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – С.673-718.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.482-533.
- Парсонс Т Системы современных обществ / Т. Парсонс /Пер. с англ. Л. А. Седова и А. Д. Ковалевой. – М. : Аспект Пресс, 1998. – 270 с.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова].– Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.277-299.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.90-116.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение: социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996.– С.500-646.
- Хабермас Ю., Ратцингер Й. (Бенедикт XVI). Диалектика секуляризации. О разуме и религии / Ю. Хабермас, Й. Ратцингер / Пер. с нем. – М. : Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2006. – 112 с.
- Чернышев В. М. Религиоведение / В. М. Чернышев. – К. : Изд-во имени святителя Льва, папы Римского, 2003. – С.327-332.
- Элиаде М. Священное и мирское / М. Элиаде / Пер. с фр., предисл. и коммент. Н. К. Гарбовского. – М. : Изд-во МГУ, 1994. – 143 с.

ТЕМА 84. ВІЛЬНОДУМСТВО ЯК ЗАКОНОМІРНІСТЬ В ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

1. Природа та історичні форми вільнодумства.
2. Вільнодумство – традиційне явище духовного життя суспільства.
 - 2.1. Виникнення і особливості розвитку вільнодумства в країнах Стародавнього Сходу і античного світу.
 - 2.2. Середньовічне вільнодумство, його особливості і специфіка.
 - 2.3. Вільнодумство епохи Відродженні і Нового часу, його зміст і форми вияву.
 - 2.4. Вільнодумство в історії українського народу.
3. Сучасне вільнодумство: основні напрями, своєрідність їх виявів і тенденцій розвитку.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – С.34-35, 797-827.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – С.230-259.
- Кудрявцев В. В. Лекции по истории религии и свободомыслия / В. В. Кудрявцев. – 2-е изд., испр. и доп. – Мн. : Тетрасистемс, 1997. – 255 с.
- Лившиц Г. М. Свободомыслие и атеизм в древности и в средние века / Г. М. Лившиц. – Мн. : Вышейш. шк., 1973. – 510 с.
- Лившиц Г. М. Свободомыслие и материалистическая философия в Западной Европе. (Вторая половина XVII века) / Г. М. Лившиц. – Мн. : Вышейш. шк., 1975. – 384 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Высш. шк., 2006. – С.426-481.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – С.300-328.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – С.317-349.
- Религия и свободомыслие в культурно-историческом процессе : межвуз. сб. / Под ред. С. Н. Савельева. – СПб. : Изд-во С.-Петербург. ун-та, 1991. – 183 с.
- Рыбаков Б. А. Стригольники : (Русские гуманисты XIV столетия) / Б. А. Стригольники. – М. : Наука, 1993. – 334 с.
- Свободомыслие // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.3. – М. : Мысль, 2001. – С.508-510.
- Свободомыслие и атеизм в древности, средние века и в эпоху Возрождения / Под ред. А. Д. Сухова. – М. : Мысль, 1986. – 285 с.
- Тажуризина З. А. Идеи свободомыслия в истории культуры / З. А. Тажуризина. – М. : Изд-во МГУ, 1987. – 224 с.
- Трофимова З. П. Гуманизм, религия, свободомыслие / З. П. Трофимова. – М. : Изд-во МГУ, 1992. – 128 с.
- Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Є. А. Харьковщенко. – К. : Наук. думка, 2007. – С.162-185.
- Черній А. М. Релігієзнавство : навч. посібник А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – С.194-211.

ТЕМА 85.

АТЕЇЗМ

ЯК СПЕЦИФІЧНА ФОРМА ВІЛЬНОДУМСТВА

1. Походження атеїзму.
2. Закономірності розвитку атеїзму.
3. Історичні форми атеїзму.
4. Атеїзм у духовному світі особи і суспільства.

Перелік рекомендованої літератури

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – С.34-35, 797-827.
- Алексеев В. А. Иллюзии и догмы : (Взаимоотношения Советского государства и религии) / В. А. Алексеев. – М. : Политиздат, 1991. – 398 с.
- Атеизм // Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1. – М. : Мысль, 2000. – С.194-196.
- Атеизм и духовная культура / Под общ. ред. В. А. Зоца. – К. : Выща шк., 1985. – 437 с.
- Бидерман Г., Ланге Е. Критика религии в немецкой классике – существенный источник научного атеизма / Г. Бидерман, Е. Ланге. – Тбилиси : Изд-во Тбилис. ун-та, 1982. – 96 с.
- Григорьян М. М. Курс лекций по истории атеизма / М. М. Григорьян. – М. : Мысль, 1974. – 309 с.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – С.584-593.
- Єленський В. Є. Державно-церковні взаємини на Україні (1917-1990) / В. Є. Єленський. – К. : Б. в., 1991. – 71 с.
- Колодний А. М. Атеїзм як форма світоглядного знання і самосвідомості особи / А. М. Колодний. – К. : Наукова думка, 1984. – 160 с.
- Колодный А. Н. Атеистическая убежденность личности А. Н. Колодный. – К. : Высш. шк., 1983. – 152 с.
- Основы религиоведения : учебник / Под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – С.426-481.
- Пищик Ю. Б. Становление атеизма К.Маркса и Ф.Энгельса / Ю. Б. Пищик. – М. : Мысль, 1983. – 173 с.
- Саух П. Ю. Духовный мир личности и атеизм / П. Ю. Саух. – К. : Знание, 1986. – 49 с.
- Саух П. Ю. Категории научного атеизма. (Философско-методологический анализ) / П. Ю. Саух. – Львов : Выща шк., 1988. – 216 с.
- Свободомыслие // Новая философская энциклопедия / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.3. – М. : Мысль, 2001. – С.508-510.
- Сухов А. Д. Атеизм передовых русских мыслителей. Радищев. Декабристы. Революционные демократы. Естествоиспытатели-материалисты. Революционные народники / А. Д. Сухов. – М. : Мысль, 1980. – 228 с.
- Сухов А. Д. Атеистические традиции в русской философии / А. Д. Сухов. – М. : Знание, 1989. – 62 с.
- Тажуризина З. А. Буржуазный атеизм в прошлом и настоящем / З. А. Тажуризина. – М. : Знание, 1976. – 64 с.
- Тажуризина З. А. Закономерности развития атеизма / З. А. Тажуризина. – М. : Знание, 1978. – 64 с.
- Шпак В.Т. Критика современных фальсификаций философского наследия украинских революционных демократов В. Т. Шпак. – К. : Выща шк., 1986. – 124 с.

3. ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ З КУРСУ «РЕЛІГІЄЗНАВСТВО»

1. Розглянути історію становлення і розвитку релігієзнавства.
2. Визначити предмет релігієзнавства і розкрити його структуру.
3. Охарактеризувати основні риси і функції релігієзнавства.
4. Проаналізувати основну ознаку релігії – віру в надприродне.
5. Визначити, що таке релігійна свідомість та розкрити її структуру і функції.
6. Визначити поняття релігійного світогляду, проаналізувати його структуру і основні ознаки.
7. Виокремити і охарактеризувати основні елементи релігійного комплексу, розкрити динаміку їх розвитку і взаємодії.
8. Виділити і проаналізувати релігійні і нерелігійні функції церкви, їх особливості та соціальний смисл.
9. Висвітлити проблему виникнення релігії та дати загальну характеристику основним варіантам її вирішення.
10. Проаналізувати наукові концепції походження релігії.
11. Розглянути основні віхи історії розвитку людини та визначити час, умови і причини виникнення та існування релігії.
12. Дати загальну характеристику історичним типам релігії.
13. Розглянути ранні форми релігійних вірувань, їх характерні риси і специфіку.
14. Розкрити особливості і характерні риси родоплемінних релігій.
15. Дати загальну характеристику етнічним релігіям, їх різновидам і основним рисам.
16. Визначити, що таке народні релігії і розкрити їх загальні й особливі риси.
17. Визначити, що таке національні релігії і розкрити їх спільні риси і специфіку.
18. Визначити, що таке світові релігії і розкрити їх характерні риси і специфіку.
19. Висвітлити соціально-історичні умови, ідейні джерела виникнення і географію розповсюдження буддизму.
20. Розкрити особливості буддійського віровчення і культу. Проаналізувати філософські основи буддизму.
21. Охарактеризувати соціальне вчення буддизму.
22. Розглянути буддійську етику.
23. Проаналізувати церковні концепції та історичні реалії виникнення християнства.
24. Розглянути формування і структуру Біблії та дати їй загальну характеристику.
25. Висвітлити еволюцію і формування християнської догматики, культу і церковної організації.
26. Розкрити особливості функціонування християнства на Сході і Заході та проаналізувати розкол Християнської Церкви.
27. Висвітлити введення християнства в Київській Русі: час, місце, методи і темпи та дати світоглядну оцінку цієї події.

28. Проаналізувати внутрішній стан сучасного християнства: церкви, розколи, громади.
29. Розглянути Християнство в сучасному світі та висвітлити його кількісні, географічні, економічні, ідеологічні, політичні і демографічні показники.
30. Визначити витоки православної релігії і церкви, етапи історії і сучасний стан.
31. Розкрити особливості віровчення, культу і організації Православної Церкви.
32. Проаналізувати філософію православ'я, її місце і роль у виправданні релігійної віри.
33. Охарактеризувати соціальне вчення Православної Церкви.
34. Розглянути етику православ'я.
35. Висвітлити старообрядницький розкол в історії православ'я і розкрити його соціальний зміст.
36. Розглянути характерні риси католицького віровчення і культу. Дати загальну характеристику Ватикану і розкрити організацію Римо-Католицької Церкви.
37. Висвітлити неотомізм як офіційну філософську доктрину католицизму.
38. Охарактеризувати соціальну доктрину Католицької Церкви.
39. Розглянути моральне вчення католицизму.
40. Висвітлити соціально-економічні, політичні, ідеологічні, релігійні передумови виникнення і географію поширення протестантизму.
41. Проаналізувати основні напрями раннього протестантизму, особливості їх віровчення, культу і організації.
42. Розкрити загальне й особливе у віровченні, культурі та організації протестантського сектантства.
43. Розкрити філософсько-теологічні концепції протестантизму.
44. Охарактеризувати соціально-політичну позицію протестантизму.
45. Розглянути протестантську духовно-етичну орієнтацію.
46. Висвітлити соціально-історичні причини виникнення, ідейні витоки і географію поширення ісламу.
47. Розкрити особливості віровчення, культу і організації ісламу.
48. Виділити напрями і відгалуження в ісламі та розкрити загальне й особливе в їх віровченні, культурі та організації.
49. Проаналізувати мусульманську філософію і теологію.
50. Розкрити соціальний ідеал мусульман.
51. Розглянути морально-етичне вчення ісламу.
52. Охарактеризувати вплив ісламу і розкрити особливості його вияву у життєдіяльності народів мусульманського світу.
53. Визначити нові релігійні течії і розкрити загальне й особливе в їх віровченні, культовій практиці та організації.
54. Розкрити сучасний стан релігії і церкви в Україні.
55. Проаналізувати тенденції і перспективи релігійного процесу.
56. Дати загальну характеристику антирелігійному вільнодумству, його історичним формам.
57. Розкрити виникнення і особливості вияву вільнодумства на різних історичних етапах суспільного розвитку.

58. Висвітлити походження, закономірності розвитку та історичні форми атеїзму.
59. Визначити поняття свободи совісті. Розкрити історію формування і розвитку уявлень про свободу совісті.
60. Проаналізувати конституційно-правові основи свободи совісті в Україні, її світоглядний і етичний аспекти.

4. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛІВ (ЕКЗАМЕНУ) З КУРСУ «ФІЛОСОФІЯ (філософія, релігієзнавство, логіка)»

1. Визначити поняття світогляду та дати характеристику його структури.
2. Проаналізувати історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, філософський, науковий.
3. Визначити, що таке філософія та розглянути її предмет і роль у суспільстві.
4. Сформулювати основне питання філософії та дати характеристику двох його сторін.
5. Дати перелік і характеристику основних функцій філософії.
6. Розглянути античну філософію, її основні етапи і напрямки розвитку.
7. Висвітлити та співвіднести характерні риси філософії Середньовіччя і епохи Відродження.
8. Розглянути «ранній» етап філософії Нового часу, її основні характеристики та зв'язок з розвитком науки.
9. Охарактеризувати класичну німецьку філософію та її місце у світовій філософії і культурі.
10. Розкрити виникнення й сутність марксистської філософії.
11. Дати загальну характеристику Західній філософії ХХ століття та її основним напрямкам.
12. Висвітлити зародження і розвиток філософської думки в Україні у ХІ-ХVІІІ століттях.
13. Розглянути розвиток філософії в Росії та в Україні у другій половині ХІХ і ХХ ст.ст.
14. Визначити категорію буття. Висвітлити становлення проблеми буття в історії філософії.
15. Охарактеризувати основні форми буття та розкрити їх єдність і специфіку.
16. Розглянути проблему субстанції. Визначити категорії «матерія» і «дух» та проаналізувати їх співвідношення.
17. Визначити поняття руху, охарактеризувати його основні форми і принципи їх класифікації.
18. Визначити поняття простору і часу. Дати характеристику просторово-часовим концепціям.
19. Розкрити проблему єдності світу та дати характеристику основним варіантам її вирішення.
20. Визначити поняття діалектики та проаналізувати її історичні форми.

21. Охарактеризувати об'єктивну і суб'єктивну діалектику, показати їх єдність та відмінність.
22. Розкрити діалектику як систему принципів, законів і категорій.
23. Розглянути становлення ідеї розвитку в історії філософії та науки.
24. Проаналізувати розвиток як принцип діалектики.
25. Розкрити закон взаємопереходу кількісних і якісних змін, показати його світоглядне та методологічне значення.
26. Розглянути закон єдності та боротьби протилежностей, показати його світоглядне і методологічне значення.
27. Висвітлити сутність закону заперечення заперечення, показати його світоглядне та методологічне значення.
28. Визначити поняття категорії. Проаналізувати категорії «одиничне – загальне», «зміст – форма», «сутність – явище» як рівні структурної організації буття.
29. Визначити поняття категорії. Проаналізувати категорії «причина – наслідок», «можливість – дійсність», «необхідність – випадковість» як вияв універсальних зв'язків детермінації.
30. Висвітлити діалектику і метафізику як альтернативні методи досягнення дійсності та практичної дії.
31. Визначити поняття природи і суспільства та показати їх єдність і відмінність.
32. Охарактеризувати основні історичні етапи та типи взаємодії суспільства і природи.
33. Розглянути основні концепції суспільного життя: ідеалістичну, натуралістичну, матеріалістичну.
34. Визначити поняття суспільних відносин, охарактеризувати їх види і структуру. Розглянути суспільство як систему відносин.
35. Дати тлумачення поняттю суспільного виробництва. Охарактеризувати матеріальне і духовне виробництво.
36. Розглянути спосіб виробництва, проаналізувати його структуру і роль у суспільстві.
37. Висвітлити поняття суспільно-економічної формації. Дати структуру та охарактеризувати формаційний підхід до аналізу історичного процесу.
38. Визначити поняття цивілізації. Розглянути цивілізаційний підхід до аналізу історичного процесу.
39. Розкрити сутність діалектико-матеріалістичного розуміння історії.
40. Висвітлити поняття свідомості. Проаналізувати свідомість як філософську проблему.
41. Дати аналіз природних передумов свідомості. Охарактеризувати відображення та еволюцію його основних форм.
42. Розкрити соціальну сутність свідомості. Проаналізувати суспільно-історичні основи її виникнення.
43. Розглянути структуру свідомості та її властивості.
44. Дати тлумачення поняттям суспільної та індивідуальної свідомості й обґрунтувати їх діалектичний взаємозв'язок.

45. Розглянути структуру суспільної свідомості: рівні, сфери, форми.
46. Проаналізувати закономірності розвитку суспільної свідомості.
47. Розглянути основні концепції теорії пізнання в історії філософії: емпіризм, раціоналізм, ірраціоналізм.
48. Висвітлити проблему пізнаваності світу та основні варіанти її вирішення.
49. Розкрити діалектику процесу пізнання. Обґрунтувати єдність чуттєвого, раціонального та інтуїтивного в пізнанні.
50. Визначити поняття істини. Проаналізувати співвідношення істини й заблудження. Дати основні характеристики істини.
51. Висвітлити проблему критерію істини в історії філософії та дати оцінку різним підходам до цієї проблеми. Охарактеризувати роль практики в пізнанні.
52. Визначити поняття науки. Розкрити специфіку наукового пізнання.
53. Охарактеризувати методи і форми наукового пізнання.
54. Висвітлити специфіку філософського розуміння людини та дати оцінку різним філософським підходам до вирішення питання про її сутність.
55. Проаналізувати проблему антропосоціогенезу, її сучасний стан.
56. Показати єдність природного, соціального і духовного в людині.
57. Визначити та проаналізувати зміст понять: «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність».
58. Розглянути проблему взаємовідносин особи і суспільства.
59. Висвітлити проблему сенсу життя людини в духовному досвіді людства.
60. Визначити поняття глобальних проблем сучасності та розглянути передумови і шляхи їх вирішення.

* * *

1. Визначити предмет релігієзнавства, розкрити його структуру і функції.
2. Проаналізувати релігійний комплекс, його основні елементи. Розглянути функції релігії.
3. Висвітлити проблему походження релігії та основні варіанти її вирішення.
4. Розглянути ранні форми релігійних вірувань, їх основні риси і специфіку.
5. Охарактеризувати родоплемінні релігії, їх характерні риси і особливості.
6. Проаналізувати ранні етнічні (народні) релігії, їх умови виникнення та існування, основні риси і специфічні особливості.
7. Розглянути пізні національні (етнодержавні) релігії, їх походження, історію становлення, характерні риси і специфіку.
8. Висвітлити виникнення буддизму і розглянути основні його напрямки, їх особливості та специфіку.
9. Проаналізувати виникнення і еволюцію християнства: I-XI століття.
10. Розкрити історію становлення православ'я, його характерні риси.
11. Розглянути історію формування і особливості католицизму.
12. Проаналізувати виникнення протестантизму та загальне й особливе його основних напрямків.
13. Висвітлити походження ісламу та проаналізувати його основні напрямки і відгалуження, їх характерні риси і специфіку.
14. Розглянути нові релігійні течії, загальне й особливе їх виявів.

15. Визначити і розкрити сутність свободи совісті. Дати аналіз конституційно-правовим основам свободи совісті в Україні.

* * *

1. Визначити предмет логіки та розглянути його основні складові. Дати характеристику мови логіки.
2. Визначити і проаналізувати структуру поняття. Розкрити структурний закон поняття.
3. Охарактеризувати види понять.
4. Розкрити відношення між видами понять.
5. Проаналізувати логічні дії над поняттями.
6. Визначити і проаналізувати структуру судження.
7. Охарактеризувати види суджень.
8. Розкрити відношення між видами суджень.
9. Проаналізувати логічні дії над судженнями.
10. Визначити і проаналізувати структуру умовиводу та дати характеристику його основним видам.
11. Дати визначення дедуктивному умовиводу та охарактеризувати його види.
12. Дати визначення індуктивному умовиводу та охарактеризувати його види.
13. Дати визначення традуктивному умовиводу та охарактеризувати його види.
14. Визначення поняття логічного закону. Розкрити основні закони логіки.
15. Дати визначення доведенню і спростуванню та охарактеризувати його види.

5. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛІВ (ЕКЗАМЕНУ) З КУРСУ «ФІЛОСОФІЯ (філософія, релігієзнавство, логіка, етика, естетика)»

1. Визначити поняття світогляду та дати характеристику його структури.
2. Проаналізувати історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, філософський, науковий.
3. Визначити, що таке філософія та розглянути її предмет і роль у суспільстві.
4. Сформулювати основне питання філософії та дати характеристику двох його сторін.
5. Дати перелік і характеристику основних функцій філософії.
6. Розглянути античну філософію, її основні етапи і напрямки розвитку.
7. Висвітлити та співвіднести характерні риси філософії Середньовіччя і епохи Відродження.
8. Розглянути «ранній» етап філософії Нового часу, її основні характеристики та зв'язок з розвитком науки.
9. Охарактеризувати класичну німецьку філософію та її місце у світовій філософії і культурі.
10. Розкрити виникнення й сутність марксистської філософії.
11. Дати загальну характеристику Західній філософії ХХ століття та її основним напрямкам.

12. Висвітлити зародження і розвиток філософської думки в Україні у XI-XVIII століттях.
13. Розглянути розвиток філософії в Росії та в Україні у другій половині XIX і XX ст.ст.
14. Визначити категорію буття. Висвітлити становлення проблеми буття в історії філософії.
15. Охарактеризувати основні форми буття та розкрити їх єдність і специфіку.
16. Розглянути проблему субстанції. Визначити категорії «матерія» і «дух» та проаналізувати їх співвідношення.
17. Визначити поняття руху, охарактеризувати його основні форми і принципи їх класифікації.
18. Визначити поняття простору і часу. Дати характеристику просторово-часовим концепціям.
19. Розкрити проблему єдності світу та дати характеристику основним варіантам її вирішення.
20. Визначити поняття діалектики та проаналізувати її історичні форми.
21. Охарактеризувати об'єктивну і суб'єктивну діалектику, показати їх єдність та відмінність.
22. Розкрити діалектику як систему принципів, законів і категорій.
23. Розглянути становлення ідеї розвитку в історії філософії та науки.
24. Проаналізувати розвиток як принцип діалектики.
25. Розкрити закон взаємопереходу кількісних і якісних змін, показати його світоглядне та методологічне значення.
26. Розглянути закон єдності та боротьби протилежностей, показати його світоглядне і методологічне значення.
27. Висвітлити сутність закону заперечення заперечення, показати його світоглядне та методологічне значення.
28. Визначити поняття категорії. Проаналізувати категорії «одиничне – загальне», «зміст – форма», «сутність – явище» як рівні структурної організації буття.
29. Визначити поняття категорії. Проаналізувати категорії «причина – наслідок», «можливість – дійсність», «необхідність – випадковість» як вияв універсальних зв'язків детермінації.
30. Висвітлити діалектику і метафізику як альтернативні методи осягнення дійсності та практичної дії.
31. Визначити поняття природи і суспільства та показати їх єдність і відмінність.
32. Охарактеризувати основні історичні етапи та типи взаємодії суспільства і природи.
33. Розглянути основні концепції суспільного життя: ідеалістичну, натуралістичну, матеріалістичну.
34. Визначити поняття суспільних відносин, охарактеризувати їх види і структуру. Розглянути суспільство як систему відносин.
35. Дати тлумачення поняттю суспільного виробництва. Охарактеризувати матеріальне і духовне виробництво.

36. Розглянути спосіб виробництва, проаналізувати його структуру і роль у суспільстві.
37. Висвітлити поняття суспільно-економічної формації. Дати структуру та охарактеризувати формаційний підхід до аналізу історичного процесу.
38. Визначити поняття цивілізації. Розглянути цивілізаційний підхід до аналізу історичного процесу.
39. Розкрити сутність діалектико-матеріалістичного розуміння історії.
40. Висвітлити поняття свідомості. Проаналізувати свідомість як філософську проблему.
41. Дати аналіз природних передумов свідомості. Охарактеризувати відображення та еволюцію його основних форм.
42. Розкрити соціальну сутність свідомості. Проаналізувати суспільно-історичні основи її виникнення.
43. Розглянути структуру свідомості та її властивості.
44. Дати тлумачення поняттям суспільної та індивідуальної свідомості й обґрунтувати їх діалектичний взаємозв'язок.
45. Розглянути структуру суспільної свідомості: рівні, сфери, форми.
46. Проаналізувати закономірності розвитку суспільної свідомості.
47. Розглянути основні концепції теорії пізнання в історії філософії: емпіризм, раціоналізм, ірраціоналізм.
48. Висвітлити проблему пізнаваності світу та основні варіанти її вирішення.
49. Розкрити діалектику процесу пізнання. Обґрунтувати єдність чуттєвого, раціонального та інтуїтивного в пізнанні.
50. Визначити поняття істини. Проаналізувати співвідношення істини й заблудження. Дати основні характеристики істини.
51. Висвітлити проблему критерію істини в історії філософії та дати оцінку різним підходам до цієї проблеми. Охарактеризувати роль практики в пізнанні.
52. Визначити поняття науки. Розкрити специфіку наукового пізнання.
53. Охарактеризувати методи і форми наукового пізнання.
54. Висвітлити специфіку філософського розуміння людини та дати оцінку різним філософським підходам до вирішення питання про її сутність.
55. Проаналізувати проблему антропосоціогенезу, її сучасний стан.
56. Показати єдність природного, соціального і духовного в людині.
57. Визначити та проаналізувати зміст понять: «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність».
58. Розглянути проблему взаємовідносин особи і суспільства.
59. Висвітлити проблему сенсу життя людини в духовному досвіді людства.
60. Визначити поняття глобальних проблем сучасності та розглянути передумови і шляхи їх вирішення.

* * *

1. Визначити предмет релігієзнавства, розкрити його структуру і функції.
2. Проаналізувати релігійний комплекс, його основні елементи. Розглянути функції релігії.
3. Висвітлити проблему походження релігії та основні варіанти її вирішення.
4. Розглянути ранні форми релігійних вірувань, їх основні риси і специфіку.

5. Охарактеризувати родоплемінні релігії, їх характерні риси і особливості.
6. Проаналізувати ранні етнічні (народні) релігії, їх умови виникнення та існування, основні риси і специфічні особливості.
7. Розглянути пізні національні (етнодержавні) релігії, їх походження, історію становлення, характерні риси і специфіку.
8. Висвітлити виникнення буддизму і розглянути основні його напрямки, їх особливості та специфіку.
9. Проаналізувати виникнення і еволюцію християнства: I-XI століття.
10. Розкрити історію становлення православ'я, його характерні риси.
11. Розглянути історію формування і особливості католицизму.
12. Проаналізувати виникнення протестантизму та загальне й особливе його основних напрямків.
13. Висвітлити походження ісламу та проаналізувати його основні напрямки і відгалуження, їх характерні риси і специфіку.
14. Розглянути нові релігійні течії, загальне й особливе їх виявів.
15. Визначити і розкрити сутність свободи совісті. Дати аналіз конституційно-правовим основам свободи совісті в Україні.

* * *

1. Визначити предмет логіки, розглянути його складові та охарактеризувати її мову. Розкрити основні закони логіки.
2. Визначити і розкрити структуру поняття. Охарактеризувати види понять, розглянути відношення між ними та проаналізувати логічні дії над поняттями.
3. Визначити і розкрити структуру судження. Охарактеризувати види суджень, розглянути відношення між ними та проаналізувати логічні дії над судженнями.
4. Визначити і проаналізувати структуру умовиводу. Виділити види умовиводів та дати їх загальну характеристику.
5. Дати визначення доведенню і спростуванню та охарактеризувати його види.

* * *

1. Визначити предмет науки-етики, розкрити її специфіку і функції.
2. Розглянути походження феномену моралі, її властивості та функції.
3. Охарактеризувати моральну свідомість та проаналізувати її структуру.
4. Визначити моральний ідеал і висвітлити проблему його реалізації. Розкрити сенс життя у моральному вимірі.
5. Визначити поняття і проаналізувати структуру професійної етики (етика економіста, інженера, вченого).

* * *

1. Визначити предмет науки-естетики, розкрити її специфіку і функції.
2. Розглянути феномен естетичного і дати його основні трактовки.
3. Охарактеризувати естетична свідомість та проаналізувати її структуру.
4. Проаналізувати категорії естетики.
5. Висвітлити походження мистецтва, розкрити його специфіку і функції.

6. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Підручники і навчальні посібники

- Академічне релігієзнавство : підручник / За наук. ред. А. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – 862 с.
- Васильев Л. С. История религий Востока (религиозно-культурные традиции и общество) : учеб. пособие / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1983. – 368 с.
- Гараджа В. И. Религиоведение : учеб. пособие / В. И. Гараджа. – 2-е изд., доп. – М. : Аспект Пресс, 1995. – 351 с.
- Гараджа В. И. Социология религии / В. И. Гараджа. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2005. – 348 с.
- Головащенко С. І. Біблієзнавство. Вступний курс : навч. посібник / С. І. Головащенко. – К. : Либідь, 2001. – 496 с.
- Головащенко С. І. Історія християнства : курс лекцій : навч. посібник / С. І. Головащенко – К. : Либідь, 1999. – 352 с.
- Гуревич П. С. Религиоведение : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Изд-во Моск. психолого-социал. ин-та; Воронеж : Изд-во НПО «МОДЭК», 2005. – 696 с.
- Ерышев А. А. Религиоведение : учеб. пособие / А. А. Ерышев. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : МАУП, 2001. – 275 с.
- История и теория атеизма : учеб. пособие / Отв. ред. М. П. Новиков. – 3-е изд., дораб. – М. : Мысль, 1987. – 475 с.
- История религии : учебник : В 2 т. / Под общ. ред. И. Н. Яблокова. – 2-е изд., испр. и доп. – Т.1. – М. : Высш. шк., 2004. – 464 с.; Т.2. – М.: Высш. шк., 2004. – 676 с.
- Історія релігії в Україні : навч. посібник / За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – 735 с.
- Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – 6-те вид. – К. : Наук. думка, 2002. – 352 с.
- Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: підручник / К. В. Кислюк, О. М. Кучер. – 5-е вид, виправ. і доп. – К. : Кондор, 2007. – 636 с.
- Костюкович П. И. Религиоведение : учеб. пособие / П. И. Костюкович. – Мн. : Новое знание, 2001. – 192 с.
- Лобазова О. Ф. Религиоведение : учебник / О. Ф. Лобазова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Изд.-торг. корпорац. «Дашков и К°», 2004. – 384 с.
- Лазарев А. С. Расшифрованная Библия, или Реквием цивилизации / А. С. Лазарев. – К. : А.С.К., 2003. – 1064 с.
- Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій : підручник / В. І. Лубський, М. В. Лубська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – 696 с.
- Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський. – К. : Вілбор, 1997. – 480 с.
- Основы религиоведения : учебник / Ю. Ф. Борунков, И. Н. Яблоков, К. И. Никонов и др.; под ред. И. Н. Яблокова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 2006. – 568 с.

- Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии : курс лекций / А. А. Радугин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Центр, 2004. – 304 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Науч. ред. А. В. Солдатов. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб.: Изд-во «Лань», 2003. – 800 с.
- Религиоведение : учеб. пособие [Пашков В. И., Лемешко Г. А., Муза Д. Е. и др.; под ред. В. И. Пашкова]. – Донецк : Изд-во «Вебер», 2009. – 328 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. М. Я. Ленсу, Я. С. Яскевич, В. В. Кудрявцева. – Мн. : Новое знание, 2003. – 446 с.
- Религиоведение : учеб. пособие / Под ред. П. К. Лобазова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – 480 с.
- Религия в истории и культуре : учебник / Под ред. М. Г. Писманика. – М. : Культура и спорт : ЮНИТИ, 1998. – 430 с.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. М. Ф. Рибачука. – К. : Освіта, 1997.– 239 с.
- Релігієзнавство : навч. посібник / За ред. С. А. Бублика. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 496 с.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – 408 с.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. М. М. Заковича. – К. : Вища шк., 2000. – 349 с.
- Релігієзнавство : підручник / За ред. О. П. Сидоренка. – 2-ге вид., перероб і доп. – К. : Знання, 2008. – 470 с.
- Рижкова С. А. Типологія релігій : навч. посібник / С. А. Рижкова. – К. : Кондор, 2005. – 448 с.
- Самыгин С. И., Нечипуренко В. Н., Полонская И. Н. Религиоведение : социология и психология религии : учеб. пособие / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996.– 672 с.
- Угринович Д. М. Введение в религиоведение / Д. М. Угринович.– 2-е изд., доп.– М. : Мысль, 1985.– 270 с.
- Харьковченко Є. А. Релігієзнавство : підручник / Є. А. Харьковченко. – К. : Наук. думка, 2007. – 379 с.
- Черній А.М. Релігієзнавство : навч. посібник / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2005. – 352 с.
- Чорненький Я. Я. Релігієзнавство : теоретико-практичний курс : навч. посібник / Я. Я. Чорненький. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – 544 с.

Хрестоматії

- Антология мировой философии : В 4 т. / Редкол. : В. В. Соколов, Н. С. Нарский, В. В. Богатов, Ш. Ф. Мамедов и др. – М. : Мысль, 1969-1972.
- Костюкович П. И. Религиоведение : хрестоматія / П. И. Костюкович. – Мн. : Новое знание, 2001. – 480 с.
- Мир философии : Книга для чтения : В 2 ч. / Сост. : П. С. Гуревич, В. И. Столяров. – М. : Политиздат, 1991.

- Религиоведение : хрестоматия : учеб. пособие / Сост. и общ. ред. А. Н. Красникова. – М. : Книжный дом «Университет» : Юрайт, 2000. – 800 с.
- Религия и общество : Хрестоматия по социологии религии / Сост. : В. И. Гарраджа, Е. Д. Руткевич. – М. : Аспект Пресс, 1996. – 775 с.
- Хрестоматия по философии : учеб. пособие / Под ред. и сост. А. А. Радугин. – М. : Центр, 1998. – 432 с.
- Хрестоматия по философии : учеб. пособие / Отв. ред. В. П. Кохановский, В. П. Яковлев. – Ростов н/Д. : Феникс, 1997. – 544 с.
- Человек : Мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии: Древний мир – эпоха Просвещения / Отв. ред. И. Т. Фролов. – М.: Политиздат, 1991. – 463 с.

Словники, довідники, енциклопедії

- Атеистический словарь / Под общ. ред. М. П. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1985. – 512 с.
- Буддизм : Словарь / Абаева Л. Л. и др. – М. : Республика, 1992. – 285 с.
- Индуизм. Джайнизм. Сикхизм : Словарь / Под общ. ред. М. Ф. Альбедиль, А. М. Дубянского. – М. : Республика, 1996. – 547 с.
- Ислам : Краткий справочник / Пиотровский М. Б., Алиев С. М. и др. – М. : Наука, 1983. – 159 с.
- Ислам : Словарь атеиста / Под общ. ред. М. Б. Пиотровского, С. М. Прозорова. – М. : Политиздат, 1988. – 254 с.
- Ислам : Энциклопедический словарь / Милославский Г. В. и др. – М. : Наука, 1991. – 311 с.
- Історія християнської церкви на Україні : (Релігієзнавчий довідковий нарис) / Відпов. ред. О. С. Онищенко. – К. : Наук. думка, 1991. – 104 с.
- Католицизм : Словарь атеиста / Под общ. ред. Л. Н. Великовича. – М. : Политиздат, 1991. – 320 с.
- Костів К. Словник-довідник біблійних осіб, племен і народів / К. Костів. – К. : Україна, 1995. – 427 с.
- Народы и религии мира : Энциклопедия / Гл. ред. В. А. Тишков. – М. : Большая Рос. Энциклопедия, 1998. – 926 с.
- Настольная книга атеиста / Под общ. ред. С. Д. Сказкина. – 9-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1987. – 431 с.
- Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – М. : Мысль, 2000, 2001.
- Православие : Словарь атеиста / Под общ. ред. Н. С. Гордиенко. – М. : Политиздат, 1988. – 272 с.
- Протестантизм : Словарь атеиста / Под общ. ред. Л. Н. Митрохина. – М. : Политиздат, 1990. – 319 с.
- Религия : Энциклопедия / Сост. и общ. ред. А. А. Грицанов, Г. В. Синило. – Мн.: Книжный Дом, 2007. – 960 с.
- Религиоведение : учеб. словарь-минимум по религиоведению / Под ред. И. Н. Яблокова // Религиоведение : учеб. пособие и учеб. словарь-минимум по религиоведению. – М. : Гардарика, 2002. – С.315-533.

- Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – 392 с.
- Русская философия : Словарь / Под ред. М. А. Маслина. – М. : Республика, 1995. – 655 с.
- Словарь философских терминов / Сост. : Л. А. Алексеева, Д. Е. Муза, В. И. Пашков и др. – Донецк : Дон НТУ, 2002. – 69 с.
- Современная западная социология : Словарь / Сост. : Ю. Н. Давыдов, М. С. Ковалева, А. Ф. Филиппов. – М. : Политиздат, 1990. – 432 с.
- Современная западная философия : Словарь / Сост. : В. С. Малахов, В. П. Филатов. – М. : Политиздат, 1991. – 414 с.
- Современный философский словарь / Под общ. ред. В. Е. Кемерова. – 2-е изд., испр. и доп. – Лондон, Франкфурт-на-Майне, Париж, Люксембург, Москва, Минск : ПАНПРИНТ, 1998, – 1064 с.
- Справочник атеиста / Онищенко А. С., Косуха П. И., Косянчук А. С. и др. – К. : Наук. думка, 1986. – 520 с.
- Философский энциклопедический словарь / Редкол. : С. С. Аверинцев, Э. А. Араб-Оглы, Л. Ф. Ильичев и др. – 2-е изд. – М. : Сов. энциклопедия, 1989. – 815 с.
- Философская энциклопедия : В 5 т. / Гл. ред. Ф. В. Константинов. – М. : Сов. энциклопедия, 1960-1970.
- Христианство : Энциклопедический словарь : В 3 т. / Гл. ред. С. С. Аверинцев. – М. : Большая Рос. Энциклопедия: 1993, 1995.
- Элиаде М., Кулчано И. Словарь религий, обрядов и верований / М. Элиаде, И. Кулчано. – М. : Рудомино; СПб. : Университетская книга, 1997. – 413 с.
- Якеменко Б. Г. Краткий словарь-справочник по истории религий : словарь-справочник / Б. Г. Якеменко. – М. : IRMOS, 1994. – 96 с.

Периодические издания

- Аргументы : сб. Изд. выходит с 1980.
- Атеизм и религия: история, современность (Новое в жизни, науке, технике. Науч.-популяр. серия). Издается ежемесячно с 1964.
- Атеистические чтения. Изд. выходит с 1966.
- Вопросы атеизма : Респ. межвед. науч. сб. Изд. выходит с 1965.
- Вопросы научного атеизма : сб. ст. Изд. выходит с 1966.
- Вопросы философии (журн.). Издается с 1947.
- Людина і світ (журн.). Видається з 1960.
- Культура и религия (Новое в жизни, науке. Науч.- популяр. серия). Издается ежемесячно с 1964.
- Наука и религия (журн.). Издается с 1959.
- Религии мира: История и современность: Ежегодник. Изд. выходит с 1982.
- Философские науки (журн.). Издается с 1958.
- Філософська думка (журн.). Заснований у 1927.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо виконання студентами
індивідуальних завдань (рефератів) очної
і контрольних робіт заочної
форм навчання
циклу гуманітарної підготовки
з вибіркової навчальної дисципліни
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО
(для студентів
усіх напрямів підготовки і спеціальностей)

Укладачі:

ПАШКОВ Віктор Іванович
ЛЕМЕШКО Галина Олександрівна